ulusal sorun, sendikal mücadele ve devrimci savaş üzerine

seçme yazılar

belge yayınları

JAMES O'CONNOLY

BELGE YAYINLARI 10

ULUSAL SORUN SENDİKAL MÜCADELE VE DEVRİMCİ SAVAŞ

James Connoly 1868'de İrlandalı bir göçmenin oğlu olarak İskoçya'nın Edinburg kentinde doğdu. İskoçya Sosyalist Federasyonunun örgütçüsü olarak çalışan Connoly ABD ve Avusturalya'da da devrimci sendikal çalışmalar yapacak. İrlanda'ya döndükten sonra ise İrlanda Sosyalist Cumhuriyet Partisini kuracaktı. Hayatının bundan sonraki bölümünü İrlanda sosyalizmi ve sendikal örgütlenmesi için harcayan Connoly, aynı zamanda İrlanda'daki ingiliz emperyalizminin egemenliğine son vermek amacıyla askeri alanda da örgütlenme çalışmaları yaptı, ve devrimci savaş üzerine yazılar yazdı. 1916'da Dublin'de İngilizlere karşı yürütülen Paskalya Ayaklanmasının önderliğini yaptı. Ayaklanma sırasında ağır yaralanan Connoly, İngiliz askerleri tarafından sandalyeye bağlı vaziyette kurşuna dizildi.. Lenin bu ayaklanmayı, emperyalist dünya savaşına karşı yürütülecek içsavaş ve ulusal savaşların öncüsü olarak coşkuyla karşıladı. Koşulların elverişsizliği nedeniyle yenilgiye uğrayan Paskalya Ayaklanması İrlanda'nın bağımsızlığa kavuşmasını hızlandıracaktı. Connoly'nin Ulusal sorun, sendikal mücadele ve devrimci savaş konuları yanında ulusal kültür, kadınların eşitliği ve sosyalizmin din, özellikle de Katoliklik karşısındaki konumu gibi konularda da önemli yazıları bulunmaktadır.

BELGE YAYINLARI : 10

Birinci Boskı : Mayıs 1980

James Connolly : Selected Writings / Kapak Düzeni : Deniz Oral / Dizgi, Baskı : Kardeşler Matbaası / Kapak Filmleri : Ebru Grafik / BELGE YAYINLARI : Nuruosmaniye Cad. Atasaray İşhanı 406 Cağaloğlu İstanbul.

James Connolly

ULUSAL SORUN, SENDİKAL MÜCADELE VE DEVRİMCİ SAVAŞ

Seçme Yazılar

Çeviren : Ayla OLGAÇ

belge yayınları

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

Paskalya Ayaklanması ve Connoly 7

Bölüm I

ULUSAL SORUN VE EMPERYALİZM

Sosyalizm ve Milliyetçilik ... 17
Sosyalizm ve Irlanda Milliyetçiliği 21
Yurtseverlik ve Emek ... 25
Sosyalizm ve Emperyalizm 29
İrlanda'yı Kurtaralım 32
Özgür Ulus Nedir? 34
İrlanda Bayrağı 39

Bölüm II

SENDİKAL MÜCADELE

Sanayide Sendikacılık ve Yapıcı Sosyalizm 42
Emeğin Geleceği 47
Endüstriyelizm ve Sendikalar 57
Yeni Şişelerde Eski Şarap ... 67
Sendika Örgütlenmesi Sorunu 73

Bölüm III

SAVAŞ VE DEVRİMCİ SAVAŞ

Modern Savaşın Kökleri 78
Oy Pusulaları, Kurşunlar, Ya da — ... 80
İrlanda Siyasetinde Fiziksel Kuvvet 85
Savaş Uygar Olabilir mi? 89
Uygarlık Uğruna Bir Savaş ... 93
Programımız Nedir? 97
1905 Moskova Ayaklanması ... 102
Sokak Savaşı - Özet 107

Bölüm IV

EMPERYALİST SAVAŞ

Bu Buhran Sonrasında Görevimiz ... 110
Bir Kıta Devrimi 115
Alman Ulusuna Karşı Savaş ... 119
Küçük Ulusların Dostları 125
Devrimci Sendikacılık ve Savaş 128

Bölüm V

İRLANDA'NIN BÖLÜNMESİ

Kuzey Doğu Ulster 135
Liberaller ve Ulster 140
İşçi Partisi ve İrlanda'nın Önerilen Bölünmesi ... 146
Bölünme 148
İrlanda ve Ulster İşçi Sınıfına Bir Çağrı ... 149
Ulster'in Dışarda Bırakılması ... 153

PASKALYA AYAKLANMASI VE CONNOLY

Yıl 1916, 24 Nisan Pazartesi Paskalya yortusunun ilk günü, Dublin'de büyük Postaneden yükselen bir ses dünya kamuoyuna İrlanda'da Cumhuriyet'in ilan edildiğini duyurur: «İrlanda'ya sahip olma hakkı yalnız İrlandalılarındır.»

Gönüllü Müfrezeler ve Halk Ordusu Dublin'in bütün kilit noktalarını tutmuştu. Karargâh Büyük Postaneydi.

Büyük bir gizlilikle hazırlanan harekat başlatılmıştı ama koşullar hiç de onlardan yana değildi. Bunu en iyi bilen de, biraz önce Dublin halkının önünde Cumhuriyet Bildirisini okuyan Connolly idi. Geçici Hükümette Başkan Yardımcılığını üstlenen, ayaklanan kuvvetlerin Başkomutanı Connolly, İrlanda Nakliye ve Genel-İş Sendikası'nın Liberty Hall'deki merkezinden ayrılırken öğrencisi William O'Brien'e yavaşça «katledilmeye gidiyoruz» der. Başarma şansımız hiç mi yok sorusuna cevabı yine aynı karamsarlıktadır: «Kesinlikle yok.»

Ama yine de harekatı başlatmakta kararlıdırlar. Geriye dönüş, İrlanda halkının bir yirmi yıl daha ezilmesi demekti. Daha 8 Ağustos 1914'de İrish Worker'de yayınlanan bir yazısında Connolly, emperyalist savaşın Avrupa'da yarattığı bunalımdan yararlanılması gerektiğini vurgulamaktaydı.

*
**

Savaşın patlak vermesi, Avrupa'da sosyalistler arasında büyük ayrılıklara yol açmıştı. Enternasyonal'in bayrağı altında yürüyen bu insanlara ne olmuştu? Dört bir yandan şovence çığlıklar yükseliyordu. Lenin gibi, Rosa gibi, Liebknecht gibi Connolly de emperyalist savaşın şiddetle karşısındaydı. Kendi Ulusal Kurtuluş çağrılarını şovenizm olarak niteleyip karşı çıkan bu sosyalistlerin, emperyalist savaş alanlarına sürüler halinde koşmalarını hayretle izliyor, hiç bir anlam veremiyordu.

Bu savaşı durdurabilecek tek güç, Avrupa İşçi Sınıfının ayaklanmasıydı: «Avrupa İşçi Sınıfının, Krallar ve Sermayedarların yararına birbirlerini katletmeleri yerine, yarın Avrupa'nın her tarafında barikatlar kurmaları ,savaşı durdurmak amacıyla köprüleri yıkıp; ulaşım imkanlarını yok etmeleri halinde, biz de dün-

yaya hükmeden yağmacı akbaba sınıfını nihai olarak tahtından indirmek için katkıda bulunmak ve bu şanlı örneği benimsemekten son derece mutlu olacağız (...) bizim açık görevimiz, fakir halkı; savaşın kendilerine hazırladığı felaketlerden korumak için gerekli tüm eylemlere girişmektir.» İrlanda, Avrupa'daki bu emperyalist savaşa karşı çıkmalı ve ulusal bağımsızlık hareketini başlatmalıydı.

Ama Connolly'i çok zor bir görev beklemekteydi. O bir yandan sosyalistlere anti-emperyalist savaşın önemini göstermek, bir yandan da ulusçuların emperyalistlere karşı verdikleri savaşı sosyalist hareketle bütünleştirmeye çalışmak zorundaydı. Sosyalizmle sonuçlanmayan bir bağımsızlık hareketinin ülkeyi emperyalizmin boyunduruğundan kurtaramayacağını Connolly daha 1897'lerde Shan Van Jocht'ta çıkan bir yazısında belirtmiştir: «İngiliz ordusunu yarın ülkeden çıkartıp yeşil bayrağı Dublin kalesine çekseniz bile, Sosyalist Cumhuriyetin kurulmasına yönelmiş değilseniz, tüm çabalarınız boşa gidecektir. İngiltere yine size hükmedecektir. Kapitalistleri aracılığı ile, toprak ağaları aracılığıli ile, sermayedarları aracılığı ile bu ülkede yerleştirmiş olduğu sıra sıra ticari ve bireyci kurumları aracılığı ile o size yine hükmedecektir.»

Savaşın şiddetle aleyhinde olan Connolly, bu konuda sonuna kadar tuarlı ve gerçekçi bir siyaset izlemiştir. 14 Mart 1914'de Forward'daki bir yazısında: «Benim anlayışıma göre, siyasal veya ekonomik bir hedefe ulaşmak için tahrik, kuvvet kullanmaya razı ve hazır olmayı gerektirir. Bu olmadıkça yapılan; hava cıvadan, pozdan ibarettir.» Ve İrlanda'nın ulusal ve toplumsal özgürlüğüne kavuşabilmesi için Connolly'ye göre 1915'lerin koşullarında bir ayaklanma zorunluydu: «Normal zamanlarda anayasal eyleme inanıyoruz; olağanüstü zamanlarda ise devrimci eylemin gerekli olduğuna inanıyoruz. Yaşadığımız çağ ise olağanüstüdür.»

1915 yılını bu konuyu incelemekle geçirir. Bugün Devrimci Savaş (Revolutionary Warfare) adı altında toplanan makalelerinde, ayaklanma sırasında savaşın nasıl yürütüleceğini, sokak savaşında nelere dikkat edilmesi gerektiğini gösterir. Onun bu çalışmaları, Halk Ordusu ve Gönüllülerin teorik ve pratik olarak eğitilmelerine büyük katkıda bulunur.

1968-71 yıllarında İrlanda'da yeniden yükselen hareket, Con-

nolly'nin özellikle ayaklanma ve direnmeyle ilgili tezlerini bir kere daha hayata geçirmiştir.

Connolly ta en başından beri, emperyalizme bağlı bir sömürge ülkesinde mücadele verdiğinin bilincindeydi. Bir Marksist olarak da en önemli yanı burda, ezilen halkın ulusçuluğuyla sosyalizm arasında kurduğu bagdaydı: «Bir ulusun özgürlüğünün bir başka ulusun kültürel, siyasal ve ekonomik sömürüsüne karşı savunulması anlamında ulusçuluk gerçek sosyalist topluma giden yoldan ayrı bir şey değildir. Ulusal ve toplumsal özgürlük iki ayrı, birbirinden kopuk bir sorun değildi ve birisi olmadan öbürü tam olamazdı.»

İngiliz Sendikacıları ve Avrupalı Sosyalistlerin büyük çoğunluğu Connolly'nin görüşlerindeki bu derinliği kavrayamadıkları için sürekli onunla tartışmışlardır. Hatta 1915'deki yazılarından dolayı, onu daha önceki görüşlerine ihanet etmekle suçlamışlardır.

Aslında bu eleştirilerinde haklı değildiler. Connolly ta en başından beri bir sosyalistti ve sürekli ulusların kendi kaderlerinin tayin hakkına sahip olmaları gerektiğini savunmuştu. 1898'in Ocak ayında **Labour Leader**'deki bir yazısında şöyle der: «Sosyalist sistem içinde her ulus, ulusal ve uluslararası alanda kendi kaderinin en yüksek hakemi olacaktır; kendi isteği dışında hiç bir ittifaka zorlanmayacak, dünya sosyal - demokrasisinin aydınlık kazanmış öz çıkarları tarafından bağımsızlığı garanti altına alınıp özgürlüğüne saygı duyulacaktır.»

Yine Forward'ın Mayıs/Haziran 1911 tarihli sayısında tekrarlar: «Geleceğin Enternasyonalizmi, özgür insanların özgür federasyonu üzerine kurulacaktır ve bu, küçük siyasal ünitelerin büyük siyasal ünitelere boyun eğmesiyle gerçekleşemez.»

Connolly'nin bu konudaki görüşleri, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkına sahip olmaları gerektiği ilkesini sistemleştiren ve sosyalist düzende hayata geçirilmesi için sonuna kadar mücadele veren Lenin'in görüşleriyle büyük parelellik taşımaktaydı: «Muzaffer sosyalizm tam bir demokraiye ulaşmalı ve dolayısıyla da sadece ulusların tam eşitliğini gerçekleştirmekle kalmayıp aynı zamanda ezilen ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını yerine getirmeli ,yani özgür siyasal ayrılmayı sağlamalıdır. İster şimdi, ister devrim sırasında ve ister zaferden sonra köle ulusları özgürlüğe kavuşturacaklarını ve onlarla özgür bir-

lik üzerine temellenmiş ilişkiler kuracaklarını —ve ayrılma hakkı olmaksızın özgür birlik, yalandan başka bir şey değildir— tüm eylemleriyle kanıtlamayı başaramayan Sosyalist Partiler, sosyalizme ihanet eden partiler olacaktır.» (Lenin: Sosyalist Devrim ve Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı)

1916'da dünya kamuoyuna İrlanda'nın artık bağımsızlığına kavuştuğunu açıklayan Connolly'nin dayandığı en büyük güç, en büyük destek, içinden geldiği İrlanda İşçi Sınıfıydı. 1915'de yayınladığı **'İrlanda'nın Yeniden Fethi'** adlı kitabında da açıkça belirttiği gibi, «İrlanda işçi sınıfının esas görevi, İrlanda'yı İngiliz emperyalizminden ve onun yerli işbirlikçilerinden geri almak»tı.

1890'lardan beri İrlanda işçi sınıfı hareketi ve sosyalist parti çalışmaları içinde yer alan Connolly'nin sendikacılık ve İşçi Sınıfı Hareketiyle ilgili görüşleri, sömürge bir ülkede emperyalizme karşı bu kurumların görevini açıkça ortaya koyduğu ve partilerin gelişme sürecini gösterdiği için büyük önem taşır.

*
**

Connolly yalnızca İrlanda'da değil, A.B.D., İngiltere ve Avustralya'da da sanayide sendikacılığın öncülüğünü yapmıştır.

Yirminci yüzyılın ilk yılları A.B.D.'de İşçi Sınıfı Hareketinin en yoğun olduğu yıllardı. İşverenlerin acımasız baskısı, özel orduları, kiralık adamları karşısında Amerikan İşçi Sınıfı; tek silahının tüm sendikaların birleşmesinde yattığını görür. Dünya Sanayi İşçileri, Endüstriyel Sendikacılık ve İşçi Denetimi kavramları doğar. Endüstriyel sendikacılık görüşüne göre; sendika, güç denetimini elde etmenin bir aracıdır.

Dünya Sanayi İşçileri hareketi ortaya çıktığı sırada Connolly de A.B.D.'dedir. Hemen bu hareketi örgütlemesine katılır.

1908 yılında yayınladığı Kolaylaştırılmış Sosyalizm (Socializm Made Easy) adlı kitabında, Sanayide Sendikacılık konusundaki görüşlerinin teorik temellerini ortaya koyar.

1908'lerdeki Connolly ile 1916'daki Connolly arasında büyük bir çelişki olduğunu iddia edenler yanılmaktadırlar. Connolly Sanayide Sendikacılıkla ilgili görüşlerini sonuna kadar savunmuş, onlardan hiç bir zaman vazgeçmemiştir. İrlanda Nakliye ve Genel İş Sendikası (ITGWU), Ona göre Sosyalist İrlanda Dev-

letinin kurulmasında kullanılacak, hem endüstriyel hem de askeri güç niteliğinde «bir büyük sendika»ydı.

«...İşçilerin, çağdaş sanayinin yapısal çerçevesi içinde sendikalara girerek sanayideki gelişmenin organik çizgilerini izlemeleri, bir sosyalistin girişebileceği yapıcı işlerin en akıcısı, en sakıncasızı en barışçılı, mükemmelidir. Kapitalist Toplumun çerçevesi içinde Sosyalist Cumhuriyetin çalışma biçimlerini hazırlar ve böylelikle de bir yandan işçinin kapitalist sınıfın şu andaki tecavüzlerine karşı direnme gücünü arttırırken bir yandan da onu, kurulmasına yardım ettiği sendikanın, çalıştığı sanayinin denetiminde, o sınıfın yerini alacağı fikrine alıştırır.

Sendika örgütü içindeki kuru, küçük işleri, devrimci sosyalist hareketin yapıcı işlerine dönüştürme gücüne sahip olan ve böylelikle hayal gücünden yoksun sendikacıyı yeni bir toplumsal sistemin başlatılmasında kuvvetli bir faktör haline getiren bu fikrin önemi ne kadar vurgulansa azdır...» (Kolaylaştırılmış Sosyalizm)

Connolly'ye göre bu endüstriyel örgütün (Sendikanın) yanında, bu örgütün siyasal kolu olarak bir partinin de yeralması gerekmekteydi. İrlanda Sendikalar Birliğiyle kesin olarak kaynaşmış bir İşçi Partisinin varlığı şarttı.

Connolly 1910 Kasımında yayınladığı **İrlanda Tarihinde Emek** adlı kitabında, ilk defa Marksist yöntemle, İrlanda tarihinde İşçi Sınıfının yerini vermeye çalışmıştır. Marksizmi temel bir felsefe ve yol gösterici olarak kabul eden Connolly; onu, İrlanda'nın koşullarına uygulamaya çalışmıştır.

1913 Ağustos'unda, Dublin Lokavtı diye bilinen, Yirminci Yüzyılın ilk örgütlü işçi olayı meydana gelir. İrlanda İşverenler Sendikası Başkanı, hızla yükselen İrlanda İşçi Sınıfı Hareketine ve özellikle de İTGWU ya karşı kendi gazetesinde haçlı seferi ilân eder. İşçilere, bu sendikadan istifa etmedikleri takdirde, işten atılacaklarını bildirir; yani işçilerden sendikalarından istifa etmelerini ve greve gitmeyeceklerine dair imza vermelerini ister. İşçilerin cevabı, gazeteyi boykot olur. Bunun üzerine işveren İTGWU üyelerine karşı lokavt ilân eder. Bir ay içinde 25 bin işçi işten atılır.

Lokavtın etkileri yalnız İrlanda'da değil İngiltere'de de görülür. Londra'da çıkan **Times** Gazetesi bile, işverenlerin İTGWU

işçilerini açlığa mahkûm etmelerini onaylamaz. Aslında Dublin Lokavtı'nın en önemli sonucu, İrlanda İşçi Sınıfının da işverenlerin saldırılarına karşı artık bazı savunma tedbirleri alması gerektiğini ortaya koymuş olmasıydı. İşverenlerin kiralık haydutlarına karşı onlar da kendilerini savunmalıydılar. Bu ihtiyaç, ilerde «Avrupa'nın ilk Kızıl Ordusu» diye tanımlanacak İrlanda Halk Ordusu'nun nüvesinin atılmasına yol açtı. Başlangıçta, yalnızca işverenlerin saldırılarına karşı oluşturulan İrlanda Halk Ordusu; Connolly'nin kafasında, İrlanda'da İngiliz Emperyalizmini devirip İşçi Cumhuriyetini kuracak silahlı devrim gücünün çekirdeğiydi. «İrlanda İşçi Sınıfının silahlı örgütlenmesi İrlanda'da bir fenomendir. Şimdiye kadar İrlandalı işçiler, efendilerinin yönettiği orduların parçaları olarak savaştılar ve hiç bir zaman kendi sınıflarından insanların subaylık yaptığı, yetiştirdiği ve ilham verdiği ordularda yer almadılar. Şimdi ellerinde silahları ile, kendi yollarını çizmek, kendi geleceklerini oluşturmak istemektedirler.»

1913 Harekatı, işverenlerin başarısıyla sonuçlanır. İngiliz sendikacıları Dublin Lokavtını yalnızca İrlandayı ilgilendiren bir konu sayıp dayanışma grevlerine gitmeye ve bu sıcak olaydan yararlanıp kendi ülkelerinde de bir hareket başlatmaya yanaşmazlar. Aç ve her türlü destekten yoksun Dublinli işçiler, sonunda, 1914'ün ilk aylarında teslim olurlar, «ITGWU'dan ayrılma ya da üye olmama» kaydıyla işlerinin başına dönerler.

***

Fırtına bulutları bu kere Ulster'de esmeye başlar. 1801'de İrlanda'nın İngiltere'ye ilhakından beri İngiliz anayiine bağımlı olarak gelişen Ulster, Yerel Yönetimin gerçekleşmesine şiddetle karşıydı. Bu yöredeki protestan sanayiciler, kamuoyunu Yerel Yönetimin aleyhine çevirebilmek için din unsuruna dayanırlar ve ülkedeki din ayrımını körüklerler. Onlara göre Yerel Yönetim, Katoliklerin Protestanları ezmesi demekti. Sloganları, 'Yerel Yönetim Roma Boyunduruğudur.' 1913 yılında, Dublin'li bir sendikacı olan Sir Edward H. Carson'un öncülüğünde, Kuzeydogu Ulster'in Yerel Yönetim dışında bırakılmasını sağlamak amacıyla Ulster Gönüllüleri adı altında bir protestan ordusu oluşturuldu.

1914'le birlikte, Avrupa için savaşın gündeme geldiğini görüyoruz. Yeni sömürge ve toprak ele geçirme yarışı peşine savaş

tehlikesini de takmıştır; bu durumda İrlanda Sorunu'nun hızla çözülmesi gerekmektedir. Ulster'in Yerel Yönetim dışında kalmasını sağlamak amacıyla İrlanda'nın bölünmesi önerilir.

Ancak savaşın patlak vermesi İrlanda sorununu bir süre için rafa kaldırır. Kavga şimdi emperyalist devletler arasındadır.

*
**

Ve 30 Nisan 1916 Dublin halkı günlerdir İngilizlerin top ateşi altında. Alevler Büyük Postaneyi de sarmış, göklere yükselmekte. Ayağından yaralanan Connolly ve arkadaşları Postaneyi terkedip başka yerde karargah kurmak zorunda kalmışlardı. Ayaklanmacıların durumu çok kötüydü; Connolly'nin ayağındaki yara iyice azmış, kangrene dönüşmüştü; bütün birlikler sarılmış, bağlantılar tamamen kopmuştu.

Ayaklanmacıları çembere alan İngiliz askerleri, hareketi tamamen bastırabilmek için Dublin'i topa tutmaktan, sivil halkı hunharca öldürmekten çekinmezler. Şehirde açlık başgösterir.

Sivil halkın ve arkadaşlarının hayatlarını kurtarmak için tek çıkış yolu teslim olmaktı; Connolly bu gerçeği kabul etmek zorundaydı. Cumartesi sabahı teslim olurlar.

Bir hafta süren Paskalya Ayaklanması'nda, 1351 kişi ölmüş, maddi zarar 2.5 milyon sterlingi bulmuş, yalnız Dublin'de 179 bina tamamen yıkılmıştır.

*
**

Avrupalı bir çok sosyaliste göre Paskalya Ayaklanması bir darbeydi. Ya da Plekhanov'un dediği gibi «zararlı bir hareket». Troçki, Plekhanov'un görüşüne şiddetle karşı çıkar: «İrlanda ulusal ayaklanma deneyimi sona ermiştir... İrlanda proletaryasının tarihsel görevi yeni başlıyor» diye cevap verir. Ayaklanma, emperyalizme ve militarizme karşı proletaryanın infialini başlatmıştır ve «bu infial bundan böyle sönmeyecektir. Tersine, Büyük Britanya içinde bir baştan bir başa yankı bulacaktır. İskoçyalı askerler Dublin barikatlarını yıktılar; fakat İskoçyanın kendisinde, madenciler, John Maclean ve yoldaşlarının Kızıl Bayrağı etrafında toplanmaktadırlar. Şu sırada Henderson'un, emperyalizmin kanlı arabasına, zincirlere koşmaya uğraştığı işte bu işçiler, öclerini Lloyd George celladından alacaklardır.»

Darbe iddialarını Lenin de kabul etmez. 9 Mayıs 1916 tarihli

yazısında: «Darbe (putsch) terimi bilimsel olarak, ancak isyan denemesinin, bir grup fesatçı veya aklından zoru olan kişi dışında bir şey sergilememesi ve kitlelerin sempatisini kazanmaması halinde kullanılabilir. Yüzlerce yıllık geçmişi olan, türlü aşamalardan, türlü sınıf ittifaklarından geçen İrlanda Ulusal Hareketi, uzun süreli bir kitle hareketi, gösterileri, basının susturulması vb. sonunda, kentli küçük burjuvazinin bir kesimiyle işçilerin bir kesimini tarafından yürütülen sokak savaşı yanında Amerika'da bağımsızlık talep eden İrlanda Ulusal Kitle Kongresinde de (Vorwärst, 20 Mayıs 1916) kendisini ortaya koymuştur. Böyle bir ayaklanmaya kim darbe (putsch) diyorsa, ya kaşarlanmış bir gerici ya da toplumsal devrimi, yaşayan bir olgu olarak göremeyen umutsuz bir doktrinerdir. Çünkü toplumsal devrimin, sömürgelerde ve Avrupa'da küçük ulusların isyanları, olmaksızın, tüm önyargılarıyla küçük burjuvazinin bir kesimin devrimci patlamaları ve yarı-proleter kitlelerin, toprak ağalarının, kilisenin, kralların, başka ulusların ve öteki unsurların baskılarına karşı çıkmaları olmaksızın gerçekleşebileceğini hayal etmek - işte bunu hayal etmek toplumsal devrimi reddetmektir. Bir ordunun bir yana dizilip 'biz sosyalizm için savaşıyoruz' derken bir başkasının bir başka yerde sıralanıp 'biz emperyalizm için savaşıyoruz' demesi ve bunun da toplumsal devrim olması hani pek olasıdır. Ancak böyle gülünç ve ukalaca bir bakış açısından insan İrlanda isyanına darbe (putsch) etiketini yapıştırabilir. Avrupadaki ezilen ulusların savaşı, isyan ve sokak savaşları boyutlarına ulaşabilecek, ordunun ve sıkıyönetimin katı disiplinini kırabilecek niteliği olan bu savaş, Avrupa'daki devrimci krizi, uzak bir ülkede oluşacak çok daha gelişkin bir isyandan daha fazla keskinleştirecektir. İrlanda'da bir isyanla İngiliz emperyalist burjuvazisinin hakimiyetine indirilecek bir darbe, eş ağırlıklı fakat Asya'dan veya Afrika'dan gelecek bir darbeyle karşılaştırıldığında, yüz kat fazla siyasal önem taşır. İrlandalıların talihsizliği, zamanından önce, Avrupa proletaryasının isyanının henüz olgunlaşmamış olduğu bir sırada ayaklanmış olmalarındandır.»

*
**

Harp Divanında yapılan gizli duruşmalardan sonra hareketin tüm lider kadrosu ve 90 ayaklanmacı ölüm cezasına çarptırılır. Binlerce insan İrlanda ve İngiltere'de hapse atılır.

3 Mayıs günü idamlar başlar. Connolly'nin ayağındaki kan-

gren iyice azar, artık morfin bile para etmez. Askeri yetkililer onu ancak 9 Mayısta yatağından kaldırıp duruşmaya getirebilirler.

Connolly savunma yapmaz, ancak amaçlarını açıklamakla yetinir: «Amacımız, bu ülke ile İngiliz İmparatorluğu arasındaki bağlantıyı kopartıp İrlanda Cumhuriyetini kurmaktı. İrlanda halkına yaptığımız çağrının, bu savaş sırasında, savaşla ilgili olarak kendilerine yapılan çağrıların hepsinden daha asil, daha kutsal bir dava uğruna olduğuna inanıyorduk. Şunu kanıtlamayı başardık ki İngiliz hükümetinin, Belçika'nın ulusal hakları uğruna ölmelerini istediği İrlandalılar, İrlanda'nın ulusal haklarını kazanmak çabasında ölmeye hazırdırlar. Bu böyle kaldıkça, İrlanda'nın davası emin ellerdedir.»

*
**

Ve 12 Mayıs 1916. Dublin'in Kilainham Hapishanesinin bahçesinde, artık bir sandalye üzerinde bile oturamayan Connolly'i sandalyeye iple bağlayıp öyle kurşuna dizerler.

Bölüm I

ULUSAL SORUN VE EMPERYALİZM

SOSYALİZM VE MİLLİYETÇİLİK

Şu anda İrlanda'da, halkın içindeki ulusal duyguyu korumaya çalışan birçok değişik organ vardır.

Bu organlar, ister İrlanda Dil hareketleri, ister Edebiyat Dernekleri veya Anma Komiteleri olsun, halkımızın kıymetli ırksal ve ulusal tarihini, dilini ve özelliklerini yokolmaktan kurtarmaya çalışmakla hiç kuşkusuz bu ülkeye kalıcı bir hizmet vermektedirler.

Bununla birlikte, bugünkü propaganda yöntemlerine fazlaca sıkı bir bağlılık ve bunun doğuracağı yaşamsal sorunları ihmal ile kendileri, tarih çalışmalarımızı basmakalıp bir geçmişe tapmaya dönüştürmekten veya milliyetçiliği bir gelenek — her ne kadar gerçekten şanlı ve kahramanlık doluysa da gene de yalnızca bir gelenek — biçiminde kristalleştirmekten öte bir başarı sağlayamazlar.

Evet gelenekler şanlı şehitliklerin kaynağı olabilir ve çoğu kez de olmaktadır ancak hiçbir zaman başarılı bir devrimin fırtınasına binecek kadar kuvvetli olamazlar.

Eğer bugünkü ulusal hareketimiz yalnızca geçmiş tarihimizin eski, üzücü trajedilerini yeniden sahnelemeyi amaçlamıyorsa, günün zorunluluklarına uyabileceğini kanıtlamalıdır.

İrlanda halkına, milliyetçiliğimizin yalnız geçmişin marazı bir idealizasyonu olmayıp, aynı zamanda günümüzün sorunlarına belirgin ve kesin bir çözüm oluşturabileceğini, geleceğin gereksinmelerine uyum gösterebilecek bir siyasal ve ekonomik inanç olduğunu göstermelidir.

Kanımca bu somut toplumsal ve siyasal ideal için en yararlı zemin, tüm içten milliyetçilerin amaçları olarak Cumhuriyeti açıkça kabul etmeleriyle elde edilebilir.

Fransa'daki gibi, Kapitalist kırallığın seçilmiş bir başkanla İngiltere'deki meşrutiyet çirkinliklerini taklit ettiği ve

Moskova despotizmi ile açık ittifaka girerek Devrim geleneklerini utanmaz bir gösterişçilikle inkar eden bir Cumhuriyetten söz etmiyorum.

Birleşik Devletlerdeki gibi, cüzdan kuvvetiyle özgürlük görünümü altında yeni bir zulüm düzeni kuran, son İngiliz üniformasının Boston sokaklarını kirletmesinden yüz yıl sonra, İngiliz toprak ağalarının ve sermayedarlarının, devrim öncesi günlerdeki verginin, yanında çok cüz'i kaldığı bir köleliği Amerikan yurttaşlarına empoze ettiği bir Cumhuriyetten söz etmiyorum.

Hayır! Benim, ülkemiz halkının ideal olarak karşılarına koymalarını dilediğim Cumhuriyet öyle bir Cumhuriyet olmalıdır ki yalnızca adından söz edilmesi bile her çağda her ülkenin ezilenleri için bir işaret ateşi oluşturmalı, uğruna harcanan çabaların ödülü olarak her çağda özgürlük ve bereket vaadetmelidir.

İki değirmen taşı arasındaki gibi bir yanda toprak ağalığı öte yanda Amerikan rekabeti ile ezilen küçük çiftçi için; köleci kapitalistlerin sömürüleriyle inleyen kentli ücretli işçiler için, ruhu ile vücudunu bir arada tutmasına ancak yeten bir ücret uğruna yaşamını tüketen kırsal emekçi için; gerçekte sefaletleri üzerinde çağdaş uygarlığımızın dışardan görünen debdebesinin yükseldiği milyonlarca emekçinin her birisi için İrlanda Cumhuriyeti tılsımlı bir sözcük haline gelebilir — hükümete karşı olanlar için yeni bir hareket noktası, ezilenler için bir sığınak, insan özgürlüğü davasında heyecanla dolu Sosyalist için bir çıkış noktası olabilir.

Ulusal özlemlerimizin, Britanya İmparatorluğunun en saldırgan örneğini ve en kararlı savunucusunu oluşturduğu kapitalizm ve toprak ağalığı düzenine karşı isyan bayrağını açan erkeklerin ve kadınların umutlarıyla böylece birleştirilmesi, dürüst milliyetçiler arasında hiç bir anlamda ihtilaf yaratmamalıdır; bu bağ, İrlanda davasını, Benburb günlerinden bu yana sahip olduğundan daha hakim bir konuma getirmeye yeterli, fiziki ve manevi taze kuvvet hazneleriyle temasımızı sağlayacaktır.

Tam bir siyasal ve ekonomik devrim anlamını taşıyan Sosyalist Cumhuriyet idealinin, tüm orta sınıf ve aristokrat yandaşlarımızın mallarını ve ayrıcalıklarını kaybetme korkusuyla bizden yabancılaşmasına yol açacağı ileri sürülebilir.

Bu itirazın anlamı nedir? İrlanda'daki ayrıcalıklı sınıflarla uzlaşmamız!

Ama onların düşmanlıklarını sindirmenin tek yolu, *özgür* İrlanda'da 'ayrıcalıklarına' dokunulmayacağı konusunda onlara güvence vermektir. Bir başka deyişle, İrlanda yabancıların egemenliğinden kurtulduğu zaman, yeşil üniformalı İrlandalı askerlerin, kapitalistlerin ve toprak ağalarının sahtekarlık yoluyla sağladıkları kazançları tıpkı bugün İngiltere'nin kırmızı uniformalı temsilcilerinin yaptığı gibi amansız ve etkin biçimde 'yoksulların kemikli ellerinden' koruyacağına dair teminat vermek zorundasınız.

Herhangi başka bir koşulla bu sınıflar sizinle birlikte olmayacaklardır. Yığınların bu ideal uğruna savaşmalarını bekler misiniz?

İrlanda'yı özgürlüğüne kavuşturmaktan söz ettiğiniz zaman yalnızca İrlanda toprağını oluşturan kimyasal maddeleri mi kastediyorsunuz? Yoksa İrlanda halkını mı kastediyorsunuz? Eğer ikincisi ise, onları kimden (neden) kurtarmayı öneriyorsunuz? İngiliz boyunduruğundan mı?

Ama tüm siyasal idare ve hükümet mekanizması sistemleri, üzerinde yükseldikleri ekonomik yapıların yankılarıdır. İrlanda'daki İngiliz egemenliği, geçmişte bu ülkeyi fetheden İngilizlerin, yağma, yalan ve cinayet üzerine kurdukları bir mülkiyet sistemini bu ülkeye zorlamalarının yalnızca bir simgesidir: böylece ortaya çıkan 'mükiyet haklarının' günümüzde işleyebilmesi için yasalaştırılmış yağmacılık ve yalancılık uygulamalarının sürekliliği gerektiğinden, İngiliz egemenliği bu yağmacılığın en iyi korunabileceği hükümet biçimi olarak görülmekte ve İngiliz ordusu da mülk sahibi sınıfların endişeleri gerektirdiğinde adli cinayetleri işleyebilecek en uysal araç olmaktadır.

Kendi dilimizmişçesine benimsediğimiz İngilizce gibi kendimizinmişcesine benimsediğimiz bu amansızca maddesel uygarlık sisteminin tümünü kökünden yoketmeyi amaçlayan Sosyalist, bence, İrlanda'nın özgürlüğünün ekonomik boyunduruğun bu sinsi fakat feci biçimleriyle — toprak ağalarının zulmü, kapitalistlerin yalanları ve pis tefecilikle — uzlaşma olanağının bulunduğunu hayal eden yapay düşünüre göre İngiliz egemenliğinin ve boyunduruğunun çok daha ölümcül bir düşmanıdır; bu boyunduruk Norman Fetihlerinin zehirli meyvası, habis bir idaredir ki Strongbow ve Diarmuid

MacMurchadha — Normandiyalı hırsız ve İrlandalı hain — onun şanına layık habercileri, havarileriydi.

İngiliz Ordusunu yarın ülkeden çıkartıp yeşil bayrağı Dublin Kalesine çekseniz bile, Sosyalist Cumhuriyetin kurulmasına yönelmiş değilseniz tüm çabalarınız boşa gidecektir.

İngiltere gene size hükmedecektir. Kapitalistleri aracılığı ile, toprak ağaları aracılığı ile, sermayedarları aracılığı ile, bu ülkede yerleştirmiş olduğu ve analarımızın gözyaşları ve şehitlerimizin kanları ile sulanmış sıra sıra ticari ve bireysel kurumlar aracılığı ile gene size hükmedecektir.

İngiltere gene mahvınıza dek size hükmedecektir — davasına ihanet ettiğiniz o Özgürlük tapınağında dudaklarınız riyakar bir saygı sunarken bile.

Sosyalizmi içermeyen bir milliyetçilik — Eski İrlanda'nın toplumsal yapısının temelinde bulunan o ortak mülkiyetin daha kapsamlı ve daha gelişkin bir biçimine dayandırılmış bir toplumsal yeniden örgütlenmeyi içermeyen ulusçuluk — yalnızca ulusal vefasızlık, hainliktir.

Bu, bizi ezenlerin şimdiye kadar bizi kendi sapık adalet ve ahlak anlayışlarıyla aşılamayı başardıklarını, bizim de sonunda bu anlayışları kendimizinmişcesine kabul etmeye karar verdiğimizi ve artık bunları bize zorlaması için yabancı bir orduya gereksinme göstermediğimizi açıkça ilan etmemiz olacaktır.

Bir Sosyalist olarak, anavatanımızın, hakkı olan mirasına — bağımsızlığa — erişebilmesi için bir insanın yapabileceği her şeyi yapmaya hazırım; ama toplumsal adalet taleplerinden en ufak bir eksiltme yaparak ayrıcalıklı sınıflarla uzlaşmamı isterseniz, o zaman reddetmek zorundayım.

Böyle bir eylemin ne saygınlığı ne de imkanı olabilir. Hiç bir zaman unutmayalım ki Şeytanla yola çıkan hiç bir zaman Cennete ulaşamaz. İnancımızı açıkça ilan edelim; olayların mantığı bizimledir.

Shan Van Vocht, Ocak 1897

SOSYALİZM VE İRLANDA MİLLİYETÇİLİĞİ

İrlanda'da kamu yaşamı genellikle siyasal kurtuluş savaşı ile o denli özdeşleştirilmiştir ki, doğal olarak durumun ekonomik yönü tarihçilerimizin ve kamu yararına çalışanlarımızın pek az ilgilerini çekmiştir.

Bilimsel Sosyalizm, Karl Marx'ın şu önermesinin içerdiği gerçek üzerine temellenmektedir: 'İşçilerin, üretim araçlarını tekellerinde tutanlara ekonomik bağımlılığı, *tüm biçimleriyle* köleliğin temeli, hemen hemen tüm toplumsal sefaletin, çağdaş suçların, düşünsel aşağılanma ve siyasal bağımlılığın nedenidir.' Dolayısıyla, İrlanda'da özgürlük savaşının kostümünü oluşturan saf siyasal oluşumların bu sahte abartılması bir Sosyalistin gözüne, İrlandalılar kadar kuvvetle ezilen bir halkın açıklanması imkansız bir yanlışı olarak görünmelidir.

Ancak yanlış gerçekten çok görüntüdedir.

Siyasal liderlerimizin gerici tutumlarına karşın, İrlanda halkının büyük yığını çok iyi bilmektedir ki bunca zahmetlerle uğrunda çabaladıkları siyasal özgürlüğü bir kere ellerine geçirirlerse, bunun toplumsal islahat aracı olarak kullanılmadan kendi refahlarını güvence altına almasına olanak yoktur.

Yakın sonuçlarının zaman zaman abartılmasına karşın, bu kesin siyasal amaç uğrunda inatla çabalayan İrlanda'lıların, çağdaş Sosyalizm tarafından zaferin vazgeçilmez koşulu olarak belirlenen eylem çizgilerini izlemekte oldukları hatırlanmalıdır.

Umutları münhasıran bir ayaklanma ve barikat savaşının nihai başarısında yoğunlaşan ilk Sosyalistlerin şanssız isyancılığı terkedildikten bu yana, daha yavaş ancak daha emin bir yöntem olan oy sandığına güvenen çağdaş Sosyalizm, partizanlarının dikkatini, hükümet kuvvetlerinin devrimci ideal yararına barışçıl yollardan ele geçirilmesine çekmiştir.

Sosyalizmin gelmesi ancak, ulusun örgütlü kuvvetlerini (hükümet iktidarını) elinde tutan devrimci proleteryanın, sanayinin doğal gelişmesi ile uyumlu bir toplumsal örgütlenmeyi gerçekleştirebilmesi ile olanaklıdır.

Öte yandan, siyasal olmayan bir birleşik çaba da, yasaların ve tekellerin arkasına sığınmış olan ayrıcalıklı sınıfın

muhalefeti karşısında mutlaka yenilgiye uğrayacaktır. Bu nedenledir ki, ekonomik bakış açısından koyu bir muhafazakar olması halinde bile İrlandalı Milliyetçi, yürüttüğü mantık yanlış da olsa, gerçekte bir feodal aristokrasinin çıkarları için yönetilen bir halkta kendi kaderini tayin etmesi için tüm güçleri toplamayı amaçladığı ölçüde toplumsal yenilenmenin aracısıdır.

Sosyalistler ordusunun benim bulunduğum seksiyonu, İrlanda'lı Sosyalist Cumhuriyetçi Parti, şu anda İrlanda siyasetini yönelten saf burjuva partilere karşı düşmanlığını hiç bir zaman gizlemeye çalışmaz.

Ancak bayrağımıza, onların da sözde bağlılık gösterdiği bir ideali yazmakla devrimci Sosyalizmin bayrağını alçaltabilecek bir harekete katılmayı kesinlikle düşünmüyoruz.

Fransız Sosyalist partileri, Cumhuriyete duydukları sevgiyi yitirmeden yalnızca Cumhuriyetçi olanlara karşı çıkmaktadırlar. Aynı şekilde İrlanda Sosyalist Cumhuriyetçi Partisi de ulusun bağımsızlığını amaçlarken şoven Milliyetçilerin yöntemlerine uymayı ve onların savlarını uygulamayı reddeder.

Bizler Sosyalist olarak, içinde yaşadığımız siyasal ve ve toplumsal düzenin atalarımıza silahla zorlandığı anısıyla bir ulusal veya ırksal kin beslemiyoruz; İrlanda'nın 700 yıl boyunca bu haksız yabancı baskıya karşı koyduğu, açlık, hastalık ve kötü idarenin batının bu adasını adeta bir çöle çevirerek yurttaşlarımızı tüm dünya yüzüne dağıttığı gerçeklerini bu kinle dolu olarak hatırlamıyoruz.

Hemen yukarda belirttiğim bu olguların açıkça ortaya konması militan İrlanda işçi sınıfının ilham kaynağını oluşturmak veya siyasal enerjilerini yöneltmek için bugün yeterli değildir; İrlanda'yı İngiliz İmparatorluğunun boyunduruğundan kurtarma kararlılığımızın temeli bunlar değildir. Tersine, biliyoruz ki bütün bu yüzyıllar boyunca İngiliz halkının büyük yığınlarının hiç bir siyasal varlığı olmamıştır; İngiltere, siyasal ve toplumsal olarak, sayıca küçük bir yönetici sınıfın şiddeti altında inlemiştir; İrlanda'ya karşı girişilen gaddarlıklar, ancak savunmasız insanlar zararına zenginleşme açgözlüsü bu sınıfın vicdansız hırsına atfedilebilir olmuştur; şimdiki kuşağa kadar İngiliz halkının büyük çoğunluğu, kendi ülkelerinin yönetiminde kasıtlı bir sesten yoksun bırakılmıştır; bunlardan dolayı İngiliz Halkını, Hükümetle-

rinin geçmişteki suçlarıyla suçlamak açıkça haksızlıktır: ve en kötü ihtimalle onları ancak köleliğe boyun eğdikleri ve başkalarının köleleştirilmesinde baskı aracı olmaya rıza gösterdikleri için ilgisizlik cürmü ile itham edebiliriz. Bu suçlama geçmişte olduğu kadar bugün için de geçerlidir.

Her ne kadar siyasal eylemimizi ırsi ulusal düşmanlığa dayandırmak yerine, İngiliz işçilerine kin beslemektense onlarla yoldaşlık umuyor ve öncülerimiz 1798 yılının İrlandalılar Birliği gibi düşmanlıklarımızın atalarımızın kemiklerile birlikte gömülmesini istiyorsak da İrlanda'da, İrlanda'yı İngiltere'den ayırma ve onu tamamen bağımsız yapma gereğini siyasal inancının yaşamsal bir ilkesi olarak daha fazla vurgulayan bir parti yoktur. Cahillerin ve düşüncesizlerin gözüne bu bir tutarsızlık olarak görünmektedir ama ben inanıyorum ki Fransa'daki Sosyalist kardeşlerimiz, böyle bir politikanın dayandığı mantığın haklılığını derhal göreceklerdir.

1. 'İşçilerin ekonomik kurtuluşunun, üretim araçlarının toplumun ortak malına dönüştürülmesini gerektirdiğini' savunuyoruz. Günümüzün diline ve pratik siyaset eylemine çevrildiğinde bunun anlamı, Sosyalizmin kurulması için izlenmesi zorunlu olan yolun, üretim araçlarının özel mülkiyet elinden alınıp tüm topluma karşı doğrudan sorumlu kamu organlarının eline geçmesini gerektirdiğidir.

2. Böylece Sosyalizm demokrasi yararına tüm kamu organlarında halk eyleminin güçlendirilmesini amaçlar.

3. İrlanda'da yer alacak temsilci organlar, İngiltere'de yerleşik olanlara kıyasla İrlanda halkının iradesini daha dolaysız olarak ifade edecektir.

O zaman İrlanda Cumhuriyeti halk iktidarının doğal haznesi olacak, halkın kurtuluşunun silahı, şu anda burjuva yurtseverliğinin sisleriyle bulandırılan sınıf çatışmalarının ve ekonomik ayrım çizgilerinin aydınlığa kavuşturulmasını sağlayan yegane güç olarak belirecektir.

Burada şovenizmin en ufak bir izi bile yoktur. İngiliz halkı ile korumayı istediğimiz siyasal ilişkiler, Fransız, Alman veya herhangi başka bir ülkenin halkıyla korumak istediğimiz ilişkilerin tıpkısıdır; olanaklar içerisindeki en büyük dostluğu, ancak bununla birlikte de en kesin bağımsızlığı istiyoruz. Kardeşlik istiyoruz, yatak arkadaşlığı değil. Böylece, ilhamını bir başka idealden alan, gelenek yerine mantıkla hare-

ket eden ve bir başka yol izleyen İrlanda Sosyalist Cumhuriyetçi Partisi, en uzlaşmaz Milliyetçi ile aynı sonuca varmaktadır. İngiltere'nin üzerimizdeki yönetim gücü ortadan kaldırılmalıdır; bizi ona bağlayan bağlar kopartılmalıdır. Tüm burjuva hareketlerinin tavizle bittiğini, bugünün burjuva devrimcilerinin yarının muhafazakarlarına dönüştüğünü tarihten öğrenen İrlanda'lı Sosyalistler, özgürlük sorununu ancak kısmen anlayanlarla birlikte hüviyetlerini yitirmeyi veya inkar etmeyi reddederler. Onlar yalnızca özgürlüğü özgürlük olduğu için seven ve ona en çok ihtiyacı olan işçi sınıfı tarafından açıldığında bayrağını izlemekten korkmayan yüreklerin ittifakını ve dostluğunu aramaktadırlar. Onların arkadaşları, özgürlük bayrağını izlemekte, bıçağın korkunç hakemliğine başvurmaya yönelse bile yaşamlarını onun uğruna kutsallaştırmakta tereddütü olmayanlardır.

L'Irlande Libre, Paris, 1897

YURTSEVERLİK VE EMEK

Yurtseverlik nedir? Birisi, ülkesini sevmek diye cevap veriyor. Ama 'ülkesini sevmek' nasıl bir anlam taşıyor? Bir Fransız yazarı diyor ki 'zengin insan ülkesini sever çünkü ülkesinin ona karşı bir görev borçlu olduğuna inanır; yoksul insan ise ülkesini sever çünkü ülkesine karşı görev borçlu olduğuna inanır'. Anladığım kadarıyla, ülkemize karşı borçlu olduğumuz görevi tanımak, yurtsever eylemin başlıca amilidir; ve gerçek anlamıyla 'ülkemiz', yalnızca yeryüzünde atalarımızın yaşadığı belli bir toprak parçasını değil, ortak yaşamlarıyla ülkemizin siyasal varlığını oluşturan ırkımızın tüm erkeklerini, kadınlarını ve çocuklarını da içerir. Gerçek yurtseverlik, toplumun tamamının mutluluğunda her bireyinin refahını amaçlar ve bu görüş içinde, daha az şanslı ölümlüleri soyarak elde edilen dünya zenginlikleri için bencil arzu tutarsızdır.

Böyle bir tanımın ışığı altında ele alındığında, İrlanda'daki paralı sınıfların sahip oldukları yurtseverlik neleri savunmaktadır? Üç kırallık içinde haftada 1 Sterlin ve daha az ücret alanların yüzdesi, Ticaret Heyeti raporunda belirtildiği üzere şöyledir: İngiltere'de, % 40; İskoçya'da, %50 ve İrlanda'da % 78. Bir başka deyişle, İrlanda'da her dört ücretliden üçü haftada 1 Sterlinden az almaktadır. Suçlu kimdir? Ücretlerin oranını belirleyen nedir? İşçilerin iş bulmak için birbirleriyle rekabeti. İrlanda'da her zaman için iş bulamayan büyük bir emekçi fazlası vardır ve bu olgudan dolayı da İrlanda'lı işveren, yoksul yurttaşlarının çaresizliğinden yararlanarak onları, aynı tür iş için İngiliz arkadaşlarının aldığından daha az paraya çalışmaya mecbur edebilmektedir.

Belediye Şirketlerimizde ve İrlanda'daki öteki kamu organlarında çalışanlar, orta sınıf şehir meclisi üyelerimiz — yurttaşları — tarafından, İngiliz Şirketlerinin benzer kamu hizmetleri için ödediğinden haftada 4—8 şilin az ücret kabul etmeye zorlanmaktadırlar. Her ne kadar İrlanda demiryollarında hisse sahibi olanlar, en başarılı İngiliz hatlarının ödediğinden fazla temettü topluyorlarsa da, İrlandalı demiryolu hizmetlileri, aynı kısımlarda çalışan İngiliz demiryolu hizmetlilerine göre haftada 5—10 şilin eksik almaktadırlar. Aynı koşullar İrlanda'daki tüm özel işyerleri için geçerlidir. Bu

noktayı açıkça belirtelim. İrlanda'daki işveren sınıfını, işçi pazarının kalabalıklığından istifade ederek işçilerinin ücretlerini bugünkü açlık düzeyinde tutmaya zorlayan, zorlayabilen veya zorlamaya yeltenen ne bir yasa maddesi, ne Kraliçenin Özel Meclisine ait bir güç ne de ister Başbakanın, ister Genel Valinin isterse Genel Sekreterin denetiminde herhangi bir askeri veya sivil işlev vardır.

Böyle bir sonuç ancak toprak ağalığı ve kapitalizmin yarattığı ve yabancı süngülerin koruduğu toplumsal koşullarda faaliyet gösteren paralı sınıfımızın açgözlülüğüne atfedilebilir ve buna ne kadar itiraz edilirse edilsin, aklı başında işçiler, kendilerini sanayi köleleri halinde ufalayan sınıfın aynı zamanda onları ulusal özgürlüğe doğru ilerletebileceğine inanmamalıdır. Gerçek yurtseverlik, toplumun tamamının mutluluğunda her bireyin refahını amaçlar ve bu görüş içinde, daha az şanslı ölümlüleri soyarak elde edilen dünya zenginlikleri için bencil arzu tutarsızdır. Yurtseverliğe bu daha yüce, daha soylu önemi vermek işçi sınıfının misyonudur. Bunu ancak, tek evrensel ve tam kapsamlı sınıf olan işçi sınıfımız Emek'te ekonomik yapımızın temel taşını ve siyasal eylemimizin can verici ilkesini gören belirgin bir siyasal parti biçiminde örgütlenerek başarabilir.

İrlanda Sosyalist Cumhuriyetçi Parti'nin yükselişi bundan dolayıdır. Sanayide kurtuluşun vazgeçilmez hazırlayıcısı olarak ulusal bağımsızlıkta kararlıyız ancak toplumsal beratı baskıdan türetilen bir sınıfın liderliğine son vermeye de eş derecede kararlıyız. Politikamız, ülkemize özgü koşulların ve ülkemiz tarihinin uzun bir değerlendirilmesinin sonucudur. Bağımsız bir ülkede Yasama organlarına Sosyalist temsilcilerin çoğunlukla seçilmesi, siyasal iktidarın devrimci parti tarafından ele geçirilmesi ve dolayısıyla artık devrimin düşmanı olmak yerine müttefiki haline dönüşecek devletin askeri ve polis güçlerinin denetim altında tutulması anlamını taşır.

Bunu izleyecek olan toplumsal yeniden inşa çalışmasında devlet — varlıklı sınıflar tarafından kendi sınıf amaçları için yaratılmış olan devlet — yeni toplumsal düzenin hizmetine girecek ve iktidarlarının giderek ortadan kalkmasına karşı koymaya çalışan ayrıcalıklı gruplara bağlı kalanlara karşı savaşta bir silah olacaktır.

İrlanda bağımsız bir ülke olmadığına göre, seçimlerde

çoğunluğun Sosyalist Cumhuriyetçiler tarafından kazanılması ne yazık ki emeğimizin meyvalarını o kadar çabuk bize sunmayacaktır. Ancak bir başka, belki de eş değerde önemli etkisi olacaktır. Bu, İrlanda tarihinde ilk kez olarak, İrlanda ulusunun sorumlu seçmenlerinin — eli silah tutabilen erkeklerin — kesin bir çoğunluğunun oy sandığı başında İngiltere'den ayrılma arzularını belirttikleri anlamını taşıyacaktır. Canavar mitinglerin gürültülü ve çoğu kez geçici heyecanıyla değil, sandık başının tarafsız sükuneti ve ciddi atmosferi içinde verilen bu hüküm, gerek bize hükmedenlerin gerek İngiliz emperyalist sistemin düşmanlarının her birinin kulaklarında boru gibi çınlayacaktır. İrlanda'nın Düşmanları, sandık başında böylece verilen hükümden, ezenlere karşı koymakta yardım etmeleri için heyecan dolu bir çağrı, küçük bir seferi kuvvet ve savaş malzemesi ile ülke içinde imparatorluğun gücünü tüketecek ve sömürgelerinin kolayca düşmesini sağlayacak bir *askeri* isyana dönüşebilecek İrlanda halkının *manevi* isyanını duyacaklardır. Böyle bir çağrıya ne kadar bir süre için kayıtsız kalınabilir?

Bu arada sefaletimizi geçici olarak hafifletecek hiç bir şey, Parlementonun, en kararlı yerel Yönetim veya bir başka anayasa partisinin herhangi bir eyleminden daha yakın bir gelecekte sözünü ettiğim durumu yaratmaya dönük bir devrimci parti korkusuyla kendisinden kopartılabilecek olandan başka verebileceği hiçbir maddi yarar yoktur. Dolayısıyla, gerek şu andaki yararlarımız gerek gelecekteki özgürlüğümüz için en iyi olan devrimci politikadır. Yalnızca siyasal bir Cumhuriyeti hedef alıp bu yolda ilerleyen bir parti, kurnaz bir İngiliz Devlet adamının göz boyayıcı bir yerel Yönetim kararnamesi ile taviz verirmiş gibi yapıp kritik anı geçirmesi ve böylece devrimci güçleri dağıtması tehlikesi ile daima karşı karşıya olacaktır. Ama İrlanda Cumhuriyetçi Sosyalist Partisi, İngiltere İmparatorluğunun sadece en üst düzeyde siyasal ifadesini oluşturduğu toplumsal sistemin içsel belalarına dikkati çekerek, propagandasını, ancak İmparatorluğun kendisiyle birlikte yok olacak toplumsal eşitsizliklerin doğurduğu hoşnutsuzluğa dayandırmaktadır ve böylece de tüm yandaşlarının içine, düşmana karşı ölümsüz, sökülüp atılamayan ve akla gelebilecek hiç bir siyasal şarlatanlık sistemi ile bozulup yumuşatılamayan bir nefret yerleştirmektedir.

Dolayısıyla İrlanda Sosyalist Cumhuriyeti, Yurtseverlikle Emeğin bütünleşmesini ve zaferini görmeyi arzulayan tüm yurttaşlarımızın yeniden canlanma haykırışı olmalıdır.

Editörün Notu :

Her ne kadar Bay Connolly'nin emek ve toplumsal sorunlar konusundaki görüşlerine tam bir sempati duyuyorsak da, İngiliz Parlamentosunda bir İrlanda Cumhuriyetçi Partisi kurulması yolunda ileri sürdüğü plana kesinlikle karşıyız. Her dürüst Cumhuriyetçi bağlılık yeminini tutmalıdır ve John O'Leary'nin 'çifte yeminli' dediği insanlara güvenme olanağı yoktur. Her ne kadar John Mitchel kendisinin yeniden seçilmesine göz yumduysa da, mecliste sandalyesine oturmak fikrini kesinlikle aklına getirmedi. Seçilmeyi, yalnızca değişmez isyan ilkeleri lehine bir bildiri olarak kabul etti. Bu sorunun tartışılmasını istiyoruz.

Shan Van Vocht, Ağustos 1897

SOSYALİZM VE EMPERYALİZM

Sosyalist olarak — ve dolayısıyla sahip olduğumuz tüm etkinliğin bütün ağırlığını her zaman en dolaysız yoldan Sosyalizme giden güçler tarafına koymaya can atarak — bazı yabancı yoldaşlarımızın yazılarında ve konuşmalarında Büyük Britanya'nın ilgili olduğu tüm uluslararası karışıklıklarda, küre üzerindeki barbar veya yarı-uygar kısımlarda toprak ilhakı, etki alanları, vb. sorunlarda bu ülke lehine bir ayırım yaptıklarını gözleyerek bir ölçüde rahatsız oluyoruz. Biz bundan, tekrar ediyoruz, rahatsız oluyoruz, çünkü kendimiz bu İngiliz yanlısı politikaya sempati duymayıp, tam tersine, İngiliz ordusunun şu anda girişmiş olduğu herhangi bir çatışmada veya geçmişte tehdit edildiği herhangi benzer bir durumda yenik düşmesini sevinçle karşılıyoruz. Bunu açıkça ve özgürce beyan ederiz. Ama o zaman bir sorun çıkıyor: İngiliz İmparatorluğuna duyduğumuz bu düşmanlık ulusumuzun ve ırkımızın bu gücün boyunduruğunda olmasından mı kaynaklanıyor yoksa bu düşmanlık Marksist propaganda yandaşları ve Marksist ekonomiye inananlar olarak benimsediğimiz ilke ile tutarlı mıdır?

... Görülüyor ki İngiliz Sosyalistleri Transvaal'daki savaş konusunda farklı görüşlere sahip; Sosyal Demokrat Federasyonun bir kesimi kuvvetle Boerlerin tarafını tutup savaşa karşı çıkıyorlar; bir başka kesim gene savaşa karşı çıkıyor ancak eşit bir karşı çıkışla Boerleri de itham ediyor; ve nihayet bir İngiliz Sosyalist lideri, *The Clarien*'un editörü ve *Merrie England*'ın yazarı olan Bay Robert Blatehford, açıkça savaş yanlısı çıkarak, Kıraliçenin sağlığı ve İngiliz Ordusunun başarısı için kutlama öneriyor. Öte yandan, bildiğimiz kadarıyla partinin kıta Avrupasındaki ve Amerikadaki tüm yayın organları bütün kalpleriyle Transvaal'ın yanında yer alarak Avusturya'lı yoldaşlarımızın yayın organında yerinde bir tanımla İngiltere'nin 'kana susamış korsanlık' eylemine karşı çıkıyor... Değerli yoldaşımız H.M. Hyndman(*)... İngiltere'nin Port Arthur'da Rusya'ya meydan vermeyip, Uzak Doğu'da İngiliz üstünlüğünü göstermesi gerektiğini savunuyor. Bu tavrı benimsemesinin gerekçesi de İngiliz yönetiminin Rus yönetimine göre daha fazla özgürlük tanıdığı...

(*) H. M. Hyndman (1842 - 1921) İngiliz Sosyalist lideri.

... Kendi tavrımızı ortaya koymadan başkalarının tavrını eleştiriyor olmakla suçlanmamak için uluslararası politikaya ilişkin tüm sorulardaki tavrımızı burada kayda geçiriyoruz:

Bilimsel devrimci Sosyalizmin öğretisine göre, Sosyalizmin gerçekleşmesi ancak kapitalizmin gelişkinliğinin en üst noktasına ulaşması ile mümkündür; dolayısıyla, sanayisi gelişmemiş olan ulusların kapitalist sanayi aşamasına gelmeleri çok arzu edilir bir şeydir çünkü bu aşamaya gelmeleri ile bu ülkelerde devrimci bir proleterya doğacak ve buralarda Sosyalist hareketin süratle başarıya ulaşması için gerekli siyasal özgürlüğü zorlayacaktır; ve nihayet, sömürgeci yayılım ve yeni pazarların fethi, kapitalizmin yaşam süresini uzatmak için gerekli olduğuna göre, sömürgeci yayılımın önlenmesi ve İngiltere gibi kapitalizmi gelişkin ülkelerin pazarlarını kaybetmeleri buralarda ekonomik krizleri ortaya çıkaracak ve böylece devrimci düşünceye bir atılım kazandırarak geri ülkelerin gelişmesi için gerekli süreyi kısaltacak ve bu suretle başarımız için gerekli olan ekonomik koşulları hazırlayacaktır...

Yoldaş Hyndman'a göre Rusya'ya karşı olmamız gerekir çünkü Rus halkı despotlukla idare ediliyor ve İngiltere'yi desteklememiz gerekir çünkü onun halkı siyasal açıdan özgür. Ama bu siyasi bir radikalin yürüteceği mantık, Hyndman'ın ününde bir ekonomist ve sosyalistten beklemekte haklı olduğumuz çağdaş tarihin mantıklı bir çözümlemesi değil... Rusya henüz kapitalist bir ülke değil, dolayısıyla halkı bir otokrata boyun eğiyor... Rusları Polonya'dan atalım! Var gücümüzle! Avrupa'ya doğru uzanmasını önleyelim! Elbette! Ama eğer kapitalizmin hızla ölümüne yaklaşmasına yol açacaksa, Rusya'nın Asya'da yayılmasını ve yeni pazarlar edinmesini (gerekirse İngiltere'ye zarar verme pahasına) destekleyin.

Denebilir ki İrlanda ulusundan olmamız uluslararası siyaset konusunda böyle bir anlayış oluşturmamızda önemli rol oynuyor. Bu suçlamayı kabul etmiyoruz, ancak doğru olsa bile safiyane bir itirazdır bu. Sosyalistler olarak siyasi politikamızı işçi sınıfının savaşına dayandırıyoruz çünkü biliyoruz ki işçilerin öz çıkarları bize yol göstermektedir. Öz çıkarların zaman zaman aşağılık olması tavrımızın doğruluğunu etkilemez. İrlanda'lı şoven bir yurtseverin tevarüs ettiği (ve çoğu kez düşünmeden) beslediği anti-İngiliz duygunun, ken-

disini, ekonomik çalışmalarımız sonucunda bizim ulaştığımız sonucun tıpkısına varmaya zorlaması bizi tavrımızı beyan etmekten kaçınmaya itmek için yeterli değildir. Tersine, İngiliz Emperyalizmi ile Sosyalizm arasında gördüğümüz güçlü ve uzlaşmaz düşmanlığın sonucu olarak ortaya çıkan bu az rastlanır amaç birliği ile bizim propagandamız daha da kolaylaştırıldığından kıvanç duymaya itiyor bizi.

Workers Republic, 4 Kasım 1899

İRLANDA'YI KURTARALIM!

İrlanda'yı kurtaralım! Bırakın iş gibi, ücret gibi, sağlıklar evler veya sefaletin bulutlandırmadığı yaşamlar gibi aşağılık dünyevi düşünceleri.

İrlanda'yı kurtaralım! İnsafsız kiralar isteyen toprak ağası; o da Irlanda'lı değil mi, ve öyleyse neden ondan nefret edelim? Hayır, kardeşimiz hakkında sert sözler etmeyelim, evet, hatta kiramızı yükseltse bile.

İrlanda'yı kurtaralım! Kar öğüten kapitalist, emeğimizin ürününün dörtte üçünü bizden çalan, gençken kemiklerimizi iliklerine kadar emip, hizmetinde vaktinden önce yaşlandığımızda eskimiş bir alet gibi bizi sokağın ortasına atan, o da İrlanda'lı değil mi, ve yurtsever olamaz mı ve öyleyse neden onun hakkında kötü şeyler düşünelim?

İrlanda'yı kurtaralım! 'Bizi yetiştiren, büyüten ülkeyi'. Ve üzerinde yaşama izni için bize para ödeten toprak ağasını. Haykıralım, özgürlük için!

'İrlanda'yı kurtaralım' diyor Sosyalizme bulaşmayı reddeden yurtsever. Hepimiz birlik olalım ve z-z-zalim Saxon'u ez-z-zelim. Hepimiz birlik olalım, diyor kendisi, tüm sınıflar. tüm cinsler. Peki diyor kentli işçi, Saxson'u ezip İrlanda'yı kurtardıktan sonra, o zaman ne yapacağız? Ha o zaman mı, o zaman gene sefil mahallelerinize döneceksiniz, tıpkı eskisi gibi. Haykıralım, özgürlük için!

Peki diyor kırsal işçi, İrlanda'yı kurtardık, sonra ne olacak? Ha o zaman mı, o zaman toprak ağasına kira veya tefeciye faiz yetiştirmek için dişinizden tırnağınızdan arttırmaya başlayabilirsiniz, tıpkı eskisi gibi. Haykıralım, özgürlük için!

İrlanda özgürlüğüne kavuştuktan sonra, diyor Sosyalizme bulaşmayı reddeden yurtsever, tüm sınıfları koruyacağız, ve eğer kiranızı ödemezseniz, yerinizden atılacaksınız, tıpkı şimdi olduğu gibi. Ama şerifin emrinde sizi yerinizden atan, yeşil uniforma giyecek ve Harp'ının üstünde Taç olmayacak ve sizi sokağa atan müzekkere İrlanda Cumhuriyetinin armasıyla mühürlenmiş olacak. Şimdi bu uğurda savaşmaya değmez mi?

Ve iş bulamayıp, umutsuzluk içinde yaşam savaşından vazgeçerek yoksullar evine gittiğinizde, İrlanda ordusunun

en yakın alayının bandosu, 'St. Patrick Günü' melodisini çalarak size yoksullar evinin kapısına kadar eşlik edecek. Ah, o günleri yaşamak ne kadar güzel olacak!

'Üzerimizde dalgalanan Yeşil Bayrakla' ve Yeşil Bayrak altında yürürken yiyecek bir şeyleri olmasını dileyen, durmadan artan işsiz emekçiler ordusu ile. Tıpkı şimdi olduğu gibi! Haykıralım, özgürlük için!

Dinle dostum, ben de İrlanda'lıyım ama ben biraz daha mantıklıyım. Ben derim ki kapitalist, sanayinin sırtından geçinen bir asalaktır; hayvan veya bitki dünyasındaki herhangi bir asalak sırtından geçindiği hayvan veya bitkinin yaşamı için ne denli yararsızsa, o da sanayimizin bu gelişme aşamasında o denli yararsızdır.

İşçi sınıfı bu asalakın — bu insan sülüğünün — kurbanıdır ve gücünün yettiği her araçla bu asalak sınıfı, emeğin canıyla beslenmesine olanak veren bu konumundan söküp atmak işçi sınıfının hem görevi hem de çıkarı gereğidir.

Dolayısıyla ben derim ki, örgütlenelim, efendilerimizin karşısına çıkıp efendiliklerini ortadan kaldırmak için; örgütlenelim, siyasal iktidarları aracılığıyla denetimlerinde tuttukları kamu yaşamından onları uzaklaştırmak için; örgütlenelim, üstünde ve içinde bizi köleleştirdikleri toprak ve atelyeleri soyguncu pençelerinden sökmek için; örgütlenelim, toplumsal yaşamı, toplumsal yamyamlık lekesinden, insanın insan avıyla beslenmesinden temizlemek için.

Örgütlenelim, YA HERKESE YA DA HİÇ KİMSEYE dolu dolu, özgür ve mutlu bir yaşam için.

Workers'Republic, 1899
yeniden basımı, Socialism Made Easy, 1908

ÖZGÜR ULUS NEDİR?

Bu soruyu sormaya itilmemizin nedeni, İrlanda halkını son yirmibeş yıldır besleyen muzır ve yanıltıcı gazete süprüntüsünün başlıca sorumlusu olduğu bu konuda ülkede hüküm süren olağanüstü düşün karmaşasıdır.

Özgür bir ulusun esaslarının ne olduğu, özgür bir ulusun ne olması gerektiği ve bir ulusun özgürlüğünü yitirmemek için neyi yitirmeye razı olamayacağı konusunda kamu bilincini şaşırtmak için insanların yapabileceği ne varsa bizim günlük İrlanda gazetelerimiz hepsini yapmıştır.

Gazetelerin yarattığı bu cehaletten dolayıdır ki İrlandanın sonunda özgür ulus statüsüne ulaştığına ve dolayısıyla da İrlanda ile İngiltere arasındaki ilişkilerin nihayet tatmin edici özgürlük temeline eriştiğine inanan bu kadar çok sayıda insanın İngiliz ordusuna gönüllü yazıldığını görüyoruz. Onlara, İrlanda ile İngiltere'nin imparatorluk sayesinde birbirine bağlı iki kardeş ülke olduğu, ancak her ikisinin de eşit özgürlüklere — eşit ulusların eşit özgürlüklerine — sahip olduğu söylenmiştir. Savaşın ilk dalgasıyla kaç kişinin bu fikri benimseyip İngiliz ordusuna katıldığını tahmin etmek zordur ancak binlerce olduğu kuşkusuzdur.

Yerel yönetim oyununun her aşamasında Carson ve Unionistler (Birleşmeciler) tarafından yenilip ezilen, her noktada teslim olup her avantajı, aristoratik Orange (*) askeri kliğin becerikli kampanyası sonucu kaptıran İrlanda Parlamenter Partisi savaş buhranı sırasında da aynı korkak ve haince davranışı göstermiştir.

Savaş borusunun savaşma güdüsünü uyandırmadığı, bir an için bile olsa kahramanlık itkilerini harekete geçirmediği pek az insan vardır. Ama İrlanda Parlamenter Partisi bu azınlık arasında yer almaktadır. Savaş borusunun onlarda uyandırdığı yalnızca yuttaşlarının bedenlerini savaş malzemesi olarak, İngiltere'ye hükmedenlerin müteşekkir tebessümleri karşılığında satma etkisidir. Savaş çağrısını duydular — İrlanda milliyetçilerinin İrlanda'nın Orangemen(*)'in-

(*) ORANGE, ORANGEMEN: 1795 yılında Kuzey İrlanda'da kurulan, İngiltere hakimiyetini, protestanlığı ve kırallık yasalarını korumayı amaçlayan gizli örgüt ve üyeleri. Özellikle Ulster'li protestan İrlandalı (Ç.N.)

den daha köle ruhlu olduğunu, her ikisinden de nefret eden bir İmparatorluğun sözü ile ölmeye ve öldürmeye daha hazır olduğunu kanıtlamaya giriştiler.

Orangemenin hiç değilse tatmin olacak bir şeyleri vardı, ülkede değiştirmeden korumak için savaşmaya hazır oldukları bir İmparatorluk için başka yerlerde savaşa çağrılmıştılar; ancak milliyetçiler, en cömert oldukları zaman bile hükmedenlerinin, ülkelerine ulus olmanın temel özgürlüklerini vermeyi reddettiği bir imparatorluk için yabancı ülkelerde savaşmaya çağrılmaktaydı.

Yabancı bir ülkede savaşan Orangemen bilmektedir ki kendi ülkesinde arkasından gittiği aristokrat yöneticilerin iktidarını korumak için savaşmaktadır; yabancı bir ülkede savaşan bir milliyetçi asker ülkesinde, küçük bir özgürlük taksidi istediği zaman kendisini öldürmek için komplo kuranların iktidarının hiç zedelenmeden devam etmesi için savaşmaktadır.

Orangeman der ki: 'Eğer yöneticileri bizi Yerel Yönetime razı olmaya zorlamazlarsa, biz imparatorluk için yabancı ülkelerde savaşırız'. Ve yöneticiler bütün kalpleriyle der ki: 'Böyle bir amaç için Ulster'e baskı yapacağımız düşünülemez.'

Irlanda Parlamenter Partisi ve onun basını şöyle diyordu: 'Savaşın bitiminde Yerel Yönetime kavuşacağımız umuduyla, İngiltere İmparatorluğunda yer almaya layık olduğumuzu onun için savaşarak kanıtlayacağız.' Ve Britanya İmparatorluğunun hükümdarları şöyle diyor: 'Eh, Carson'a ne vaadettiğimizi biliyorsunuz, ama siz İrlanda'lı ayak takımını bizim için savaşmak üzere yollayın, biz de, şey yani, savaş bitince başvurunuzu göz önüne alırız.' Bunun üzerine de Parlamenter Parti liderleri ve onların basını, dünyayı, muhteşem bir zafer kazandıklarına tanık olmaya çağırıyorlardı.

James Fintan Lalor İrlanda'yı düşündüğü ve ondan söz ettiği zaman 'silahlı eliyle kendi tacını geri alan taçsız bir kıraliçe' diyordu. Bizim Parlamenterlerimiz kendi ülkeleri İrlanda'ya, *gelecekteki* vaadler uğruna ruhunu satan eski bir fahişeymiş gibi davranıyor ve ülkelerine karşı böyle bir anlayışa uygun olarak siyasal kampanyalarını sürdürüyorlar.

Bu reddedişlerinin bir süre için, kısmi bile olsa, başarılı olmasıyla bu tavrı benimsemeleri ,ancak İrlanda'da çok

az kimsenin bu makalenin başlığındaki sorunun cevabını gerçekten anlıyor olmasıyla mümkündür.

Özgür ulus nedir? Özgür ulus, kendi iç kaynakları ve güçleri üzerinde mutlak denetime sahip olan ve benzer koşullar altındaki öteki uluslarla ilişkilerinde doğanın getirdiği kısıtlamalar dışında hiç bir kısıtlamaya tabi olmayan ulustur. İrlanda için bu böyle mi? Yerel Yönetim Yasası işler halde olsaydı İrlanda için bu böyle mi olacaktı? Her iki sorunun da cevabı: hayır, kesinlikle HAYIR!

Özgür ulus kendi limanlarını tam olarak denetimi altında tutmalıdır, bunları istediği zaman açmalı, istediği zaman kapatmalı, halkının refahının en iyi biçimde sağlanması için ve onların arzularına uygun olarak, herhangi bir başka ulusun müdahalesinden bağımsız ve herhangi bir başka ulusun arzularını dikkate almaksızın bir metanın ülkeye girmesine izin vermeli veya engel olmalıdır. Eğer bunu yapacak gücü yoksa, o ulus özgürlüğün önde gelen esaslarından yoksundur.

İrlanda böyle bir denetime sahip midir? Hayır. Yerel Yönetim Yasası İrlanda'ya İrlanda limanları üzerinde böyle bir denetim verecek midir? Vermeyecektir. İrlanda, başka bir ulusun, İngiltere'nin, çıkarlarına uygun düştüğü zaman limanlarını açmak, başka bir ulusun, İngiltere'nin, çıkarlarına uygun düştüğü zaman limanlarını kapatmak zorundadır; ve Yerel Yönetim Yasası İrlanda'nın bu ulusal denetimi ebediyen kaybetmesinin kabul edilişidir.

Kapılarının tüm anahtarları, geçmişte sık sık sizi soyan bir hasmınızın cebinde bulunduğu bir evde oturmak hoşunuza gider mi? O kimse size bundan böyle hep dost olacağınızı söylese ancak tüm kapılarınızın denetimini ona bıraktığınız ve anahtarlarınızı ona emanet ettiğiniz yolunda bir anlaşma imzalamınızda ısrar etse tatmin olur muydunuz? İrlanda'nın bugünkü durumu budur ve Redmond ve Devlin'in kıymetli Yerel Yönetim Yasası altında da İrlanda'nın durumu bu olacaktır.

Bunun için Belçika'da, Balkanlarda, Mısır'da veya Hindistan'da ölmeye değer mi, değmez mi?

Özgür ulus, yabancı rakiplere mal satışının hükümet eliyle özendirilmesi veya yasaklanması yoluyla sanayisini sağlıklı bir biçimde yetiştirmek için tam iktidara sahip olmalıdır. Her ikisini yapmak da aptalca olabilir ancak dünyada bugün özgür olan tüm ulusların sahip olduğu bu iktidara sa-

hip değilse, o ulus özgür değildir. Irlanda böyle bir iktidara sahip değildir, Yerel Yönetim yasası altında da sahip olmayacaktır. İrlanda'daki sanayinin beslenmesi İngiltere'deki kapitalistlere zarar vermektedir dolayısıyla bu iktidar açıkça İrlanda'dan alakonmaktadır.

Özgür ulus, yurttaşlarının isteklerine uygun olarak, yurttaşlarının mülkiyetlerine esas teşkil eden yasaları değiştirmek, geliştirmek, kaldırmak veya düzeltmek için tam güce sahip olmalıdır. Her özgür ulus bu güce sahiptir; İrlanda değildir ve Yerel Yönetim Yasası ile de bu güce sahip olmasına izin verilmemektedir.

Bugün bilinmektedir ki bir ulusun geleceği, ekonomik gücün ve kaynakların akıllıca kullanılmasına ve toplumsal eylemlerin akıllıca düzenlenmesine bağlıdır. Doğal kaynaklarını ulusal amaçlar için en titizce seferber etme basiretine sahip olan ulus, ulusların en zengini, en mutlusu olacaktır. Ama İrlanda bu güçten yoksun bırakılmaktadır ve Yerel Yönetim ile de yoksun bırakılacaktır. İrlanda'nın zengin doğal kaynaklarının ve çocuklarının müşfik dehalarının Irlanda'lı gereksinmelerin tatmini için bir araya gelmesine izin verilmeyecektir meğer ki bir araya gelmeleri İngiliz hükümdarlarının uygun gördüğü yollarda işleyebilsin.

Posta servisleri, telgrafları, telsizi, gümrük ve vergileri parası, savaş kuvvetleri, başka uluslarla ilişkileri, ticareti, mülkiyet ilişkileri, ulusal eylemleri, yasa koyma bağımsızlığı — bir ulusun özgürlüğünün vazgeçilmez ögeleri olan bütün bunlardan bugün İrlanda yoksun bırakılmaktadır ve Yerel Yönetim Yasası hükümleri altında da yoksun bırakılacaktır. Ve bize deniyor ki İngiliz Ordusundaki İrlanda'lı askerler, İngiltere'nin geçmişte olduğu gibi bugün de İrlanda'ya tanımadığı bütün bunları Belçika için kazanmak üzere Flandre'de savaşıyor.

Redmond ve Devlin'in İrlanda için kabul ettiğine benzer bir anlaşmayı Belçika için kabul etmektense ülkesinin yüzlerce defa savaşın yıkıntısına uğramasını görmeyi tercih etmeyecek bir tek Belçika'lı yurtsever yoktur. Biz İrlanda'lılar Belçika'lılardan daha aşağılık bir çamurdan mı yoğrulmuşuz?

İrlanda'nın sahip olmadığı ve Yerel Yönetim Yasasının İrlanda'ya tanımadığı tüm ulusal güç ve hakların Belçika'ya tamamen iade edilmesinden önce savaşı bitirmek isteyen bir

tek pasifist yoktur İngilterede. Ama bu pasifistler anlaşma koşullarını tartışırken veya öne sürerken hiç İrlanda'dan söz etmemektedirler. Neden etsinler? Belçika bağımsızlığı için savaşmaktadır ama İrlandalılar, Belçikalıların uğrunda savaşmaya değer gördükleri tüm hakları reddeden İmparatorluk için savaşmaktadır.

Ve bununla birlikte Belçika bir ulus olarak, eğer denebilirse, daha dün yaratılmıştır — devlet adamlarının planlarının yapay bir ürünüdür. Buna karşılık İrlanda'nın sınırları, İrlanda'nın ayrı varlığının yıkılmaz duvarları Avrupa'nın kendisi kadar eski olup politikacıların değil, Tanrının eliyle yaratılmıştır. Ve İrlanda'yı ayrı bir ulus yapan çizgiler politikacılar tarafından yapılmadığına göre onlar tarafından bozulamaz da.

Ayrı bir birey aile için ne ise, ayrı bir ulus da insanlık için odur. Kusursuz aile, bireyin içsel güçlerini en iyi ortaya çıkaran ailedir, en kusursuz dünya ise, ulusların ayrı varlıklarının kutsal sayıldığı dünyadır. Ulusal haklarının asgarisinin bile tanınmadığı bir İrlanda ile kusursuz bir Avrupa olamaz; çocuklarının bu tanımazlığa uysallıkla boyun eğdiği bir İrlanda değerli olamaz. Eğer bu tanımazlık ruhsuz köle politikacılar tarafından kabul edilmişse, ruhları hala kendilerinin olan İrlanda'lı erkekler ve kadınlar tarafından reddedilmelidir.

Geleceğin barışçıl ilerlemesi, İrlanda'nın şimdi kendisine tanınmayan tüm ulusal haklara sahip olmasını şart koşar. Ancak bu haklara sahipseler İrlanda'lı işçiler emeklerinin ve örgütlerinin meyvalarında istikrar ve güvence görebilirler. Kendimizin yapmadığı bir yazgı, bu kuşağa çağrıda bulunmakta, en üst düzeyde özveride bulunması için seçmektedir — ırkımızın özgür yaşaması için gerekirse ölmek.

Biz bu seçilmişliğe değer miyiz? Ancak çağrıya vereceğimiz karşılıkla bu soru cevaplandırılabilir.

Workers'Republic, 12 Şubat 1916

İRLANDA BAYRAĞI

İrlanda Halk Ordusu Konseyi, ciddi ve dürüst tartışmalardan sonra İrlanda'nın yeşil bayrağını İrlandalıların silahları ile İrlanda için tuttukları bir kalenin tepesine çeker gibi Liberty Hall'ın tepesine çekmeye karar verdi.

Bu İrlanda'nın bizim gün ve kuşağımızda tanık olduğu en ciddi buhranda çok önemli bir karardır. Eminiz ki bu, her gerçek İrlandalı erkek ve kadının yüreğini heyecanla titretecek ve bu ırkı seven herkesin kızıl kanını damarlarında hızlandıracaktır.

Bunun anlamı, liderlerin ve rehberlerin hiyanet ve kötü yola sapmalarının arasında ve bunlara karşın, halkın bir kesiminin tüm zayıflığı, bozulmuşluğu ve manevi korkaklığı arasında ve bunlara karşın, bütün bunların arasında ve bütün bunlara karşın bugün hala İrlanda'da sadık erkeklerin ve kadınların, geçmişin tüm acıları ve şehitleriyle kutsallaşmış bayrağı çekmeye, etrafında toplanmaya ve savunmaya hazır oldukları bir nokta olduğudur.

Bu habis savaş ilk başladığından beri, İrlanda özgürlüğünün her simgesine düşmanın amaçları uğruna hürmetsizlik edildiğini gördük, her kutsal İrlanda geleneğinin fahişeleşmesine tanık olduk. İrlandanın genç erkeklerini, kendi ülkelerine hiç bir ulusal güç tanımayan bir ulusun hizmetine girmek için kandırmak üzere özgürlük aşkımıza, dinsel güdülerimize, ezilenler için duyduğumuz sempatiye, acı çekenlerle akrabalığımıza hitab edildiğini gördük.

Yediyüz yıl boyunca İrlanda'nın özgürlüğüne karşı acı ve katı bir savaş sürdüren ve hala da İrlanda'nın haklarının daima Britanya İmparatorluğunun çıkarlarına boyun eğmek zorunda olduğunu beyan eden güç, ikiyüzlülükle genç erkeklerimize çağrıda bulunarak bayrağı altında toplanmalarını ve 'özgürlük çıkarı için' kanlarını dökmelerini istedi.

İrlanda'daki saltanatı yurttaşlık hassasının tefessüh ve sefahatının uzun bir cümbüşü olan, İrlandalı erkekler ve kadınlar için kutsal olan herşeyin alçaltılması ve hor görülmesi için ayaklanan güç bize din adına çağrıda bulunarak Hristiyanlığın savunucusu olarak savaşmamızı istedi.

Dünya nüfusunun en büyük bölümünü boyunduruğu altında tutan güç, bu insanlara hiçbir özgürlük garantisi veya kendikendini yönetme iktidarı vermeksizin köle gibi boyundu-

ruğu altında tutan güç, Katoliği Protestana, Hinduyu Müslümana, sarı deriliyi siyah deriliye karşı çıkaran ve kendisi hepsini soyup katlederken onları birbirleriyle çalıştıran güç — işte bu güç İrlanda'ya çağrıda bulunarak çocuklarını, İngiltere'nin bayrağı altında ezilenlerin davası için savaşa göndermesini istiyor. İrlanda'daki hükümdarlığı İrlanda'yı bir çöle çeviren ve ırkımızın tarihini mezbaha kayıtlarına döndüren güç, bir başka ırkı yoketmeyi planlarken, adına savaşmak için bizim yiğitliğimize çağrıda bulunuyor çünkü biz acı çekenlere sempati, ezme olgusuna nefret duymaktayız.

Kuşaklar boyunca İrlanda Yoncasının (*) ulusal İrlanda amblemi olarak kullanılması yasaklandı ama İngiltere son çare olarak İrlanda Yoncasını, İrlandalıların İngiltereye aptalca sadakatını uyandırmak aracı olarak kullanıyor. Yüzyıllar boyunca yeşil İrlanda bayrağı, İrlanda'daki İngiliz garnizonun lanetlediği, nefret ettiği bir şeydi ve hala da yüreklerinde böyledir. Ancak Hindistan'da, Mısır'da, Flandre'de, Gelibolu'da yeşil bayrak, bize hükmedenler tarafından İngiltere'nin İrlandalı askerlerine, kendi ülkelerine ulus olma hakkını tanımayan bir güç uğruna hayatlarından vazgeçme cesareti vermek için kullanılıyor. İrlanda ve İngiltere'de asker yazma bürolarının üstünde yeşil bayraklar, zavallı aptalları İngiliz üniforması içinde şerefsiz bir ölüme kandırmak için yem olarak dalgalanıyor.

İrlanda'nın milliyetçi basını, bozulmamış ve dehşete düşmemiş gerçek milliyetçi basını, moral bozukluğu akımını geri çevirmekte ve İrlanda halkının, ülkelerinin savaştaki konumunun ne olduğu konusunda doğru bir anlayışa sahip olmalarını sağlayacak biçimde zihinlerini açmakta büyük ölçüde başarılı olmuştur. İrlanda'nın milliyetçi basını, düşmana karşın İrlanda için dalgalanan gerçek bir bayraktır; ancak bu ülkenin yeşil bayrağının da, kuvvetlerimizin canlanma noktası ve tüm umutlarımızın cisimlenmesi olarak Dublin'de dalgalanmasında yarar vardır. Bu bayrağın dalgalanması için Liberty Hall'dan, İrlanda işçi sınıfının fethedilmemiş kalesinden, İrlanda'nın militan işçi sınıfının sağlam binasından daha iyi bir yer olabilir mi.

İrlanda İrlandalıların olacak diyoruz. Ama kimler bu İrlandalılar? Soyguncu malsahibi, teneke mahallesinin ta-

(*) Shamrock

pusunu elinde tutan malsahibi değil, ter içinde, kâr öğüten kapitalist değil, briyantinli, yağlı avukat değil, fahişeleşmiş gazeteci değil — bunlar düşmanın kiralık yalancılarıdır. Gelecek, bu İrlandalılara bağlı değildir. Bunlara değil, özgür bir ulusun üzerinde yükseleceği tek emin temel olan İrlanda işçi sınıfına bağlıdır.

Emeğin davası İrlanda'nın davasıdır, İrlanda'nın davası emeğin davasıdır. Bunlar birbirinden ayrılamaz. İrlanda özgürlük peşindedir. Emek, özgür İrlanda'nın kendi kaderinin tek sultanı, toprağı üstünde ve içindeki her maddenin en yüksek maliki olması peşindedir. Emek, özgür İrlanda ulusunu, İrlanda halkının çıkarlarının bekçisi yapmaya çalışmaktadır ve bu amaca ulaşmak için tüm mülkiyet haklarını kişiye değil, o özgür İrlanda ulusuna vermeyi yeğler; bu amaç göz önünde tutulduğunda birey ulusu ile zenginleşir, hemcinslerini mahvederek değil.

Bir ulus için böylesine yüce ve kutsal bir işlev gören biz işçi sınıfına, sınıfımızın ihtiyacı olan ulusal güçlerin özgürce gelişmesinin ilk talebi olan ulusun yabancı boyunduruğundan kurtulması için savaşmak yakışmaz mı? Pek güzel yakışır. Dolayısıyla 16 Nisan 1916 Pazar günü İrlanda'nın yeşil bayrağı, özgürlüğe inancımızın simgesi, Dublin işçi sınıfının İrlanda davası için ayakta ve İrlanda davasının ayrı ve özgün bir ulus davası olduğunu tüm dünyaya ilanının işareti olarak merasimle Liberty Hall'ın tepesine çekilecektir.

Bu kuşku, umutsuzluk ve yeniden umutlanma günlerinde bayrağımızı, atalarımızın bayrağını, ulusal kurtuluşumuzun simgesini, yeniden doğan İrlanda üzerinde parlayan güneşi rüzgara açıyoruz.

Workers'Republic, 8 Nisan 1916

Bölüm II

SENDİKAL MÜCADELE

SANAYİDE SENDİKACILIK VE YAPICI SOSYALİZM

«Bugün dünya üzerinde bir Sosyalist yoktur ki birbirleriyle işbirliği içinde uluslar topluluğunu, işçilerin sanayinin öngördüğü biçimde örgütlenmesi dışında nasıl gerçekleştirebileceğimizi bir ölçüde açıklıkla belirtebilsin.

Siyasal kurumlar sanayinin yönetilmesine uyarlanmaz. Yalnızca endüstriyel örgütler bizim gerçekleştirmeye çalıştığımız işbirliği içinde uluslar topluluğunun yönetilmesine uyarlanırlar. Yapıcı Sosyalist programın teorik çerçevesini bile ancak sanayideki örgütlenme biçimi sunmaktadır bizlere. Sanayi alanının dışında yapıcı bir Sosyalizm yoktur.»

Hancock, Michigan'dan, *Wage Slave*'in editörü olan Delege Stirton'un konuşmasından alınan yukarıdaki bölümler benim bu konudaki düşüncelerimi öylesine iyi içermektedir ki Sosyalist toplumun yapısal biçimini anlatmaya dönük bir makale için bu metinleri almayı uygun gördüm. Önceki bir bölümde meslek veya trade unionism sendikacılığının her ikisinin de ekonomik alandaki günlük çatışmalarda kapitalist sınıfa karşı bir savunma silahı ve siyasal alanda sınıf bilincinin oluşturucusu olarak yetersizliğini incelemiş ve her iki amaç için endüstriyel örgütlenme biçiminin daha etkili olduğuna işaret etmiştim.

Yapıcı Örgütlenme

Bu makalede, bugünün pratik amaçları için endüstriyel örgütler kurmakla meşgul olanların nasıl aynı zamanda geleceğin sosyalist toplumunun da çatısını hazırlamakta olduklarını göstermek istiyorum. Bu olgunun anlaşılmasıdır ki gerçekten de Sosyalizmin eleştirsel aşamadan olumlu aşamaya geçen devrimci bir kuvvet olarak ortaya çıkmasını simgeler.

Bir zamanlar kendilerine toplumun Sosyalizm altında nasıl örgütleneceği sorulduğunda Sosyalistlerin değişmez ve havai cevapları böyle şeylere geleceğin karar vereceği idi. Gerçekte konuyu dikkate almamışlardı ama genel olarak Tröstlerin ve Örgütlü Sermayenin gelişmesi ve benzer çizgilerde Sanayide Emek Örgütlerini zorunlu kılması bize, hem kendimiz için daha eksiksiz hem de sorgulayanlarımız için daha doyurucu bir cevap sağlamıştır.

Şimdi kısaca yukardaki alıntıda içerilen tavrın mantıksal sonuçlarını inceleyelim.

'Siyasal kurumlar sanayinin yönetilmesine uyarlanmaz.'

İşte doktrininin özünü açıkça bilen hiç bir Sosyalistin karşı çıkamayacağı bir cümle. Bugünün siyasal kurumları sadece kapitalist toplumun baskıcı kuvvetleridir : onun içinden doğmuşturlar, önceki çağların hakim sınıflarının ellerinde bölgesel iktidar bölüşümüne dayalıdırlar ve kapitalist sınıf kendisinden öncekilerin hakimiyetini yıktığında bu sınıfın gereksinmelerini karşılamak üzere kapitalist topluma aktarılmışlardır.

Eski Düzen ve Yenisi

Yönetme işlevinin belirli yörelerden, eyaletlerden veya bölgelerden seçilen temsilcilere verilmesi, çağdaş toplumun isterlerine uygun doğal bir bölünmeyi temsil etmemekte, yerine dünyada bölgesel etkinliklerin endüstriyel etkinliklerden daha kuvvetli olduğu zamanlardan kalma bir biçim olup bu nedenle de endüstriye dayalı olmak zorundaki yeni toplumsal düzenin gereksinmelerine tamamen ters düşmektedir.

Sosyalist düşünür yeni toplumsal düzenin yapısal biçimini çizerken, belirli bölgelerde oturan ayırımsız kalabalığın arasından seçilen bir grup erkek ve kadınların hakimiyetinde veya yönetimindeki bir sanayi sistemi hayal etmez; burada bölge sakinleri bir dizi değişik meslek ve sanayide çalışmaktadır. Sanayinin hakimiyetini, denetimini ve yönetimini böyle bir grubun eline teslim etmek son derece aptalca olur.

Sosyalistin farkına vardığı şey, demokratik toplumda yönetimin ulusun değişik sanayilerinin temsilcilerinin elinde olacağı; atelye ve fabrikalardaki işçilerin sendikalarda

örgütleneceği, her sendikanın belirli bir sanayideki tüm işçileri kapsayacağı; bu sendikanın kendi sanayisinde işyeri yaşamını demokratik olarak denetleyeceği, tüm ustabaşıların seçilmesini, vb. ve bu sanayide çalışma rutininin toplumun genel gereksinmelerine, bağlı meslek kollarının gereksinmelerine ve içinde yer aldığı sanayinin öteki kısımlarına göre ayarlanmasını böylece sağlayacağı; ve sanayinin değişik kısımlarından seçilen bu temsilcilerin bir araya gelerek sanayinin yönetimini veya ülkenin ulusal hükümetini oluşturacağıdır.

İşyerinden Başlama

Kısaca, adının da ima ettiği gibi toplumsal demokrasi, demokrasinin temel ilkelerinin sanayiye veya ulusun toplumsal yaşamına tatbik edilmesidir. Bu tatbikat zorunlu olarak işyerinde başlayacak ve oradan sırayla ve mantıksal olarak sanayi örgütünün tüm kademelerine doğru ilerleyecek ve sonunda ulusal yürütme ve yönetme gücü noktasına varacaktır. Bir başka deyişle, toplumsal demokrasi *aşağıdan yukarıya doğru* ilerlemek zorundadır halbuki kapitalist siyasal toplumu *yukarıdan aşağıya doğru* örgütlenmektedir.

Toplumsal demokrasi, ülkenin sanayilerinden ve mesleklerinden seçilen bir uzmanlar komitesi tarafından yönetilecektir; kapitalist toplumda yörelerden seçilen temsilciler hükümeti oluşturmaktadır ve bu bölgesel bölüşüme dayandırılmaktadır.

Sosyalistlerin yerel ve ulusal hükümeti, veya daha doğrusu yönetim organları, her soruna tarafsız olarak yaklaşacak, deneyimden gelen en mükemmel uzman bilgi ile donatılmış olacaktır; kapitalist toplumun hükümet organları her teknik konuda bilgi almak için pahalı profesyonel uzmanlara başvurmak zorunda olup bu uzmanın tarafsızlığının da aldığı ücrete bağımlı ve ücretiyle birlikte değişken olduğunu bilmektedir.

'Köle Devlet' Yok

Görülecektir ki Sosyalizmin bu anlayışı bir vuruşla tüm bürokratik Devlet korkularını, her bireyin yaşamının yukarıdan düzenlenmesi ve hükmedilmesi endişelerini yok etmekte ve böylece geleceğin toplumsal düzeninin bireyin özgürlüğü-

nün bastırılması değil arttırılmasını sağlayacağına dair güvence vermektedir. Kısaca, en mükemmel demokratik denetim ile en mutlak uzman gözetimini bir araya getirmektedir ki siyasal Devlet üzerine kurulu herhangi bir toplum için böyle bir şey akla sığmaz.

Bu düşünceyi kafalarınızda berraklaştırmak için sanayinin bugün nasıl bütün bölgesel kısıtlamaları aşmakta, nehirlerin, dağların, kıtaların ötesine sıçramakta olduğunu görmeniz yeterlidir; o zaman böylesine uzantılı ve karmaşık atılımlara işçiler tarafından demokratik denetim ilkesinin siyasal bölgesel ayrım ortamında uygulanmasının ne denli olanaksız olduğunu anlayabilirsiniz.

Sosyalizmde Devletler, bölgeler veya eyaletler yalnızca coğrafi ifadeler olarak varolacaklardır ve her ne kadar yönetim organlarının merkezleri olabilirlerse de hükümet gücünün kaynakları olarak varlıklarını yitireceklerdir.

Şimdi bir kez geleceğin Sosyalist cumhuriyetinin yönetiminin sanayide örgütlenmiş sendikalar aracılığıyla işlev sürdüreceği, demokratik denetim ilkesinin böylece sanayi sendikalarında doğru olarak örgütlenmiş işçiler aracılığıyla işlerlik kazanacağı ve kapitalist toplumun siyasal bölgesel Devletine Sosyalizmde hiç bir yer veya işlev kalmayacağı fikrini kavradıktan sonra biraz önce kendisinden alıntı yaptığım Sosyalist Parti'nin bu üyesinin sözlerindeki tüm gerçeği, *'yapıcı Sosyalist programın teorik çerçevesini bile ancak sanayideki örgütlenme biçiminin bizlere sunmakta'* olduğunu hemen kavrayacaksınız.

Siyasal Devlet ve Yararları

Kimi düşünceye göre yapıcı Sosyalizm, seçilmiş oldukları kamu organlarındaki temsilcilerimizin çalışmaları kapsamındadır. Kapitalist mülkiyetin belalarına karşı yasama organlarındaki Sosyalist temsilcilerin ajitasyonlarıyla veya bunların sonucu olarak ileri sürülen değişik önlemlerin, yapıcı Sosyalizmin doğasına uygun olduğu söylenmektedir.

Daha önce de belirttiğimiz gibi, kapitalizmin siyasal Devletine Sosyalizmde yer yoktur; dolayısıyla, sanayii böyle bir siyasal Devletin eline veya denetimine teslim etmeye yönelik önlemler hiçbir anlamda bu ideale doğru atılmış adımlar değildir; bunlar yalnızca kapitalizmin açgözlülüğünü kısıtlama ve işçilere ortak mülkiyet kavramını tanıtma ön-

lemleridir. Bu sonuncusu gerçekten de en önde gelen işlevlerdir.

Ama işçilerin, çağdaş sanayinin yapısının örüntüsünde sendikalara girerek sanayideki gelişmenin organik çizgilerini izlemeleri, bir Sosyalistin girişebileceği yapıcı işlerin en akıcısı, en sakıncasızı, en barışçılı, mükemmelidir. Kapitalist toplumun çerçevesi içinde Sosyalist cumhuriyetin çalışma biçimlerini hazırlar ve böylelikle de bir yandan işçinin kapitalist sınıfın şu andaki tecavüzlerine karşı direnme gücünü arttırırken bir yandan da onu, kurulmasına yardım ettiği sendikanın, çalıştığı sanayinin denetiminde o sınıfın yerini alacağı fikrine alıştırır.

Sendika Özgürlüğü Kurabilir

Sendika örgütü içindeki kuru, küçük işleri, devrimci sosyalist hareketin yapıcı işlerine dönüştürme gücüne sahip olan ve böylelikle hayal gücünden yoksun sendikacıyı yeni bir toplumsal sistemin başlatılmasında kuvvetli bir faktör haline getiren bu fikrin önemi ne kadar vurgulansa azdır. Sınıf kavgasının günlük olaylarının çıkarcı ayrıntılarına yepyeni ve çok güzel bir anlam kazandırmakta ve bunları gerçek yüzleriyle, karşıt karanlık ve aydınlık ordularının arasındaki muharebeler olarak sunmaktadır.

Endüstriyel sendikacılığın bu ilkesinin ışığında, bayrağı altında örgütlenen her yeni atelye veya fabrika, kapitalist sınıfın denetiminden kopartılıp alınmış, devrimin askerlerinin, içinde işçiler yararına yer aldıkları bir kaledir.

Emeğin siyasal ve ekonomik güçlerinin nihayet kapitalist toplum ile bağlarını kopartıp İşçi Cumhuriyetini ilan ettikleri gün, endüstriyel sendikacıların böylece içlerinde yer aldıkları bu atelye ve fabrikalar, buralarda çalışmakta olan işçilerin idaresine girecek ve böylelikle de sözü edilen ilan kuvvet ve etkinlik kazanacaktır. O zaman ve öylece, yeni toplum varlığına kavuşacak ve kendisinden öncekinin tüm yararlı işlevlerini yerine getirmek üzere donatılmış olacaktır.

Socialism Made Easy, Chicago 1908

EMEĞİN GELECEĞİ

Bu bölümün konusu olarak 'Emeğin Geleceği' gibi bir başlık seçerken, tatmin edemeyeceğim beklentiler uyandırmak gibi bir tehlike ile karşı karşıya olduğumun farkındayım. Emeğin geleceği öyle bir konudur ki uygarlığın geleceği ile bağlantılıdır ve dolayısıyla da konunun tam kapsamıyla ele alınması, insanlığı gelecekte etkileyecek tüm faktör ve güçlerin ve bunların sonuçlarının çözümlemesini gerektirir diye düşünülebilir.

Söylemeye bile gerek yok, benim işleyeceğim tema daha az iddialı. Ben yalnızca yakın gelecekte Emek sorunu ile, önümüzdeki büyük çatışma için Emeği sıraya sokmak ile ve Endüstriyel Kölelikten Endüstriyel Özgürlüğe geçişin mümkün olduğu kadar tüm uyuşturucu ve gereksiz engellerden, zaman, enerji ve para kaybından arınması için atılması gereken adımları dikkate almak ile uğraşmayı öneriyorum.

Ama önce ve tavrımın doğru anlaşılmasına yardımcı olmak üzere, size kısaca toplumsal baskıya karşı geçmişteki savaşlar tarihinden, isyan eden her sınıfın kavgalarının değişik aşamalarında köleliklerinin ilk döneminden özgürlüklerinin ilk ışığına kadar geçirdikleri zihinsel gelişme evrelerinden ne anladığımı açıklayayım. Benim görüşüme göre böyle kavgaların kesin çizgilerle ayrılan üç zihinsel aşaması vardı, başlangıç, gelişme ve ezen güçlerin çürümesi ve ben bu teoriyi bugünün ezilen sınıfı olan Emeğin konumuna uygulamayı tasarladığımdan, umuyorum ki en azından bu anlayışa dürüst dikkatinizi vererek bana saygı gösterir ve tartışmalarımızla, işçi sınıfının, bugünkü ezilen sınıfın hangi dönem veya aşamaya varmış olduğunun belirlenmesinde yardımcı olursunuz. Benim görüşüm kısaca şudur: köleliğin ilk döneminde ezilen sınıfın gözü daima geçmişe dönüktür ve isyanda tüm çabalar toplumsal sistemi geriye döndürmeye ve eski günlerin toplumsal düzenini yeniden kurmaya — 'tatlı eski günlere' dönmeye — yöneliktir. O günlerin iyiliğinin büyük ölçüde farazi olduğu, baskının zincirlerini hala biçimsizce vücutlarında taşıyan insanların pek akıllarına gelmez.

İkinci dönemde, ezilen sınıf giderek artan ölçüde toplumun bir önceki durumunu gözden kaybetmeye, unutmaya yönelir ve kendisini içinde bulduğu toplumsal düzenin her za-

man varolduğuna inanmaya başlayarak tüm enerjisini yaşam koşullarını içinde bulunduğu toplumda biraz daha çekilir hale getirecek hafifletici kazanımlar için harcamaya eğilir. Toplumun bu aşamasında ezilen sınıf kendi emelleri açısından tutucu bir güç olarak görülebilir.

Üçüncü dönemde ezilen sınıf devrimci olur, ilhamı için geçmişten pek bir şeylere dayanmaz, ancak kendisini o günün kazanımları üzerinde inşa ederek kendinden emin bir biçimde geleceği fethetmeye yönelir. Bunu yapar çünkü toplumun çerçevesindeki gelişme ona göreli önemini göstermiştir, elinin altında, kendi bilincinin dışında bir gücün oluştuğunu ve eğer akıllıca kullanılırsa bu gücün toplumu aşma ve ona hakim olmaya yeterli olduğunu göstermiştir.

Toplumsal baskıya karşı isyanın zihinsel gelişmesinin tarihine bu anlayışla yaklaşmaya bir örnek olarak Avrupa tarihine geçmiş birçok köylü isyanlarına göz atabiliriz. Şimdi bildiğimiz gibi, toprakta ortak mülkiyet bir zamanlar tüm dünyada toplumların temeliydi. Atalarımız yalnızca topraklarının mülkiyetinde ortak olmakla kalmayıp, birçok şekilde de ürünün ortak mülkiyetini uygulamaya koymuştu. Kısaca, ilkel komunizm bir zamanlar evrensel olarak varolan düzendi. Bu düzen içinde, onu izleyen hiç bir düzenin yaklaşamadığı ve bugünün bireyci düzeninin yerini Endüstriyel Uluslar Topluluğu, geleceğin İşçi Cumhuriyeti alana kadar da hiç bir düzenin ulaşamayacağı bir ölçüde özgürlük vardı. Bu eski düzenin nasıl parçalandığı benim üstlendiğim açıklamanın bir parçası değildir. Benim dikkatinizi çekmek istediğim nokta o ilkel komünizmin yıkılmasından ve eskiden özgür olan kabile insanlarının çocuklarının serfliğe düşürülmesinden yüzlerce yıl, bin yıl sonra isyan eden serflerin tüm çabalarının yeni düzeni yıkmaya ve eski düzeni yeniden kurmaya yönelik olmasıdır. En iyi bilinen örnekler olarak Almanya'daki çeşitli köylü savaşlarını, Fransa'da Jakeri veya İngiltere'de Wat Tyler ve John Ball isyanlarını alın; korunabildiği kadarıyla kaba edebiyatlarından parçaları inceleyin, düşmanları tarafından bile kayıtlara geçirildiği biçimiyle konuşmalarını tetkik edin, şarkılarının çevirilerini okuyun, tümünde geçmişe ihtiraslı bir dönüşü, atalarının statüsünün marazi bir idealizasyonunu, ezilen insanlara belirsiz ve tanımlanmayan bir biçimde eski düzeni yeniden inşa etmek üzere yenisini yıkmaları için sürekli bir tembihi bulacaksınız.

Köylünün yenilgisi, en önemli tabi sınıf olarak burjuvazinin ortaya çıkması ve sözünü ettiğim ikinci dönemin gelişmesi için meydanı boş bıraktı. Bu gelişme gerçekleşti mi? Soylular ile lonca ve kentlerdeki burjuvazi arasında çatışma üzerine okuduğumuz her şeyde saldırgan rolün daima birinciler tarafından oynandığını ve her nerede bir isyan çıktıysa, isyan eden lonca tüccar ve esnafının, geçmişte var olan ve feshedilen ayrıcalıklarına atıf yaparak isyanlarını haklı gösterdiklerini, bu ayrıcalıkları yeniden sağlamanın, taleplerinin temelini oluşturduğunu ve isyanları başarılı olduğu takdirde bunlardan başkaca bir şey istemediklerini görüyoruz. Bu zihinsel durumun en ilgi çekici örneklerinden birini Motley'in *Hollanda Cumhuriyetinin Yükseliş Tarihi (History of the Rise of the Dutch Republic)* adlı kitabında buluyoruz; titiz tarihçi bu kitabında, İspanya İmparatoruna karşı isyan eden Hollandalıların nasıl yirmi yıl boyunca isteklerini eyaletlerin bir önceki imparator zamanındaki siyasal statüsüne dayandırdıklarını, İmparator adına toplanan askerlerle nasıl İmparatorluğa karşı savaştıklarını bu askerlerin nasıl isyan eden eyaletlerce kendisine karşı savaştıkları imparator adına görevlendirilen subaylar tarafından yönetildiğini anlatmaktadır. Bu zihinsel durum İngiltere'de, Charles I'in başından olmasıyla ve Cromwell ile cisimlenen burjuvazinin dizginleri tartışmasız eline geçirmesiyle sonuçlanan büyük İç Savaşın sonuna dek sürdü; aynı şey Fransa'da Devrime dek sürdü. Her iki ülkede de bundan vazgeçilmesi, ne gülünçlüğü hakkında varılan *a priori* bir mantık yürütme ne de herhangi bir büyük düşünürün daha iyi bir şema ortaya çıkarması nedeniyleydi — sebebi, endüstriyel sistemin büyümesiyle kapitalist sınıfın istediği anda, deyim uygunsa, bu sistemin can damarlarını kesebileceğinin farkına varması idi ki bunun farkına vardıktan sonra *kapitalist sınıfın ulusu oluşturduğunu ilan eden bir siyasal eylem teorisini çizmek* ve bu sınıfın tüm düşmanlarının genel olarak ulusun düşmanları olduğunu söylemek küçük bir zihinsel evrimden başka bir şey değildi. Feodal tasarruftan kapitalist mülkiyete doğru toplumsal evrimin son aşamasına varılmıştı.

Şimdi izin verirseniz bu tarih anlayışını kapitalist düzen içinde işçi sınıfının gelişmesine uygulayıp, şimdiki savaşımızda bize verdiği değerli derslere bakmak istiyorum. Kapitalizmin doğuş çağındaki işçi sınıfının büyümesini şimdiki

konumuzdan çok bir önce değindiğim döneme ait olması nedeniyle atlayıp işçi sınıfı tarihini el emeğinin yerini makinaların alması noktasından itibaren ele aldığımızda -- ki tüm pratik amaçlar için doğru bir yaklaşımdır — işçilerin o zamanki tavırlarında anlayışımızın tarihsel doğruluğunun örneklenmesini buluyoruz. Makinalaşmış emeğin getirdiği sefaletin acısını çeken, bir kısmı işlerini makinalara kaptıran, birkısmı ise kalıp, aşırı çalıştırılan işçiler ayaklanarak çılgın bir çaba ile makinaları yok edip el emeği devrine geri dönmek için isyan ettiler. Kısaca, önceki koşullara geri dönmeye çalıştılar ve en popüler hatipleri ile önderleri, babalarının zamanında geçerli olan koşulları en parlak sözcüklerle şekillendirenlerdi.

Böylelikle onlar da, isyanlarında ilkel komünü geri getirmek umuduyla tutuşan o ortaçağ köylüleri ile aynı zihinsel düzeydeydiler. Ve tıpkı bir önce belirtilen durumda olduğu gibi, geçmişi yeniden inşaya yönelik girişimin kaçınılmaz yenilgisinin ardından bir başka kuşağın, günlerinin toplumsal düzenini kalıcı gören ve kendi toplumsal statülerini ücretli kölelik olarak kesin ve dünyanın ebedi düzeni içinde değişmez kabul eden hareketleri geldi. Bu kategorinin içinde tüm tarihi ile trade unionism hareketi yer alır. Tıpkı orta çağlarda serflerin ve kentsoyluların kavgaları bu savaşan sınıflarla feodal beyleri arasında daha iyi ilişkiler kurulmasından daha yüksek bir amaca yönelik olmadığı gibi, tıpkı bu çağlarda toplumun, hakim sınıflar olarak kıral, soylular ve kiliseye ayrılarak üretici olarak serfliğe dayandırılmış olmasının, çeşitli sınıflar arasında durmadan ortaya çıkan iç savaşlara karşın herkes tarafından kabul edilmiş olması gibi, kapitalist toplumda da trade unionistler, grevlere, lokavtlara, kara listelere karşın işveren sınıfını, ebediyete kadar sürecek olan bir sistemin parçası olarak kabul etmişlerdir.

Endüstriyel Sendikacılığın yükselişi, sınıfımızın zihinsel evriminin ikinci döneminin hızla aşılmakta olduğunun ilk işaretidir. Ve bunun bilfiil sendikacılık örgütlenmesiyle uğraşan insanlar arasında doğması ve ilhamını herhangi bir siyasal partinin teorilerinden değil, işçilerin kavgalarından doğan gereksinmelerin farkına varılmasından alması — işte bu olgu doğuşunun meşruluğunun en sevindirici simgesi ve geleceğinin en umut verici alametidir. Çünkü unutmamalıyız ki

tarihi yapan kuramcı değil, kuramcıları yaratan evrimiyle tarihtir. Ve tarihin kökleri, atelyelerde, tarlalarda, fabrikalarda aranmalıdır. Belçika'nın Avrupa'nın savaş meydanı olduğu çünkü sınırları içinde eski hanedanlar arasındaki savaşların çoğunun yer aldığı söylenmiştir; benzer biçimde biz de atelyenin, uygarlığın savaş meydanı olduğunu söyleyebiliriz çünkü atelyelerde eski ve yeni üretim yöntemleri arasındaki savaş verilmiş ve verilecek, dünya yüzünü ve tarihini değiştiren sorunlar çarpışmış ve çarpışacaktır.

Kapitalist sınıfın, ulusun ekonomik kalbini denetiminde tuttuğunun farkına vardığı zaman devrimci bir sınıf olduğunu söylemiştim. İlave edebilirim ki, işçi sınıfı da aynı konuma geldiğinde o da sınıf halinde devrimci olacak, o da ekonomik gücüne etkin bir siyasal ifade verecektir. Kapitalist sınıf etrafına bakıp bireyin ve Devletin yaşamı için gerekli olan şeyleri denetiminde bulduğu, ulusun ticari mallarını taşıyan gemilerin kendisine ait olduğunu gördüğü, ulus içi dolaşımın ajanlarının elinde olduğunu gördüğü, egemen sınıfın doyurulmasının, giydirilmesinin ve barınmasının tabi sınıfın eylemlerine bağımlı olduğunu gördüğü, kıralların ve soyluların ordu ve donanmalarını donatmak için kendisinden sermaye isteğinde bulunduğunu gördüğü; kısaca, kapitalist sınıf tüm ticaret damarlarının, tüm üretim vasıtalarının, gerçekte temel yaşamsal herşeyin insan kalbinden geçen kan gibi kendi elinden geçtiğini gördüğü zaman — işte o zaman ve ancak o zaman sermaye, siyasal isyan bayrağını açtı ve taviz için savaşan bir sınıftan, güçlerini topluma egemen olmak üzere öne süren bir sınıfa dönüştü.

Buradan, önemini kavramanızı arzuladığım son aksiyoma geliyorum. Şöyle ki, siyasal devleti ele geçirmek için verilen savaş savaşın kendisi değil, yalnızca yankısıdır. Gerçek savaş, endüstriyi denetleme gücü için her gün verilen savaştır ve bu savaştaki ilerlemenin ölçüsü, bir parti amblemin altına konan çarpı işaretleriyle sayılan oylar değil, genel olarak toplumun endüstriyel malzemesinin efendisi olmak gibi belirgin bir amaçla sanayi örgütlerine katılan işçilerin sayılarıdır.

O savaşın kendi siyasal yankısı, o sanayi örgütünün kendi siyasal ifadesi olacaktır. *Eğer işçi sınıfının siyasal eylemini işçileri bir sınıf halinde varlıklı sınıfa karşı dolaysız çatışmaya götüren eylem olarak tanımlamayı kabul edersek*

ve onları, BİR SINIF HALİNDEKİ varlıklı sınıfa karşı bu noktada tutan eylem olduğunu kabul edersek, o zaman görmemiz gerekir ki HİÇ BİR ŞEY BUNU SANDIK BAŞINDAKİ EYLEM KADAR HIZLA GERÇEKLEŞTİREMEZ. Böyle eylemler işçi sınıfını, grevler ve lokavtların parçası olabilen ve gerçekte de olmak zorunda olan tüm seksiyonalist izlerden arındırarak İşçi Hareketinin sınıf karakterini vurgular. DOLAYISIYLA İŞÇİ SINIFININ DOĞRU ÇİZGİLERDE VERİMLİ YETİŞTİRİLMESİ İÇİN SANDIK BAŞI EYLEMİNİN İŞYERİ EYLEMİYLE BİRLİKTE YÜRÜTÜLMESİ KESİNLİKLE VAZGEÇİLEMEZ BİR ZORUNLUKTUR.

Ben, Emeğin savaşçı ordularının formasyonunun en sonunda bu olacağından kuşku duymuyorum. İşçiler ekonomik alanda endüstriyel biçimde örgütlenecek ve bu örgütlenme kusursuzlaşana dek, bir yandan doğurduğu sınıf bilinci İşçi lerin kafalarına nüfuz ederken bir yandan da Sosyalist İşçi Partisi siyasal alanda bağımsız bir eğitim ve saldırı kampanyası sürdürerek bunun sonucu olarak siyasette Sosyalist düşüncenin tek temsilcisi olarak kalacaktır. Ama endüstriyel örgüt büyürken, kuvvetini anlarken ve üyelerinin devrimci güdülerini geliştirirken aynı zamanda Emek ordusunun iki kanadı arasında daha yakın bir birleşme ve özdeşleşme arzusu da büyüyecektir. Bu özdeşleşmeyi zamanından önce gerçekleşmeye zorlamak için herhangi bir çaba yalnızca kendi amacını yenilgiye uğratacak ve gerek ekonomik gerek siyasal kanat için çok tehlikeli olacaktır. Gene de bu tür çabaların sürekli ortaya çıkacağı ve kuvvetlerin bölünmüşlüğüyle birlikte gelen enerji ziyanından duyulan hoşnutsuzluk oranında artacağı kesindir. Bu birleşmenin yalnız uygun koşullar altında ve etkin eylem anında gerçekleşmesini sağlamak için en üst düzeyde devlet adamlığı gereklidir. İki şeyin akılda tutulması zorunludur — Emek saflarından çıkmayan bir Sosyalist Siyasal Parti, Karl Marxs'ın deyimiyle, sadece bir Sosyalist mezheptir, nihai devrimci eylem için etkin değildir ancak meslek örgütlü sendikaların, kendi ekonomik alanlarında endüstriyel birliğin temelini atmadan önce siyasal birlik yaratmaya girişmeleri de arabayı atın önüne koymak gibi birşey olur. Ama bir kez endüstriyel birliğin temeli güvenceye alındıktan sonra, Emeğin ekonomik ve siyasal kuvvetlerinin birleşmesini hiç bir şey engelleyemez. Her ekonomik örgütün tıpkı Örgütsel Komitesi veya Grev Komitesi ol-

duğu gibi kendi Siyasal Komitesine sahip olacağı ve öncekilerden herhangi birine karşı olmak gibi sonrakine karşı olmanın da grev kırıcılık kadar büyük bir suç sayılacağı günlere şimdiden seviniyorum. O günler geldiğinde, oy sandığına başvurma zahmetine katlanmadan, sadece müttefik örgütlerimizdeki üyeleri sayarak etkin oylarımızın sayısını bulabilecek, devrimci Toplumsal Dönüşüm eylemi için varolan kapasitemizi, denetimimiz altındaki sanayilerin sayısı ve bunların tüm sisteme oranla göreli önemini kaydederek tahmin edebilecek ve toplumun stratejik sanayisini denetim altında tuttuğumuzu gördüğümüz zaman da toplumu irademiz doğrultusunda eğilmeye — veya kırılmaya zorlayabileceğiz. Bizim örgütümüz kadınlara oy hakkına yer verecek, hükümetler ister beğensin, ister beğenmesin, örgütümüz ayrıca saf ve bozulmamış oylarla işleyecek ve eğer kapitalist toplumun resmi oy pusulası kendi isteğiyle kendisini temizlemiyorsa, onun çürümüşlüğü bizim kuvvetimizi bizden gizlemeye değil ancak düşmanlarımızın gözlerini kör etmeye yarayacaktır.

Böyle bir organın siyasal eylemini, bildiğimiz herhangi bir partinin siyasal eylemiyle karşılaştırın. Siyasal partiler, üzerinde oy verilecek bir politika veya programı oluşturmak üzere biraraya gelen erkeklerden ve kadınlardan meydana gelirler. Çoğunu tanımadıkları insanların kendilerine oy vermesini sağlamak umuduyla bir siyasal liste hazırlarlar ve sonunda oylar verildiği zaman, bu oylar kendilerinin örgütlemedikleri, tanımadıkları ve savunmalarında kullanmak için güvenemeyecekleri insanlar tarafından verilmiş olur. Kanıtlamış bulunuyoruz ki böyle bir organ Sosyalist ilkelerin propagandasını yapabilir ama hiçbir zaman sanayide örgütlü işçi sınıfının silahı olarak çalışamaz. Böyle bir parti işçi sınıfı için daima dışta kalan (yabancı) bir organ olacak, onun doğrudan denetimi altında bulunmayacaktır ama *Sanayide Örgütlü İşçi Sınıfının* siyasal silahı, *kendisinin meydana getirdiği silah olacak* ve kendi eliyle kullanılacaktır. Ben Örgütlü Emeğin, bizim zararımıza faaliyet gösterebileceği her alanda kapitalist sınıfın karşısına çıkmakla görevli olduğuna inanıyorum. Dolayısıyla oy sandığı aracılığıyla hükümet güçlerinin denetimine doğrudan saldırıda bulunmaktan yanayım ancak bu saldırıların ekonomik örgütlenme ile desteklendiğini görmek istiyorum. Kısaca ben, ayrı bir siyasal par-

ti tarafından yerine getirilen hiç bir işlev görmüyorum ki ekonomik örgüt ona aynı işlevi çok daha iyi yerine getirmek üzere ve işçi sınıfının çıkarlarını daha iyi gözetmek üzere yardımcı olmasın. Endüstriyel sendikacılığın işlevini açıkça ortaya koyalım. Bu işlev, siyasal Devletin kabuğu içinde endüstriyel cumhuriyeti inşa etmektir ki endüstriyel cumhuriyet tamamen örgütlendiği zaman bu siyasal Devletin kabuğunu çatlatabilsin ve evrensel düzen içinde onun yerini alabilsin. Ama bu inşa sürecinde, olgunlaşma döneminde, siyasal devlet mekanizması embriyo halindeki Endüstriyel Cumhuriyetin oluşumuna yardımcı olmak üzere kullanılabilir. Ve ya, bir başka benzetme kullanacak olursak, Endüstriyel Cumhuriyetin oluşma döneminde siyasal Topluma karşı olan durumunu, yeni kuşağın ölüp giden kuşaklara karşı olan durumuna benzetebiliriz. Genç olanlar yaşlıların kazanımlarını kabul ederler ama zamanla onların işlevlerini devralacak kuvveti kazanarak baba evini terkedip kendi evlerini kurarlar. Bunu yaparken durumlarının tüm ilkelerinden sonuna dek yararlanırlar. Endüstriyel sendikacı da kapitalist toplumda iki yönüyle işlev görecektir. Belli bir coğrafi bölgenin yurttaşı olarak siyasal oy gücünü kullanarak kapitalizmin siyasal sistemine saldırılarda bulunacak ve Endüstriyel sendikanın bir üyesi olarak da zamanı geldiğinde o siyasal sistemi devirip yerine Endüstriyel Cumhuriyeti kuracak ekonomik gücü yaratmaya yardımcı olacaktır.

Benim bu yoldaki inançlarım hiç bir şekilde ekonomik örgütçe derhal oy verme yoluyla eyleme gidilmesini zorunlu gördüğümü ima etmemekte ancak bu eylemi uygun görebileceğimi işaret etmektedir. Daha önce de belirttiğim gibi bu açıdan bakıldığında proleter devrim büyük bir olasılıkla geçmişin burjuva devriminin çizgilerini izleyecektir.

Cromwell İngilteresinde, kolonyel Amerikada, Devrim Fransasında gerçek siyasal savaş, kapitalist sınıfın, burjuvazinin ulusun egemen sınıfı olmasına kadar başlamamıştır. O zamandır ki ekonomik güçlerinin serbestçe faaliyetine izin vermek üzere siyasal iktidarı ele geçirmeye yöneldiler. Bu üç ülkede devrim işaretinin, hakim sınıfın burjuvaziye, onları bir sınıf olarak ayaklandıracak tek bir noktadan dokunmasıyla ve ayni zamanda onların kuvvetini de sergileyecek biçimde verilmiş olması basit bir rastlantı değil, eşyanın doğasıyla ortaya çıkan bir durum, deyim yerindeyse, kader ağı-

nın içine örülmüş koşullardı. O tek duyarlı nokta finans güçlere, paraya sahip olmalarıydı. İngiltere'de Hampden'in isyan bayrağını açması vergi sorunu, gemi paraları nedeniyleydi ki Whitehall'daki son darbesiyle kıralın başı oluktа yuvarlanacaktı. Amerika'da neden, vergi sorunuydu ve bir kez daha kapitalist sınıf, kendilerini iktidara getirecek yeni ulus doğana dek birleşmişti. Fransada Etajanero'nun toplanmasına yol açan şey kıralın vergi toplayamamasıydı ki bu meclisin toplanması ilk kez Fransız kapitalistlerine bir sınıf olarak güçlerini gösterdi ve onları devrimci yola sevketti. Her üç ülkede de siyasal isyan, zaten ekonomik gücü elinde tutan bir sınıfın iradesinin ifadesinden başka bir şey değildi. Bu insanın evrim yasasına uygun düşmekte, yeni sistemin, kendisi tamamen olgunluğa erişip, devirmek istediği sistemin tüm yararlı işlevlerini yüklenecek hale gelmedikçe eski sistemi hiçbir zaman yıkamayacağını göstermektedir.

Bu olguların ışığında ve böylesine bir mantığı değerlendirdiğimizde, benliğimizi, Emeğin Endüstriyel Örgütünün ne zaman seçim alanında kendisini göstereceği konusunda yormamıza gerek yoktur. İster benim inandığım gibi seçim alanının, dikkate alınmaması cürüm teşkil edecek fırsatlar sunduğuna inanalım, ister bazılarının inandığı gibi, ekonomik örgütün şu anda seçim eylemine gitmesinin zamansız olduğuna inanalım, eğer biraz önce çizdiğim tarih anlayışını benimsiyorsak, bir nokta üzerinde görüş birliğine varabiliriz — yani şu anda içinde bulunduğumuz gelişme aşamasında, sınıfımızın sandık başı eylemlerinin tümünün hazırlayıcı çatışmalar veya eğitsel kampanyalar olduğunu ve *işçi sınıfınca siyasal iktidarın ele geçirilmesinin ekonomik iktidarın ele geçirilmesine bağlı olduğunu* ve ekonomik örgütün, bu eylemin aracı olma durumunda olduğunu hatırlamak zorundayız.

Dolayısıyla, sen okuyucu, eğer işçi sınıfının bir üyesi isen görevin açıktır. Senin sendikan, işvereninin hizmetinde çalışan herkesi kapsamına alıncaya veya sanayiinde bir ünite haline gelinceye dek kusursuzlaştırılmaldır. İşverenlerinizin herhangi bir bireyin veya işçinin hizmetini kazanma gereğini duyması, o bireyin senin sendikanın üyesi olmak için en yüce ve en iyi hakkını oluşturur, oluşturmalıdır. Eğer patronun ona ihtiyacı varsa, senin daha fazla ihtiyacın vardır. Eğer yaşam araçlarını ve koşullarını denetlemeyi aklın-

dan geçiriyorsan, *sendikanın açık, işyerinin kapalı* olmasına gereksinmen vardır. Ve sınıfının siyasal alanda öncüsü, işçi sınıfı düşüncesinin daima faal bir propagandisti, geleceğin toplumsal ilkesinin temsilcisi ve cisimleşmiş vücudu olarak Sosyalist İşçi Partisine gereksinmen vardır. Emeğin geleceği, ilerleme güçlerinin o ikiz ifadesinin ahenkli gelişmesiyle içiçedir; Emeğin özgürlüğü, onların mutlu ulusu tamamlamalarından doğacaktır.

Socialism Made Easy, Chicago, 1908

ENDÜSTRİYELİZM VE SENDİKALAR

Socialism Made Easy adlı kitabımın ikinci bölümünde, güçlü bir devrimci Sosyalist hareketin kurulması için iki yaşamsal ilkeyi okuyucularımın kafalarına yerleştirmeye çalıştım. Bu iki ilke şunlardır: Birincisi, öncelikle endüstriyel birlik gereksinmesini anlamak üzere eğitilmezden önce işçi sınıfı arasında sınıf çıkarlarının birliği inancının yayılmasına olanak yoktur; ikincisi, devrimci eylem — üretim araçlarını ele geçirip işçi sınıfı (emek) ilkelerine dayanan bir toplumsal düzeni kurma eylemi — örgütsüz, yenik ve aşağılanan bir işçi sınıfı ile gerçekleştirilemez, yerine, devrimci eylem, bu sınıfın, ekonomik savaşta hakim bir konuma geldikten *sonraki* işi olmalıdır. Sosyalist düşüncenin bu ilkeleri kabul etmek yönünde geliştiğini görmek ve o küçük yayının azımsanmayacak derecede Sosyalist düşünceyi biçimlendirmeye yardımcı olduğuna ve gelişmesini hızlandırdığına inanmak benim için zevk oldu. İzleyen makalede, bu soru etrafında Sosyalist parti kollarımızda kaçınılmaz olarak ortaya çıkan tartışmanın bir yanını sunmak istiyorum. Ancak bu sunuşa öngelmek üzere, bu tartışmanın çoğu kez yürütüldüğü acı ve hoşgörüsüz biçime şiddetle karşı çıkmak ve yoldaşlarımdan da buna karşı çıkarak kendilerini bu yaklaşımdan ayırmalarını istemek arzusundayım. Sosyalist Partinin Amerika Birleşik Devletleri işçi hareketinin ayrılmaz parçası olduğuna ve bu hareketin gerçek devrimci açıklığa ve bilince kavuşacak biçimde büyümesinde Sosyalist Partinin zorunlu olarak, en az açıklığa kavuşmuş ve sınıf bilincinden yoksun kesimleri kendisine çekerek bunların akıl hocası ve öğretmeni olacağına inanarak bizlerin, saflarımız dışında kalanlara olduğu kadar saflarımız içindeki kardeşlerimizin yanlışlarına karşı da sabırlı ve hoşgörülü olmayı görev bilmemiz gerektiğini kabul etmeliyiz. Çılgınca bir karşı çıkışla 'aydınları' itham ederek veya 'teslimiyetçilere' karşı entrikalar çevirip onları yanlış bir biçimde sunmakla hiç bir iyi amaca hizmet edilemez. Sosyalist Parti yönetiminin 'uzlaşmacıların' elinde olduğunu düşünen yoldaşlar örgütten ayrılarak devrimcileri daha da çaresiz bir azınlık olarak bırakmamalıdırlar; ve kendilerini pratik Sosyalist politikacılar olarak görüp gurur duyan yoldaşlar da kendileriyle aynı fikirde olmayanları hemen ilerinin bozguncuları olarak suçlamama-

lıdırlar. Duruma bir endüstriyelistin bakış açısından baktığımda ben, hem endüstriyelistlerin hem de kendilerinin 'emek' partisiyle flört ettikleri kuşkusunu uyandıracak derecede eski stil sendikacılığa yüz verenlerin ikisinin de bir inancı olduğunu, her ikisinin de aynı sonuca ulaştıklarını ancak ayrı açılardan yaklaştıkları için yardımcı, tamamlayıcı güçler yerine karşıt güçler görünümünü verdiklerini söylüyorum. Her ikisinin de paylaştığı ortak inanç, Sosyalizmin zaferinin, ekonomik alanda örgütlenmiş emeğin yardımı olmaksızın imkansız olduğudur. Bu bir büyük eylem ilkesine ortak inançlarıdır ki beni, bu iki karşıt (?) Sosyalist Parti kanadı arasındaki amaç ve inanç birliğinin, herhangi bir kanadın araya karışan bir başka düşünce ekolüyle olabilecek birliğinden çok daha fazla olduğunu söylemeye zorluyor. Her ikisi de Sosyalist Partinin ekonomik kavga ve orada yer alan emek güçlerine dayanmak zorunda olduğunu ve o ekonomik kavganın ürünü ve ifadesi olmayan bir Sosyalizmin bir anlık ciddi dikkate bile değer olmadığını kabul ediyorlar.

O zaman bu noktada üzerinde anlaştığımız bir şeyi, her iki tarafın ortak bir platformunu, herhangi bir ciddi tartışmanın ilk isterini bulmuş oluyoruz. Anlaşmadığımız nokta ise şu: *Şu andaki biçimleriyle Amerikan sendikaları, Sosyalist hareketin dayanabileceği ekonomik güçleri sağlayabilir mi?* Veya Amerikan İşçi Federasyonu (AFL-American Federation of Labour) bizim gereksinmelerimizi karşılayacak biçimde endüstriyelizme doğru gelişebilir mi? Bu aynı sorunun bir başka biçimde ifade edilmesidir. Burada, tartışmada olumsuz tavrı benimsememin nedenlerini açıklamayı öneriyorum.

Hatırda tutulsun ki biz, bazı değerli yoldaşlarımızın tasavvur ettiği gibi, AFL'in bir üyesinin veya tüm üyelerinin endüstriyelist olup olamayacağını tartışmıyoruz; tartışacağımız şey, AFL örgütünün, yapısal formasyonunun üyeleri arasındaki endüstriyelist fikirlerin ilerlemesine ayak uyduracak biçimde modifikasyonuna izin verecek bir örgüt olup olmadığıdır. AFL üyelerinin endüstriyelizme dönmelerinin Federasyonu engelleyerek onu, çağdaş kapitalistin daha kusursuz bir makina bulunduğunda tüm pahalılığına karşın eskisini kaldırıp atması gibi, kaldırıp atmaları anlamını taşıyıp taşımayacağını tartışıyoruz.

Bu noktada konumuzun tam anlaşılması için bir an du-

rarak Amerikan İşçi Federasyonu örgütünün ortaya çıkışına ve onun örüntüsündeki sendikalara göz atmamız gerekmektedir ve bu da Amerikadaki işçi hareketinin tarihine kısaca bakmayı beraberinde getirir. Sosyalist eylemle ilgili tüm konular arasında bu konu belki de en çok ihmal edilen, en az incelenendir. Ama gene de en yaşamsal olanıdır. Marx üzerine çalışmalar ve Marx'ın popülarize edilmesi (doğru okudunuz) ve bilim üzerine çalışmalar ve bilimin popülarize edilmesi, din üzerine çalışmalar ve bu çalışmaların Sosyalist yorumlara uygulanması, tüm bunlar sonsuza dek yapılmış. Ama Marksist ve bilimsel yöntemin, ekonomik alanda emeğin örgütlenmesinin gelişmeleri olayları ve büyüme yasalarının çözümlenmesine uygulanması konusunda hareketin edebiyatı, tamamen değilse bile hemen hemen bomboştur. Sosyalist yazarlarımız bir garip ve bence anlaşılmaz biçimde kendilerini çalışanların günlük kavgalarından ayırmış görünüp, ağızlarının bir kenarıyla ekonomik örgütü takdis edip öteki kenarıyla kesinlikle ümitsiz olduğunda israr ederek Sosyalist düşüncenin yorumcuları olarak tüm görevlerini yerine getirdiklerini sanıyorlar. Onlar tabii ki bu yaptıklarının en kurnaz diplomatçılık olduğunu sanıyorlar ama bunun net sonucu olarak da İşçi Sınıfı hiç bir zaman Sosyalist Partiyi işçi hareketinin parçası olarak görmüyor ve Sosyalist Partinin kayıtlı üyesi de hiç bir zaman Amerikan Sosyalist edebiyatı içinde kendi ekonomik örgütünü güçlendirerek onu zafere götürmeye yardımcı olacak bir şey bulamıyor.

Belki bir gün Amerika'da bir Sosyalist yazar çıkıp yazılarında Komünist Manifestonun ruhuna sadık kalarak Sosyalistlerin işçi hareketinden ayrı olmadıklarını, bir tarikat oluşturmadıklarını, yalnızca işçi sınıfının tüm geriye kalan kısımlarını sürükleyen bir parçası ve yürünecek yolu en açık biçimde anlayanları olduklarını söyleyecektir. Bu yazar ortaya çıkana dek izin verirseniz okuyucularımıza, Emeğin Şovalyelerinin (Knights of Labour) Amerikan İşçi Federasyonuna (AFL) öngeldiğini, Şovalyelerin yapısal formasyonunun kitle örgütü biçiminde olduğunu, bunların tüm çalışanları bir sendikada örgütlemeyi amaçladıklarını ve herhangi bir meslek *veya sanayi* ayırımı yapmadan, devrimci amaçları benimsediklerini hatırlatayım. AFL'in örgütlenmesi, ikinci bir örgütün ortaya çıkışı biçimindedir ve her ne kadar başında yalnızca o zamana dek örgütlenmemiş olanları örgütleme is-

teği belirttiyse de kısa zamanda Şovalyelere karşı bir muhalefet geliştirmiş, nerede üye bulabilirse orada örgütlenmeye başlayarak özellikle Emeğin Şovalyeleri üyeleri arasından üye kazanmaya çalışmıştır. Bunu yaparken efendi sınıfın iyi niyetinden yardım görmüştür çünkü bu sınıf doğal olarak AFL'in savunduğu tutuculuğu ve sermaye ile emek arasındaki çıkar birliğini Şovalyelerin devrimci amaç ve yöntemlerine tercih ediyordu. Ama hakim sınıfın bu yardımı bile, o zamana kadar Emeğin Şovalyelerinin tam önemini anlayamadığı zamanın endüstriyel gelişmesinde bir gereksinmeye cevap veren örgütlenme biçimini, yani *ayrı işkolları* (meslekler) olarak örgütlenme yöntemini kullanmasaydı AFL'in zaferini sağlamaya yetmezdi.

Daha önce de belirttiğim gibi Emeğin Şovalyeleri tüm işçileri bir sendika içinde örgütlüyordu; çalışanlara nihai sınıf çıkarlarını öğretmek için fevkalade bir fikir, ancak bir kusuru vardı: gerekli teknik bilgiye sahip erkek ve kadınların, özel ve yakın meslek çıkarlarına eğilebilmelerine hiç bir olanak vermiyordu. Plan, bir idealistin planıydı, küçük çıkarların erkek ve kadınlar üzerindeki etkisini teslim etmek için fazlaca geniş yürekli, fazlaca asil düşünceliydi. Kıskançlıkların ortaya çıkmasına neden oldu. Matbaacı, terzilerden oluşan bir organın söz sahibi olmasından şikayetçi oldu, ayakkabıcılar dükkan kavgalarından söylendi, terziler ve ayakkabıcılar, marangoz ve duvarcıların patronlarla kendilerinin arasındaki anlaşmazlıkların inceliklerini anlama çabalarından endişe duydular.

Emeğin Şovalyelerini ve Amerikan işçi sınıfını gerici çöle bir hac yolculuğundan kurtarmak için, sanayinin pratik bir öğrencisinin ortaya çıkarak meslek ayrımı gözetmeksizin tüm işçileri bir yığında toplamak yerine, örgütü muhafaza ederek, *yalnızca idari amaçlar için* bir yüksek başkana itaatle bağlı kalarak, işçileri sanayi kollarına göre gruplaştırmak ve sanayi kollarını da yeniden mesleklere göre ayırmak önerisini getirmesi yeterli oldu. Bağlı meslekler, içinde yer aldıkları sanayinin yönetim organını seçecek ve bağlı sanayiler de gene tüm örgüt için yönetim organını seçecekti. Bu, örgütün çerçevesine en küçük bir zarar getirmeksizin gerçekleştirilebilecekti; sanayide fiilen her teknik ayrılıkları ve işlev ihtisasını göz önüne almış olacaktı; emeğin örgütlenmesinin, sanayideki gerçekleşmiş gelişmeye ayak uydurmasını sağ-

layacaktı; ve gene de ortak kardeşlik bağı, evrensel üyelik kartı ve birine gelecek zararın tümüne gelecek zarar olduğu yolunda evrensel bir anlayış zorunluluğu ile işçi sınıfının birliği fikrini korumuş olacaktı.

AFL sahneye çıktığında böyle bir yönde ilk adımlar atılmaya başlanmış bulunuyordu. Bu örgütün [AFL'in] reklamını yapanlar, Emeğin Şovalyeleri örgütünün uzattığı bu kalastan yararlanarak, çalışmalarını bu yönde yoğunlaştırdılar ve yukarıda belirtilen yönde işçi sınıfının birliğini hızlandırmaya yönelmek yerine meslek ayırımlarının temsil edilme gereğinin artan kabulünü, o sınıfın önceki örgütünü yıkmak ve dağıtmak için bir kama gibi kullandılar.

Her meslek, bir başka meslekle birlikte greve gitmek veya savaşmak zorunluğunda olmayan apayrı bir organ olarak örgütlendi ve patronlarla kendi sözleşmelerini imzalarken o patronlarla aynı sanayide, aynı binada aynı atelye veya odada çalışan başka meslekten işçi kardeşleri arasında neler olduğuna aldırış etmemeye başladı. Meslek ulusal düzeyde örgütlenerek, tüm ulusa yayılmış üyelerinin oylarıyla yönetilecek, yalnızca o meslek için geçerli bir üyelik kartı olacak ve bu kartın bir meslekten ötekine geçmeyi arzulayan bir üyeye hiç bir yararı olmayacaktı. Ulusal birlik masalına, kongre kapanır kapanmaz unutulacak olan bir sürü kararın ağır ağır tartışıldığı yıllık kongreler ile saygı gösterisinde bulunulurdu, hala da bulunulmaktadır, günahın daima fazilete saygı gösterisinde bulunması gibi. Ama bu tür örgütün birleştirici (?) nitelikleri en iyi, müstehzi hakim sınıfa onlarca sevindirici bir manzara sunması, müttefik örgütlerin kaza hakkı soruları etrafında şiddetle çarpışmalarının kongrenin ana işlevi olarak belirmesiyle sergilenmektedir.

AFL'in bu politikası ile Emeğin Şovalyelerinin büyük ölçüde suçlandığı Chicagodaki talihsiz bomba olayı (*) bu ikinci örgütün mahvını tamamladı ve bir zaman için, büyüyen işçi sınıfı birliğini yoketti. Endüstriyel sendika, bugün Dünya Sanayi İşçileri (İndustrial Workers of the World) tarafından örnekliği gibi, daha önce de gösterdiğim üzere, bir çocuğun

(*) 4 Mayıs 1886'da işçi gösterileri sırasında Chicago'nun Haymarket meydanında patlayan bomba olayı. 'Chicago Şehitleri' adıyla anılan 4 anarşist tutuklanmış ve daha sonra idam edilmişti.

bir yetişkin olarak gelişmesi kadar mantıklı ve kusursuz bir biçimde Emeğin Şovalyelerinin içinden gelişebilirdi. Yeni bir örgüte hiç bir gerek kalmazdı ve dolayısıyla da bir Dünya Sanayi İşçilerinin, yerli Amerikan işçi hareketinin meşru mirasçısı, onun ilkelerinin varisi, onun deneyimlerinin olgunlaşmış meyvası olduğunu söyleyebiliriz. Öte yandan AFL, gerçekte emek tahtının bir gaspedicisi, selefini boğarak o tahtı işgal eden bir gaspedici ve şimdi de, tüm gasbedicilerin yaptığı gibi, tahtın gerçek sahibi onu yeniden kazanmaya çalıştığı zaman ona 'hiyanet' haykırışıyla karşı çıkandır. Amerikan işçi hareketine hakim olmasının, eski devrimci örgütün yıkılması ve yenisinin iktidara yükselmesi arasında kısa bir aradan başka bir şey olmadığı açıktır.

Ama sanıyorum ki bazıları, tüm bunlar doğru bile olsa, AFL'in Emeğin Şovalyelerini yıkma veya yıkımına yardımcı olma yöntemlerini lanetleyip, gene de AFL'in içinden gereksinme duyduğumuz endüstriyel örgütü, Dünya Sanayi işçileri'nin amaçladığı gibi bir örgütü şimdi kurabileceğimize inanamaz mıyız diye soruyor.

Bu soruya ancak kafalarımızda AFL'in örgütlenme sisteminin pratikteki biçimini odaklaştırarak cevap verebiliriz. Bir marangoz bir kentte çalışmaktadır. Patronlarla bir anlaşmazlığı vardır veya tüm marangoz arkadaşlarının patronlarla anlaşmazlığı vardır. Toplanıp grev sorununu tartışacaklardır ve sorunu kendileri için fazla büyük bularak genel merkeze havale edecekler, genel merkez de sorunu genel olarak tüm üyelere havale edecektir. Tüm üyelerin, San Francisco'dan Rhode Island'a, Podunk'tan Kalamazo'ya kadar hepsinin, Chicago'daki marangozların hangi koşullarda çalışacağı hakkında oy ve söz hakkı olacak ve eğer bu marangozlar çağrıda bulunursa, tüm ulusa yayılmış bu marangozların maddi ve manevi desteklerini bekleyeceklerdir. Ama bir yandan marangoz kardeşlerinin desteğini talep eder ve alırken öte yandan çalışmalarıyla kendilerini izleyen boyacılara, borularını örttükleri tesisatçılara, dirsek dirseğe çalıştıkları buhar tesviyecilerine veya işi kendilerininkinden önce gelen sıvacıya sempati çağrısında bulunmaları engellenmiştir. Bununla birlikte grevlerinde tüm bu işçilerin işbirliği, onların — kış gelip de inşaat mevsimi sona erinceye kadar — grevde kalmalarını sağlayacak grev fonu için verilen oylardan bin kez daha önemlidir. Bugün birçok kentte çoğu insan-

ca AFL'in içinden endüstriyelist örgütlenmenin başlangıcı olarak görülen İnşaat Meslekleri Konseyi vardır. Bu bir başlangıç değildir, ancak AFL içinde ulaşılabilecek son noktadır ve yegane işlevi, küçük hoşnutsuzluklara çare bulmak ve sözleşmelerin yürürlükte tutulmasını sağlamak için birleşik eylem güvencesi olup gerçekten önemli çalışma olan iş saatlarının ve ücretlerin belirlenmesine katılmamaktadır. Katılamaz çünkü inşaat sanayiindeki otuzüç sendikadan her biri eyalerarası örgüttür, eyaletlerarası görevlileri vardır ve herhangi bir greve, iş saatlarının veya ücretlerin saptanmasına bakılmasına izin verilmeden önce eyaletlerarsı referandumlara ihtiyaç göstermektedirler. Dolayısıyla her ne kadar belli bir bölgedeki tüm inşaat dalları, daha iyi koşulların sağlanması için zamanın uygun olduğunda anlaşsa da, tüm ülkedeki üyelerin onayını almadan eyleme gidemezler ve bu onay alınana kadar da hareket anı çoktan geçmiş olur. Sözüm ona New York'taki marangozla İndiana'nın Kokomo kentindeki marangozu birleştirecek olan bağ bir tecrit duvarına dönüştürülerek, birlikte çalıştığı öteki mesleklerden insanlarla birleşmesine, göstermelik en yarım yamalak biçimin dışında, engel olmaktadır. Endüstriyel sendika ile meslek sendikası birbirini dışlayan iki terimdir. Farzedin ki Chicago'daki tüm inşaat meslek kolları bir endüstriyel sendika kurarak endüstriyel örgütlenme kararı aldılar. Sözü edilen sendikanın entegral bir parçası olan ve onun eylem çağrısına itaat sözü veren her kol bu davranışıyla, meslek sendikasında ve AFL-deki beratını kaybedecek ve Chicago dışında üyelerine grev kırıcı gözüyle bakılacaktır. Biracılık Sendikası yıllardır biracılıkta çalışan *herkesi* örgütleme hakkını kazanmak için savaşıyor. Bunu gerçekleştirmekten alakonuyor, yalnızca AFL'in kuralları yüzünden değil, bu örgütün biçiminden dolayı da. Örneğin bira imalathanelerinde tesisatçılara iş veriliyor. Şimdi eğer böyle bir yerde çalışan tesisatçı Biracılık Sendikasına katılır, grev çağrısına uyarsa, meslek sendikasından atılır ve eğer bira imalathanesindeki işini kaybeder, sendikalı tesisatçıların çalıştığı bir yere giderse, orada bozguncu muamelesi görür. Bir meslek sendikası, başka bir örgütün kendi üyelerine grev çağrısında bulunma hakkını tanıyamaz. Bir makinist bugün bir makina atelyesinde çalışır; birkaç ay sonra bir elbise fabrikasında, dikiş makinalarının bakımı işinde çalışıyor olabilir. Eğer giyim sanayi endüstri-

yel sendika olma kararı alır ve o da bu sendikaya katılırsa, ki endüstriyelizme inanıyorsa katılmak zorundadır, Uluslararası Makinistler Birliğindeki üyeliğini yitirir. Ve olur da fabrikadaki işini kaybeder, yeniden makina atelyesine dönmek isterse, bunu ancak sendikasız işçi olarak veya yeniden Uluslararası Makinistler Birliğine girmesine izin verilirse ağır bir ceza ödeyerek yapabilir. Bir statikçi (mühendis) bugün yeni bir binanın inşaatında çalışır, üç ay sonra gemi tezgahlarındadır, altı ay sonra da bir kömür madeni ağzındadır. Üç ayrı sanayi ve bunların gerektirdiği üç ayrı endüstriyel sendika.

Bugün için meslek kartı bunların hepsinde geçerlidir ama herhangi birisi endüstriyel sendika kurmayı seçip, katılması için ona çağrıda bulunursa, bunu ancak meslek kartını kaybetme ve eski örgütündeki grev yararlarından vazgeçme pahasına yapabilir. Ve eğer katılırsa, katıldığı sendikanın üyelik kartı, öteki iki yerden herhangi birisine kaydığında tamamen değersiz olur. AFL bu açmazdan nasıl kaçınabilir? Endüstriyelizm, belli bir sanayideki tüm işçilerin, yönetici organın veya o sanayideki işçilerin oylarının çağrısına bağımlı olmasını ister. Ama eğer bu işçiler AFL içinde örgütlenmişseler, onlar ancak kendi ulusal ve eyaletler arası meslek organlarının çağrısına bağımlı olmalıdırlar; ve herhangi bir zamanda mesleklerinin çağrısı yerine sanayinin çağrısına uymayı tercih etmişseler, kestirmeden kardeşleri arasına bozguncu olarak gitmeleri emredilir.

Aşılması en imkansız olan bu organik zorluğa ek olarak bir de eski stil sendikaların izlediği yol olan meslek esası üzerine sözleşmeler veya meslek anlaşmaları yapma sistemini göz önüne alırsak, AFL'deki talihsiz kardeşlerimizin ellerinin ayaklarının bağlı olduğunu, endüstriyelizme geçmelerini engellemek üzere kelepçelendiklerini, kösteklendiklerini görürüz. Geçenlerde New York'taki gömlekyelek işçileri grevi sırasında, benzer bir greve Philadelphia'da da gidilmesi sorunu tartışıldığı zaman, Sosyalist basınımızın belirttiğine göre yoldaşımız Rose Pastor Stokes, sürekli olarak Philadelphia'lı gömlek-yelek işçilerini, işlerin yoğun olduğu zamanda yani Noel'den önce greve gitmenin isabetliliğine inandırmaya çalışıyordu. Daha akıllıca bir nasihatta bulunulamazdı. Endüstriyel felsefenin özüne tamamiyle uygundu. Endüstriyelizm yalnızca bir örgütlenme yöntemi değildir — bir savaş bilimi-

dir aynı zamanda. İşçiye der ki: yalnızca kendi seçtiğin zaman mücadeleye git, hiç bir zaman patronun mücadele istediği zaman değil. İşlerin en yoğun olduğu mevsimde mücadeleye git ve işçilerin binlercesinin kaldırımlarda beklediği ölü mevsimde savaşa sürüklenmeyi kesinlikle reddet. Patron sendikana hakaret etse, kötülese, ve onu tanımayı reddetse bile, ölü mevsimde tüm bunları sineye çek ama küçük defterinin bir yerine not et. Ve iş yeniden hızlandığında, kapitalist efendin siparişlerle sıkıştırıldığında sen de onu sıkıştır ve öylesine sıkıştır ki anatomisinin en duyarlı kısmı, cüzdanı, acıyla haykırsın. Örgütlü emeğin, sınıf kavgasının içinde bulunduğumuz aşamasında yürütmesi gereken endüstriyelist fikir budur. Ama gömlek-yelek işçilerinin durumunda vaziyet ne olursa olsun, yoldaş Rose Pastor Stokes'un büyük bir beceriyle belirttiği politika, AFL'in tüm felsefe ve pratiğine tamamen karşıttır. Sözleşmeler hemen her zaman işçiye ihtiyacın en az olduğu zamanlarda sona ermektedir. Örneğin Birleşik Maden İşçilerinin patronlarla olan sözleşmesi, kömür talebinin asgari düzeyde olduğu ve önlerinde uzun, sıcak bir mevsimin bulunduğu yaz başında bitmektedir. Dolayısıyla sözleşmenin sonunda genellikle kömür operatörleri kavgaya susamış olurken sendika için için bundan korkmaktadır. İnşaat kolundaki sözleşmelerin çoğu kışın sona ermektedir. Örneğin New York'taki Marangozlar Birliği'nin sözleşmesi Ocak ayında sona ermektedir. Kuzeyin kış mevsimin tam ortasında, civardaki tüm işler iklimin zorlukları nedeniyle durdurulmuşken mücadele için ne de güzel bir zaman!

Umarım ki yukarda anlatılanlar, gözden geçirmekte olduğumuz sorunun ele alınmasında okuyucuya biraz malzeme verecektir. Bu sorun Sosyalist Partinin Amerika'daki geleceği ile sıkısıkıya bağlantılıdır. Partimiz, işyerinde mücadelenin siyasal ifadesi olmak ve ilhamını oradan almak zorundadır. Emek ordusuna kuvvet ve disiplin kazandırma eğiliminde olan her şey, önüne geçilmez bir biçimde devrimci hareketin saflarını kabartmak doğrultusundadır ve emek ordusunu bölme ve dağıtma eğilimindeki her şey aynı zamanda kapitalist güçleri kuvvetlendirme doğrultusundadır. *Bugün için en dağıtıcı ve tecrit edici güç, halen işlemekte bulunan meslek sendikacılığıdır, en tutarlı ve birleştirici güç ise endüstriyel sendikacılıktır.* Bu olgunun ışığında, yoldaşlarımın, Dünya Sanayi İşçilerinin birçok üyesinin görünürde veya gerçekte siya-

sete karşı tavırları hakkında öne sürdükleri tüm itirazlar, konunun dışında kalmaktadır. Oyunun bu döneminde bu soru tamamen doktrinerdir. Siyasal eylemin kullanılması veya kullanılmaması sorunu, bugün sorunu kendilerine merak edinmiş olan doktrinerler tarafından çözülmeyecektir, sorun, Dünya Sanayi İşçilerini, işyerlerindeki kavgalarında kullanan işçiler tarafından karara bağlanacaktır. Ve herhangi bir zamanda, atelye, fabrika, demiryolu veya madendeki kavga koşulları siyasal eylemi zorunlu kılarsa, böylece örgütlenmiş olan işçiler, karşıt teori ve teorisyenler ne derse desin, siyasal eylemi kullanacaklardır.

Ekonomik kavga Sosyalistlerin ilkokulu ve eğitim yeri olduğuna göre bizim görevimiz, işçilere, bu çatışmada savaşmaları için doğru örgüt seçme çabalarında yol göstermeye yardımcı olmaktır. Seçimlerini doğru veya yanlış yapmış olmalarına göre, kafalarında sınıf bilincinin gelişmesi de sınıf mücadelesinin günlük deneyimleri ile hızlanacak veya geri kalacaktır.

International Socialist Review, Şubat 1910

YENİ ŞİŞELERDE ESKİ ŞARAP

Mukaddes Kitap çok dikkate değer bir pasajında eski şişelere yeni şarap koymanın tehlikelerinden söz eder bize. Ben eş değerde intihara varan akılsızlık olan yeni şişelere eski şarap koyma üzerine birkaç söz söylemek istiyorum. Çünkü teslim etmek zorundayım ki sözü edilen deney şu sırada endüstri dünyasında çok yaygın olup, işçi sınıfı liderlerinin çoğunun en titiz dikkatini çekmiş ve Emek ve Sosyalist yayının nerdeyse oybirliğiyle kabulünü görmüştür. Bir itiraz sözcüğü için boşu boşuna bekleyip durmuş bulunuyorum.

Endüstriyel Sendikacılık Arkasında Yatan Fikir

Tanrının 1905 yılında, Chicago'da, daha militan ve bilimsel çizgilerde yeni bir işçi sınıfı örgütü fikrini yaymak amacıyla Amerikan İşçi organlarının bir konvansiyonu toplanmıştı. Bu konvansiyonun sonucu olarak Dünya Sanayi İşçileri — toplumun ekonomik mekanizmasını eline geçirip elinde tutmak kararlılığıyla örgütlenen ilk İşçi Örgütü — kurulmuştu. Bu amaca ulaşmak için önerilen araçlar — ve hatırlamak gereklidir ki benimsenen örgütlenme biçimi öncelikle bu amacı gerçekleştirmek üzere düşünülmüş ve ancak ikinci dereceden olarak kapitalizme karşı endüstriyel savaş aracı olması tasarlanmıştı — işçi sınıfının, büyük sanayinin çizgilerini izleyen bir biçimde kurulan sendikalara katılmasıydı. Yeni örgütü yaygınlaştırmaya çalışanların düşünceleri, meslek çıkarlarının ve teknik isterlerin şubeler yaratılması yoluyla karşılanması, tüm bu şubelerin ortak bir yönetimle temsil edilmeleri, bir araya gelenlerin tümünün tüm şubeleri kapsayan ve sanayi ile eş yaygınlıkta olan bir sanayi sendikasının üyeleri olmaları, tüm sanayi sendikalarının bir büyük sendikaya üye olarak bağlanmaları ve bir üyelik kartının tüm işçi sınıfı örgütünü kapsamına almasıydı. Böylelikle, toplumu devralmak için gerekli devrimci eylemi gerçekleştirebilecek bir işçi sınıfı yönetimi inşa edilecek ve bu örgütün hazırlayıcıları ve görevlileri örgütlenmenin ve mücadelenin ilk aşamalarında sürekli olarak, hiç bir yeni düzenin, eskisinin işlerini yerine getirecek yetenekte olmadan ve bunları insan ihtiyaçlarına uygun olarak daha verimli bir biçimde gerçekleştirme durumuna gelmeden eski düzenin ye-

rini alamayacağını hatırlayacak ve hatırladıkça da öğretecekti.

Kitle Örgütünden Çok Mücadele Ruhu

Bu organın ilk örgütleyicilerinden biri olarak ayrıca vurgulamak arzusundayım ki bu yeni düzenin eskisinin içinden inşa edilmesinde işçi sınıfı için gerekli düşünce yapısını yaratmak aracı olarak öğretimiz (ve şimdiye kadar bu konuda tavrımızı yeniden gözden geçirmemizi gerektirecek bir şeyle karşılaşmadım) birimizin çıkarının hepimizin çıkarı olduğu ve kapitalist sınıfın bir kesimiyle söz konusu olan hiç bir sözleşmenin, bizim hiç bir kesimimizi, öteki kesimler kapitalist düşman tehlikesiyle tehdit edildiğinde onları korumak için derhal eyleme gitme görevinden bağışlamadığı idi. Tavrımız daima, eylemimizin akılcılığı ve beklenmedikliğinin geçici zafer için en önemli umudumuz olduğu ve kalıcı zafere ulaşılmadıkça kalıcı barış yanıltıcı bir umut olduğuna göre, uğraşmamız gereken şeyin geçici zaferler olduğu idi. İşçi sınıfının kazandığı her zaferin zaman içinde onun değerini yoketme eğilimi gösteren bir kapitalist gelişme tarafından izleneceğini biliyoruz ancak bu gelişme kusursuzlaşana dek zaferimizin meyvalarından yararlanacağımızı ve bunun manevi sonuçlarının, sınıfımızın karakteri ve kendilerine hükmedenlere karşı alacakları düşünsel tavır açısından sonsuz değere sahip olacağını da biliyoruz. Böylelikle görülecektir ki bizim düşüncemize göre — ve şu anda moraliteye işaret edecek olduğuma göre bunu kendime maledip benim görüşüme göre diyebilirim — örgütün ruhu ve karakteri, militan ruhu ve savaşkan karakteri öncelikle önem taşımaktaydı. Benim inancıma göre savaşkan ruhun gelişmesi, teorik olarak kusursuz bir örgütün yaratılmasından daha önemlidir; teorik olarak en kusursuz örgüt bile, tam bu kusursuzluğu ve sonsuz genişliği yüzünden, eğer üye saflarında savaşkan ruhu bastırma veya kısıtlama eğilimi gösterir veya bu amaçla kullanılırsa, devrimci hareket için mümkün olacak en büyük tehlikeyi arzedebilir.

1911'deki Sempati (Dayanışma) Grevinin Başarısı

Amerika'da biraz önce kaba hatlarıyla anlattığım örgütün kurulması ve amacına uygun gerekli propagandanın baş-

latılmasından bu yana tüm kapitalist ülkelerde ve özellikle ingiltere'de bölüm ayrılıklarını yokedip bağlantılı sendikaları birleştirmek veya biraraya toplamak yolunda büyük çabalar sarfedildiğini gördük. Okuyucularımın aklına bir sürü örnekler gelecektir ama ben burada somut bir örnek olarak Ulusal Nakliye İşçileri Federasyonunu ele almayı öneriyorum. Bu organın oluşmasından önce, İngiltere sahnesinde bir çok dağınık ve ortodoks olmayan organ propaganda eyleminde bulunuyordu ve bunlar, esas işaretlerini Dünya Sanayi İşçilerinden alarak yeni fikrin doğrultusunda büyük kampanyalara girişmişlerdi. Doğal olarak öne sürdükleri savın özü, aynı istihdam koşullarını paylaşan bir işçi kitlesi grev yaparken bir başkasının çalışmaya devam etmesinin ne kadar gülünç olduğunu vurgulamaya yönelikti. Büyük Britanya'daki önde gelen görevlilerin küçümsedikleri bu kampanyanın sonucu olarak, 1911'in Denizciler grevi yürütüldü ve yepyeni eylem çizgilerinin ortaya çıkmasına neden oldu. Bir anda sempati grevi ortaya çıktı; her grup işçi, her bağlantılı işçi grubunun yanında yer aldı; ve büyük bir etkin dayanışma dalgası işçileri sararak dehşet içinde kalan efendileri yendi. Sermayeye karşı en büyük silahın ani grev olduğunun o günlerde kanıtlandığını vurgulayayım. Başarının nedeni grevin ani, akıcı ve beklenmedik oluşundaydı. Sanayi ordumuzun bir pusuya düşürmesi, beklenmedik bir saldırısıydı ki önünde kapitalist dünyanın eğitimli bataryaları panik içinde çökmüştü çünkü bu saldırıya karşı alınmış önlemleri yoktu.

Ulusal Nakliye İşçileri Federasyonunun Zayıflığı

O zamandan bu yana bütün bu ülkelerde birleşme ve işçi sınıfı örgütlerinde daha fazla bütünleşme için büyük bir arzu dalgasına şahit olduk. Nakliye sanayiinde tüm sendikalar birbirine bağlanmaktadır, o kadar ki şu anda bağlanmış bulunanların sayısı sıradan bir okuyucuyu şaşırtmaya ve sendika toplantılarında her şeye kusur bulan itirazcıyı susturmaya yetecek kadar etkileyicidir. Ama belirtmek zorundayım ki bu uğraş ve örgütün bütünleşmesinin yanıbaşında, 1911'in kardeşlik ruhunun donuklaşması da ilerlemiştir; birleşmelere karşın şu anda Emek saflarında varolan dayanışma, o çatışma ve zafer yılında olduğundan daha azdır.

Dayanışmadaki bu düşüşün nedenini incelemeye yönel-

diğimde bu birleştirme ve federasyon kurma işlerinin büyük ölçüde devrimci ruhtan yoksun görevliler tarafından yürütüldüğünü ve bunun sonucu olarak da, geniş işçi sınıfı tabanlı militan bir örgüt olması gereken bu örgütün yöntemlerinin, bu örgütlerin yıkmaya yönelik oldukları sekter ruh ve anlayışa uygun olarak algılanmakta ve kullanılmakta olduğunu belirtmek zorundayım.

Endüstriyel örgütün yeni şişelerine, Meslek Sendikacılığının yıllanmış, soğuk şarabı doldurulmaktadır.

Eskinin çok lanetlenen küçük sendikalarının hiç değilse övülecek bir yanı vardı, yani üyelerinin azlığı nedeniyle ani dayanışma güdüsü baskılarına açıktılar. Eğer üyeleri, bozgunculerla yan yana çalışıyor veya bozguncuların çalıştıkları yerlerden lekeli mallar alıyorduysalar, bunun utancı tamamen kendilerine aitti ve çoğu kez da altından kalkılamayacak kadar büyük olduğu kanıtlanmıştı. Böyle bir durum ortaya çıktığında sempati grevine ve işçi sınıfının dayanışma içine girmesine tanık olduk. Ama işçiler lekeli mallar üzerinde çalışır veya bozgunculerla dolu gemilere hizmet ederken tüm ulusa yayılmış, tüm büyük merkezlerde ve limanlarda şubeleri bulunan bir örgütün üyeleriyseler, kişisel sorumluluk duygusu herbir üyenin ve yerel görevlinin sırtından alınmış ve dayanışma ruhu yokedilmiş olur. Yerel görevli vicdan rahatlığı ile yerel üyeye, 'Genel Yürütme tarafından aksine eylem kararı alınıncaya dek' bozguncuyla birlikte çalışma veya lekeli malları işleme koyma emri verebilir.

Yakın Geçmişteki Olayların 1914'de Önceden Bilinmesi

Genel Yürütme delegelerin toplanmasından önce eyleme gidemeyeceğine göre ve bu toplantıdaki delegeler kendi organlarına rapor vermek zorunda olduklarına göre, bu organların da toplanması, tartışması ve Genel Yürütmeye rapor vermesi gerektiğine, o zaman da Genel Yürütme'nin toplanıp onların raporlarını dinlemesi ve belki de tüm üyelerin oy pusulalarına başvurma kararı alması zorunlu olduğuna, bundan sonra da oyların sonuçlarını tasnif etmek üzere yeni bir toplantının yapılması ve oylama sonuçlarının yerel kollara iletilmesi gerektiğine, yerel kolların bu sonuçları almak üzere yeniden toplanması söz konusu olduğuna göre, doğal olarak bu dev örgüt belli bir yerdeki kardeşlerine yardım için parmak-

larını kaldırmak veya aletlerini bırakmaları için işçilere izin verene dek o yerdeki işçilerin açlığa boyun eğmeleri, parasız kalmaları ve dağılmaları olasılığı bire karşı bir milyon kez güçlüdür. Belki de okuyucu tehlikeyi abarttığım düşüncesinde olabilir. Ama NUR tarafından Kuzey İngiltere'de üyelerine, tüm bu kırtasiyeciliğe uymak üerine eziyet çeken yoldaşlarına, acı çektiği zaman yardımcı olmak için hemen eyleme giden üyelerine verilen kinli para cezasını hatırlayan bir kimse böyle düşünebilir mi? Veya Head Line Şirketinin lokavtının sonuçlanmasından bu yana İrlanda Nakliye İşçileri Sendikasının Dublin'li ve Belfast'lı üyelerinin cezalandırıldıklarını ve bu şirketin gemilerinin gerek geçmişte gerek şimdi düzenli olarak İngiliz limanlarından kömür ikmali yaptıklarını ve buralarda Denizciler ve İtfaiyeciler Sendikasının Belfast'lı ve İngiliz üyelerinin çalıştığını bilen bir kimse böyle düşünebilir mi?

Başarılı Olacak Taktikler

Bugün inşa edilmekte olan birleşmeler ve federasyonların hepsi, istisnasız olarak, en kötü sekter tipin eski ruhuna uygun olarak kullanılmakta, her yerel sendika veya şube, parçası bulunduğu daha büyük örgütü, sıkıntı içindeki kardeşlerinin yardım çağrısına uymamak, lekeli malları işlemek, bozguncu gemilere hizmet etmek için bir siper, bir bahane olarak görmektedir. Büyük Sendikacılığın böylesine utanç verici bir biçimde gerçek amacından saptırılmasının ana nedeni 'ani grevlere' karşı girişilen kampanyalarda aranmalıdır.

Ulusal Nakliye İşçileri Federasyonundan Robert Williams'ın böyle grevlere karşı yazdığı makalelerin ve konuşmaların daima akıllıca olduğuna tamamen inandığı konusunda hiç bir kuşkum yok; bunların, son yılların işçi liderlerinden herhangi birisinin kapitalistler için yaptığı en iyi hizmet olduğu konusunda ise ancak küçücük bir kuşkum var. Büyük grev, sermayenin yığılmış birliklerine karşı Emeğin engin, yığılmış birlikleriyle, her karışı önceden incelenmiş, haritası çıkarılmış bir alanda savaşılması, çok açık nedenlerden dolayı pek nadir başarıya ulaşır. Ani grev ve aniden greve gitmek için ani tehdit, Emek için tarihteki tüm büyük işçi çatışmalarından daha fazlasını kazanmıştır. Boer Savaşı sı-

rasında, uzun iletişim zinciri, İngiliz ordusunun zayıf noktası olmuştur; bir İşçi Savaşında kapitalist malların kapsadığı alan, onun iletişim zinciridir. Ne kadar büyük olursa, emeğin saldıran güçleri için o kadar iyidir. Ama bu güçler yerel bilgilerinin kendilerini yönlendirdiği biçimde saldırıya geçmek veya saldırıyı reddetmek konusunda özgür olmalıdırlar. Ama denebilir ki eylemleri tüm örgütü tehlikeye atabilir. Tamamiyle doğru, ve eyleme geçmemeleri de herhangi bir örgütten daha önemli olan işçi sınıfı ruhunu tehlikeye atabilir. Bu açmazın iki boynuzu arasında ne yapılabilir? Benim fikrime göre bu sorunun tecrit edilmesinin tek yolu olarak kabul etmek zorunda olduğumuz şey, yerel ve ulusal görevli seçiminde bu görevlilerin dayanışma çağrısına duyarlılığını göz önünde tutmak ve bu görevlileri seçtikten sonra da onları ancak, üyelerinin içinde bulundukları koşulları hafifletiklerini ve sendikalarını sınıf savaşı için bir silah olarak geliştirdiklerini gösteren sonuçları aldıkları sürece yerlerinde tutmaktır.

İlerlemek veya Geri Çekilmek

Eğer bu çizgiler doğrultusunda gelişecek olursak, açış bölümünde kabaca hatlarını çizdiğim büyük Sanayi Sendikasının yaratılması veya şu anda kurulmakta olan çok daha beceriksiz federasyon ve birliklerin yaratılması, işçi sınıfı için sonsuz devrimci değere sahip olacaktır; eğer bunun tersine olarak eski, dar sekter tipte görevlilik ruhunun yeni örgüte sızmasına izin verecek ve bu yeni örgütü ancak uyurgezer bir işçi sınıfına uygun kurallarla boğacak olursak, o zaman Büyük Sendikacılık bize koskoca zincirler yüklemekten öteye gidemez. İdealimizdeki İşbirliği İçindeki Uluslar Topluluğu ile karşılaştırıldığında köle devlet ne ise, gerçek Endüstriyel Sendikacılıkla karşılaştırıldığında bu (Büyük Sendikacılık) da o olur.

The New Age, 30 Nisan 1914

SENDİKA ÖRGÜTLENMESİ SORUNU

Son zamanlarda gerek bu sütunda gerekse başka yerlerde işçi hareketinin yalnızca sanayi alanında yoğunlaşmasını, yanlışlıkla, temelde devrimci bir ilerleme olarak görme eğiliminden şikayet etmekteyim. Savunduğum nokta, sendikaların birleşmelerinin ve federasyon haline gelmelerinin, tam devrimci ruhla hareket eden erkekler ve kadınlar tarafından gerçekleştirilmedikçe, savaşı mümkün kılabileceği kadar etkin savaşa yeni engeller yaratma olasılıklarının da bulunduğu idi. Demiryolu işçileri saflarında ve nakliye sanayiindeki olaylardan alınan örnekler bu savı kuvvetlendiriyordu. Buralarda görüyoruz ki birleşmeler ve federasyonlar hızla devrimci eylemin tüm görüntülerini ve etkin dayanışma gösterilerini bastırmak veya buharlı silindirle bunların üzerinden geçmek için birer makinaya dönüşüyorlar. Sıkıntı halindeki bir sendika adına endüstriyel eyleme gitme yolundaki her başvuruya, 'önce Yürütmenin iznini alma' gereğinde israr edilerek engel olunuyor ve pratikte bu izni alma sürecinin o denli uzun, yıldırıcı ve kural ve nizamlarla çevrelenmiş olduğu görülüyor ki sıkıntı içinde bulunan sendikanın Yürütme harekete geçirilene kadar ya yıkılması veya iflas etmesi mutlak hale geliyor. Kısaca Büyük Sendikacılık işçi sınıfı için büyük engelleri bir araya getirmektedir; hayalimizdeki Uluslar Topluluğu ile karşılaştırıldığında köle devlet ne ise, gerçek devrimci sanayi sendikacılığı ile karşılaştırıldığında bu büyük sendikacılık da odur.

Birçok insana olmayacak şey gibi görünebilen benim bu savım Nakliye İşçileri Federasyonundan arkadaşımız Robert Williams'ın, o organın 9 Mayıs tarihli haftalık raporunda nakledilen durum hakkındaki sözleri ile yeni bir güç kazanmaktadır. Head Line şirketinin yukarda sözü edilen Federasyonla, İrlanda Nakliye İşçileri Sendikası üyelerinin sürekli cezanlandırılmasına ilişkin protestoları nedeniyle nasıl alay ettiğini ve ilgili öteki sendikaların bozguncu gemilere hizmete devamı karşısında nasıl hiç bir etkinlik gösterme gücünden yoksun olduğunu anlattıktan sonra Londra limanındaki benzer koşullardan söz etmeye geçiyor. Alıntı uzundur ancak tüm okuyucularınız için o denli değerli öğretici bir derstir ki savımın yeterince onaylanması yolunda bunu nakletmekte tereddüt etmiyorum:

«Bu hafta gene Tilbury'deki Denizciler Sendikası ile Anglo-Amerikan Petrol Şirketi arasında varolan çatışma şiddetlenmiştir. Bu Şirketin Amerika ile bu ülkenin çeşitli limanları arasında sefer yapan bir petrol tankerleri filosu vardır.

B/G Narragansett gemisi tayfasının, şiddetli bir yaralanma geçiren bir tayfaya karşı insanlık dışı muamele yapan baş kamarotu protesto etmesinin sonucu olarak bu Şirket sendikalı işçileri işten çıkararak Gemicilik Federasyonu bozguncularını onların yerine aldı. Dahası, bu çatışmanın başlamasından sonra, giderek tüm gemilerindeki sendikalı işçilerin yerine Federasyona bağlı bozguncuları aldı. Geçen Pazar günü Narrangansett bir kez daha aşağı Thames'de Purfleet limanına geldi ve Denizciler Sendikasının Tilbury bölgesi sekreteri Bay E. Potton doğal olarak sıkıştırmaya başladı. Kendisi, Bay Harry Gosling, Bay Havelock Wilson ve bu Federasyonun sekreteri ile temas kurarak mümkün olduğu takdirde geminin kömür ikmaline engel olarak Şirkete baskı yapmaya yöneldi.

Baylar Gosling ve Wilson'a danıştıktan sonra Sekreter önce telefonla ondan sonra yazıyla Anglo-Amerikan Petrol Şirketine başvurarak, 'kömürcülerin', römorkçuların, vb. in bu anlaşmazlığının daha da uzamasından kaçınmak üzere bu üç kişiden birisi ile toplantı yapmalarını istedi. (Purfleet'te gemilere kömür ikmali mavnalarla yapılır.) Head Line Şirketi olayında da olduğu gibi, Sekreter Anglo-Amerikan Petrol Şirketinin dikkatini özellikle şikayetlerin niteliğine çekti ve telefonla haber verdikten sonra da özel bir haberciyle yazılı bir talep göndererek zaman kazanmayı amaçladı. Akılda tutulması gereklidir ki kömür ikmali Salı gününe kadar yapılmış olacaktı ve bu yazı Pazartesi günü yazılmıştı. Bununla birlikte Sekreter, 'tam olarak şikayetlerin ne olduğunu ve kimlerin adına yapıldığını' soran bir cevap aldığında pek şaşırmadı. Alınan cevap, Head Line Şirketinden alınan cevaplara acaip denecek bir biçimde benziyordu. Bundan çıkarılacak sonuç, her iki cevabın da aynı kaynaktan esinlendiğiydi.

Bu sözcükleri yazmamızın nedeni, tüm limanlarımızdaki Nakliye İşçilerinin yönlendirilme ve denetiminden sorumlu olanların bunları okuyacağı umududur. Yüzeyde bakıldığında, benimsenecek bir eylem yolunun bu gemide çalışan tüm işçileri geri çekmek olduğu görülüyor. Eğer Şirket bir savaş istiyorsa, adamlarınızın bir bölümü ile savaşa girip tüm

geri kalanları düşmana hizmet etmek üzere bırakmanın ne gibi bir yararı olabilir? Bu Şirket Denizciler Sendikasına mensup tüm müstahdemine açık saldırıda bulunmuştur. Petrol yükü sahildeki depolara Sendikacı mühendisler tarafından pompalandığı sırada, sahilde istihdam edilen adamlar Federasyona bağlı bir Sendikanın üyesi, römork ve mavnalarda çalışanlar Federasyona bağlı bir Sendikanın üyesiydi ve biz gene de *güçsüsüz.*

Bir üye sorunu olduğuna inandığı veya bir görevli güçlükle karşılaştığı her zaman genel grevlerle sürekli savaşlara gidileceğini ima edecek kadar akılsız değiliz ama 1911'den önce içinde bulunduğumuz konuma doğru geri kaymakta olduğumuzu sanıyoruz. 29 sendikadan oluşan ancak üye başına yılda 3 peni ödenmesinden daha bağlayıcı bir ağı olmayan bir Federasyon, çağdaş sanayinin isterlerine karşılık vermeyecektir, *veremez.* Çeyrek milyon insana karşı sorumluluğumuz var ve varolan yöntemler onları, işverenlerin sinsi saldırılarına karşı korumak için son derece yetersizdir. Kitle saldırısına girişmekten korkan bir örgüt, bir dizi tecrit edilmiş felaketlerle karşılaşacaktır. İşçilerin örgütü, boy ölçüştüğü işverenleri engellediği ve sıkıntıya soktuğu ölçüde saygınlık ve takdir kazanır.

Bir sendika bir başka sendikaya işbirliği için başvurduğu zaman ilgililer, 'bir Görevliye danışın' demektedir. Görevli, 'Yürütme Konseyinin onayını alın' demektedir. Yürütme görevlileri, 'Nakliye İşçileri Federasyonu ile bağlantı kurun' demektedir. Federasyon kendi Yürütme organının kararını bekler ve bu yararsız, zamanla ve fırsatla oynamanın sonucunda da bin tane Roma kül haline gelmiş olur.

İşverenler, bir yılan hızıyla harekete geçer vurur, tekrar harekete geçer tekrar vururken biz bir timsah imkanlarıyla dönüp dolanmakta, kıvrılmaktayız. Geleceğin bizim için etkinlik, başarı, yetenek ve *yaşam* mı yoksa karmaşa, becerisizlik, çürüme ve *ölüm* mü ifade edeceğini derhal belirlemeliyiz.»

İçinde bulunduğumuz bu durum için neyin gerçek çare olduğunu söylemek zordur. Ama en azından sözünü ettiğim örgütlerin, işçi sınıfı örgütlerinin doğru yöntemlerini bulmuş olmadıkları kesindir. Bunu bulma yolunda olabilirler; son durumumuzu ilk durumumuzdan kat kat kötü yapacak bir

örgütlenme biçimini işçi sınıfına yutturma yolunda da olabilirler. Lafzını benimseyip ruhunu reddetmek eski hikayedir. Sanayide yoğunlaşmak şu anda tüm sendika yetkililerinin benimsediği lafzdır ama işçi sınıfının dayanışma ruhu acı bir biçimde ortalıkta yoktur. Her sendika, ve sendikanın her kolu herşeyden önce iyi bir bilanço göstermeyi arzulamakta ve bunu yapabilmek için de üyelerini çalışır halde ve aidatlarını ödemelerini sağlayacak koşullarda tutmak için her siniri germektedir. Dolayısıyla öteki sendikalarla dayanışma eyleminden kaçınmak için zavallı kurnazlıklar ve gene dolayısıyla da sanayi alanında hakim sınıfın sürekli zaferleri ortaya çıkmaktadır.

Sık sık işçi sınıfının üyeleri olan bizlerin, efendilerimizin deneyimlerinden yararlanmak için fazlaca yavaş veya fazlaca isteksiz olduğumuzu düşünmüşümdür. Belki de sanayideki veya öteki yerlerdeki tüm savaş sorunlarında onları daha yakından izlemiş olsaydık, onlara karşı savaşımızda daha başarılı olabilirdik. Bu çizgiden olarak bir teklifte bulunmak istiyorum. Buna sıkı sıkı bağlanmış değilim, ancak tartışılmasını istiyorum.

Çağdaş Devlette kapitalist sınıf kendi saldırı amaçları için adına Bakanlar Kurulu dediği organı ortaya çıkartmıştır. Bu Kabine, ona itaat etmek zorunda olan kapitalist savaş güçlerini denetiminde tutmaktadır. Eğer Kabine savaş için zaman ve fırsatların olgunluğunu düşünürse, en uygun zamanda savaş ilan eder *ve daha sonra sebeplerini Parlamentoda açıklar.*

Üyelerimizden herhangi birisine, kapitalist sınıfın yaptığı gibi böyle bir silahı teslim edebilir miyiz? Bence edebiliriz. Yerel yönetimi tamamen sendikalara bırakacak ancak istendiğinde herhangi bir sendikanın üyelerine çağrıda bulunacak güçle donatılmış ve sebeplerini sonradan açıklayacak bir Kabineden oluşan bir örgütlenme sistemi ortaya çıkaramaz mıyız? Böyle bir Kabine, üyeleri başka bir sendika ile dayanışmaya çağrılan sendikanın masraflarını telafi etmek üzere tüm bağlantılı sendikalara çağrıda bulunmak hakkına sahip olabilir, ama böylece desteklenen sendikalarda da Kabine'nin, veya adı ne olursa olsun sözü edilen güce sahip organın, çağrısına derhal uymak zorunda olacaklardır.

Böyle bir uyarlamayla, işçi sınıfının gerçek Endüstriyel

Sendikacılık doğrultusunda daha mükemmel örgütlenmesi için yol açılmış olacaktır. Şu anda birbirimizden fazla korkmaktayız. Örgütlenme biçimimiz ne olursa olsun, sekterlik ruhu hala sınıfımıza hakim olmakta, sınıfımızı lanetlemektedir.

Forward, 23 Mayıs 1914

Bölüm III

SAVAŞ VE DEVRİMCİ SAVAŞ

MODERN SAVAŞIN KÖKLERİ

Avrupa'nın çeşitli başkentlerinde ulusların kaderlerine hükmeden Kabineler sermaye çıkarlarının araçlarından başka bir şey değildirler. Kavgaları ulusal gurur ve saygınlık duygularıyla değil, ait oldukları sınıfın tamahkarlık ve iktidar hırslarıyla zorunlu hale gelmektedir. Onların bayrakları altında çeşitli ordu ve donanmalarda çarpışan halk, gerçekten kendi ülkelerinin savaşlarında çarpıştığını sanmaktadır ama dış fetihlerden halkın yararlı çıktığı hangi ülkede, ne zaman görülmüştür?

Bugün savaşı zorunlu kılmaya yönelik etki kapitalizmin etkisidir. Şimdi her savaş, kapitalistlerin yeni pazarlara yönelik bir hareketidir ve bu, kapitalizmin yokolmamak için girişmesi gereken bir harekettir. Çağımızın şahit olduğu bu çılgınca servet kapışması hemen her Avrupa ülkesinin ticarette rekabet döngüsüne girmesi sonucunu doğurmuştur. Toplumun servet üreten güçleri üretilen mallara olan talebi çoktan geride bırakıncaya dek yeni makinalar, yeni icatlar ve bilimsel dünyadaki tüm yeni buluşlar sanayiye yardımcı olmak üzere bağışlarla gerçekleştirilmiştir ve şimdi de doğanın bağrından çıkarttığımız işte bu güçler, birdenbire bizi sövüp saymakla tehdit ediyorlar... Emek tasarrufu sağlayan her yeni makina, gereksinme duyulan işçilerin sayısını azaltarak aynı zamanda hem işçinin alamayacağı mallar için talebi azaltmakta hem de üretim gücünü arttırmakta olduğundan böylelikle kalıcı olarak işsizlerin sayısını arttırmakta ve endüstriyel refah dönemini kısaltmaktadır. Kapitalistler arasındaki rekabet onları daha yeni ve daha verimli servet üretim makinaları aramaya itmekte, ancak iç pazar artık mallarını ellerinden çıkarmaları için yeterli olmadığından, yabancı pazarlara yönelmektedirler... Çin'de bugünkü durum bu-

dur. Dünyanın büyük endüstriyel ulusları, her biri kendi varlıklı sınıfları tarafından itilerek, bunlar da kendi makinaları tarafından itilerek, uzak Doğuda karşı karşıya gelmekte ve ellerinde kılıçlarıyla, Avrupa'nın silahlandırılmış milyonlarca insanını, sokaktaki Çinliye Avrupa'lı kardeşinin ürettiği malı zorlama hakkının hangisine ait olacağına karar vermek üzere, korkunç ve kanlı bir çatışmaya sokmakla tehdit etmektedirler. Laveleye(*) bir yerde kapitalizmin dünyaya, kan gözyaşı ve pislikle kaplı olarak geldiğini söyler. Biz ekleyebiliriz ki eğer şu anda Doğuda kümelenen bu savaş bulutu patlarsa, kapitalist savaşların sonuncusu olacak ve böylelikle bu zehirli kurumun ölümü de doğumunun aynısı, kanlı, çamurlu ve rezilce olacaktır.

Workers' Republic, 20 Ağustos 1898

(*) Emile de Laveleye (1822-92) Sosyalizmi eleştiren bir Belçikalı.

OY PUSULALARI, KURŞUNLAR, YA DA — ?

Yoldaşımız Victor Berger'in (*) Sosyalist davaya yaptığı hizmetler arasında küçümsenemeyecek bir iş olarak, okuyucularının dikkatini Sosyalist Partinin elinden oy pusulasının alınması olasığılına çektiği ve böylesine ani bir tehlikeyle karşılaşıldığında partimizin nasıl bir eyleme gideceği sorusunu ortaya attığı, şimdilerde ünlü makalenin yazılmasını ve yayınlanmasını saymalıyız.

Bununla birlikte, bu konuda içlerini döken kritiklerin çoğunluğunun bu soru ile hiç de hesaplaşmadığı itiraf edilmelidir. Yoğun şaşkınlık ifadelerinde bulunuldu, sorunun şu sıralarda gündeme getirilmesi büyük ölçüde aşınmaya uğradı ve yoldaşımıza hiç de azımsanamayacak sinsice bir alay yöneltildi. Ama insan beklerdi ki ılımlılığı — kimilerince uzlaşmaya yakın olarak görülen ılımlılığı — ile tanınan bir yoldaşın tartışma konusu yaptığı bu karakterde bir soru Sosyalistlerde, bu sorunun arkasında yatan ve sorunun ilham kaynağını oluşturan olgu ve olasılık ögelerinin ciddi bir biçimde dikkate alınması için bir istek uyandırsın. Bu olgular nelerdir?

Kısaca, bizim hepimizin bildiği kadarıyla bu olgular, kapitalist sınıfın şu anda bile bir baştan bir başa Amerika Birleşik Devletlerinde işçi sınıfının elinden oy hakkını alabilmek için yollar ve araçlar yaratmakla meşgul olduğudur. Kalifornia'da bu, bir listeyi oya sunabilme hakkının korkunç bir para karşılığında yapılması ile gerçekleştirilmektedir, Minnesto'da yeni bir aday adaylığı yasası ile aynı hedef amaçlanmaktadır; güneyde yalnızca varlıklı olmayanlara uygulanan bir eğitim (?) testi bu işi görmektedir; bazı eyaletlerde adayların belli bir mal varlığı göstermeleri istenmekte ve tüm ülkede Sosyalist oylar toptan geçersiz sayılırken şike oylar toptan geçerli sayılmaktadır. Bunlara ek olarak Colorado'da ve başka yerlerde, kapitalistlerin kiralık katillerinin sandık başlarını zorla işgal ederek gerçek seçmenleri uzaklaştırıp, listedeki her yurttaş yerine kendilerinin oy kullanmalarının birçok örneklerini görmüş bulunuyoruz.

Bunlar olguların birkaçıdır. Şimdi olasılıklar nelerdir? Bir tanesi kapitalist sınıfın, biz oy çoğunluğunu sağlayıncaya

(*) Amerikalı Sosyalist Kongre üyesi.

dek beklemeyeceği ve işçi yığınları henüz kapitalizmin ve Sosyalizmin neleri ileri sürdükleri hakkında kararsızken, uydurma bir sorun etrafında bir kavga başlatacağıdır.

Bir başkası, kapitalist sınıf yeterince yasalara bağlı veya yeterince kamu oyunu yanlış hesaplamış olup bir başkanlık seçiminde Sosyalistlerin oy çoğunluğunu sağlamalarına dek beklemiş olsa bile o zaman da bürolarını boşaltmayı veya seçim sonuçlarını tanımayı reddedeceği ve ellerinde tuttukları Senato ve askeri güçle, kapitalist seçmenler tarafından en fazla oy verilen başkanlık, vb. adaylarını hiç bir şey olmamış gibi makamlarına yerleştirmeye başlayacağıdır. Bu olasılıkların birincisi, kapitalist sınıfın Sosyalistlerin sandık başında zafer kazanmasını önleyebilmesi sorunu gelip çatmıştır ve ben bu olayın sessizce fakat etkin bir biçimde gerçekleşmesini bekliyorum. Şöyle ki: kapitalist sınıfın, Yüksek Hakimler Kurulunun yardımını dilenerek, adına işçi yasası denilen veya bir başka addaki yasanın anayasaya aykırı olduğunu beyan ettirterek kendisini ufak tefek tatsızlıklardan kurtarmak yoluna gittiğini sık sık gördük. Şimdi ben gene bu Yüksek Hakimler Kurulunun, Sosyalist Partinin herhangi bir seçim zaferini anayasaya aykırı olarak ilan edememesi için hiç bir neden düşünemiyorum. Kimilerine bu olmayacak bir iş gibi görünebilir. Anti-tröst yasalarını yalnızca sendikalara uygulama (*) veya Eyaletler Arası Ticaret Yasalarını demiryollarında grevleri engelleme için kullanma kararı ışığında bence bu hiç de olmayacak bir iş değildir.

Bence kapitalist sınıf Yüksek Hakimler Kuruluna çağrıda bulunur ve onu *Birleşik Devletlerin anayasasını devirmeyi amaçlayan bir siyasal partinin, Birleşik Devletlerin anayasası çerçevesinde yasal olarak bu amaca yönelik çalışma yapıp yapamayacağı* konusunda sorgularsa, Mahkemenin hiç kuşkusuz vereceği olumsuz cevap yalnızca kesinlikle mantıksal olmakla kalmayıp, aynı zamanda bu ülkedeki tüm sathi düşünürleri ve sermaye atalarına tapanları da çok büyük bir olasılıkla tatmin edecektir.

Ve eğer böyle bir durum ortaya çıkar ve yoldaş Berger'in dediği gibi oy pusulası elimizden alınırsa, yoldaşımızın şimdi öne sürdüğü soruyu öne sürmek ve dostlarımız ile des-

(*) 'Ticareti kısıtlayacak birleşmeleri' yasaklayan 1890 tarihli Sherman Anti Tröst Yasası.

tekleyicilerimize, 'bu konuda ne yapacaksınız?' diye sormak için o zaman çok geç olacaktır.

Ama her ne kadar yoldaşımızın sorusunun güncelliği adına bütün bunları kabul ediyor, kabul ediyor değil, şiddetle öne sürüyorsam da bundan, onun alternatifini benimsediğim veya tavsiye ettiğim anlamı çıkartılamaz. Tüfek elbette bazı koşullar altında yararlı bir silahtır ama bu koşulların gerçekleşme olasılığı pek fazla değildir. Çağımız, sanayide olduğu gibi savaşta da karmaşık makinalar çağıdır ve on kilometreden adam öldüren makinalı tüfek ve top ateşiyle karşı karşıya kaldığında, tüfeklerin, emek sorununun proleter biçimde çözülmesine yardımcı olmak üzere pek fazla bir maddi değer taşıması olasılığı azdır. Vatandaşı Kont Zeplin'in hava alanındaki fethini biraz okumak ve böylece silahlı bir işçi sınıfının bile hava gemisi gibi bir güce karşı koymasının ne denli boş olacağını düşünmek yoldaş Berger için yararlı olacaktır. Amerikalılar Wright kardeşlerin başarılarına o denli kapılmışlardır ki Zeplin tarafından geliştirilen balona çok az ilgi göstermişlerdir. Gene de balon onun elinde, hayal edilebilen en kusursuz ve karşı konulmaz bir savaş makinasına dönüşmüştür. 'Kumandalı balon' terimi onun icadına pek uygulanabilir görülmemektedir. Yüzen bir gemidir bu, çok sayıda ayrı kompartmanlara bölünmüştür, öyle ki bu kompartmanlardan bir tanesinin mermi ile delinmesi bile ötekileri sağlam ve makinayı hala yüzer halde bırakmaktadır. Yangın dışında hiç bir şey onu derhal yoketmeye yeterli değildir. Onyedi ton yük taşıyabilmekte ve bu yük ile istendiği biçimde yönlendirilebilmekte, her türlü dönüş ve manevrayı yapabilmekte, yükselip alçalmakta, hızını arttırmakta veya durabilmektedir. Süratli ateş eden Krupp marka bir silah ve özel kullanımı için yapılmış kendi mermileri ile donatılmıştır bile ve Alman ordusunun yaptığı deneylerde, uçuş ve manevra gücünü etkilemeksizin hızlı ve sürekli ateş etme kabiliyetini kanıtlamıştır. Ne denli iyi eğitim görmüş ve iyi disiplinli olursa olsun dünya üzerindeki hiç bir ordu bu canavarların on tanesinin saldırısına on dakika için dayanamaz. Bu makinaların gelişmesinin sonunda, uluslararası kapitalist sınıfın silahlı bir mütareke ile askeri fetihlerden vazgeçmesi, uçan makinanın işçi sınıfını denetimde tutmak gibi hissiz bir görevle takdis edilmesi ve toplumsal ve siyasal haklara her türlü saldırının emniyetli ve kazançlı hale getirilmesi ola-

sıdan da ötedir. Acımasız ve vicdansız efendilerimizin elindeki böyle bir silaha karşı yoldaş Victor Berger'in tüfeği, reformistlerin elindeki kağıt parçası oy pusulası kadar etkisiz olacaktır.

Görünüm, o zaman, umutsuz mudur? Hayır! Dünyanın, ister kara ister deniz ister havada olsun tüm askeri güçlerine ve siyasal gasbetmeye karşı, savaşı bizim için kazanabilecek bir silah oluşturmak fırsatına hala sahibiz. Bu silah, işyerindeki, fabrikadaki, madendeki veya demiryolundaki mücadelenin ocaklarında dökülecektir ve adı da endüstriyel sendikacılıktır.

Bugün Kapitalist sınıfın kendi sanayini inşa ettiği çizgilerde örgütlenen, her sanayi merkezini örgütün gerçek bir ünitesi ve bir bütün olarak toplumu bu ünitelerin toplamı olarak kabul eden, ve sürekli bir sabırla sendikacılığın misyonunun toplumun sınai varlığını ele geçirmek ve kendisini dünyanın hakim ve yönetici kuvveti olarak şahlandırmak fikri olduğuyla aşılanan bir işçi sınıfı, böyle devrimci bir işçi sınıfı, bilimin, efendi sınıfın hizmetine sunabileceği tüm başarılarından daha büyük bir gücü elinde tutacaktır. Sanayi sendikasının işçilerini, emek çıkarına bazı şeyleri yapmaktan meneden kati bir emir veya ihtar, sendikanın tüm üyelerinin o işi yapmaları ile izlenecek ve giderek hapishaneler saygınlık yerleri olarak özlenecek ve şimdi Gettysburg meydanında hizmette bulunmakla nasıl övünülüyorsa bir hapishanede bulunmakla da öyle gururla övünülecektir; belli bir bölgedeki sosyalist zaferi geçersiz sayan bir Yüksek Hakimler Kurulu kararına karşı tüm ülkedeki örgüt dayanışma içine girecek ve yalan dolanla seçilen görevlileri destekleyen herkesin özel yaşamına kadar uzanan kararlı bir boykota gidilecektir. Böyle bir sendika, işçilerin sınıf mücadelesi için *Vehmgericht*'(*)te Alman köylülerinin ve seksenli yıllarda İrlanda'daki toprak kavgalarında Toprak Birliğinin öylesine başarıyla uyguladığı yöntem ve ilkeleri yeniden canlandıracak ve uygulayacaktır.

Ve sonunda, Sosyalist Partinin eylemlerinin yasa dışı olduğuna dair Yüksek Hakimler Kurulunca bir karar alınması veya bu parti tarafından ulusal bir zafer kazanılmasından

(*) Orta çağlarda Almanya'da uygulanan dolaysız bir yargı usulu. (Fehmgericht, Fehme) (Ç.N.)

sonra kapitalist görevlilere bürolarını terketmeyi reddetme talimatı verilmesi halinde, endüstriyel örgütlenme içindeki işçiler, gaspedici hükümetin Oliver'ine bir Roland ile karşılık verecek, onların görevlilerini tanımayı, askerlerini doyurmayı veya nakletmeyi, haberlerini yerlerine ulaştırmayı, bildirilerini basmayı veya onu savunan herhangi bir gazetede çalışarak vakanüvisliğini yapmayı reddedeceklerdir. Sonunda, kapitalist yetkililerin üreticilerin birleşik eylemi karşısında (bu yetkililere tüfek mermileri yerine ekonomik felç silahı ile saldırarak) çaresiz kaldığını böylece sergiledikten sonra, endüstriyel örgütlenme içindeki işçi sınıfı önce kapitalizmin askeri ve öteki baskı güçlerine yaşam gereklerini sağlamak için kendilerini yasal olarak seçilen hükümete teslim edip Washington'daki gasbedicileri reddetmelerini bildirip sonra da ülkenin sanayisini tasarrufuna almaya geçebilir. Bunu yapmadıkları takdirde kendi kendilerini beslemek ve yaşamlarını sürdürmeye çalışmak zorunda kalacaklardır. Böyle bir örgüte karşı hava gemileri uğraksız korsanlar kadar çaresiz, askeri güç kırık bir saz kadar güvenilmez olacaktır.

Önlerinde yoldaş Berger'in tüfeklerinin sırça gibi dağılacağı askeri kuvvetlerin disiplini eriyip gidecek ve askerlerin yiyecek bulmak üzere ülke içinde üniformalı haydutlar olarak kol gezmek zorunda kalmaları, subayların otoritesini anlamsız yapacaktır.

Toprak Birliği sırasındaki İrlanda, postacı ve telgrafçıların grevi sırasındaki Paris, köylülerin grevi sırasındaki Parma, İtalya hep bu savaş yönteminin etkinliğini sergileyen minyatür gösterilerdi, hepsi parça parça toplumsal devrimin bu büyük dramının tek tek provalarıydı, hepsi işçilere, siyasal efendilerinin silahlarından nasıl fazilet çıkartılacağını öğreten nesnel derslerdi.

International Socialist Review, Ekim 1909

İRLANDA SİYASETİNDE FİZİKSEL KUVVET

Dünya ulusları içinde İrlanda'nın birçok çeşitli yönden eşsiz bir konumu vardır ama hiç bir özellikte bu eşsizlik, 'fiziksel kuvvet partisi'ne sahip olmakta olduğu kadar belirgin değildir — öyle bir parti ki üyeleri, bu ülkenin halkı ile Büyük Britanya'nın iktidar gücü arasındaki anlaşmazlığı çözmenin tek aracı olarak fiziksel kuvvete başvurmaktan başka ne bir nokta etrafında birleşmiş ne de bir ilke üzerinde anlaşmıştır.

Öteki ülkeler ve öteki halklar zaman zaman ilk Fransız Devrimcilerinin çok renkli bir biçimde 'kutsal isyan hakkı' olarak betimlediği şeye başvurmuşlar, ama bunu yaparken tek tek herbirinin kesinlikle üzerinde anlaştığı toplumsal veya siyasal yaşamı yöneten bir büyük ilkenin ilhamıyla ve bu ilke uğrunda mücadele için hareket etmişlerdir. Son zamanlarda türeyen yüksekten atan 'eşkiya' ise öteki ülkelerin devrimcilerinin bir silah olarak gördüğü şeyi bir ilke mertebesine yükseltmekte ve toplantılarında, kendi prototipinin ana kuvvetini oluşturan ve o silahın başarıyla kullanılmasına olanak veren o ilkelerin tartışılmasını tümden yasaklamaktadır. Halkımız geçen yüzyılın değişik dönemlerinde moral kuvvet ajitasyonundan, kullanılan deyimle, fiziksel kuvvvet isyanına, anayasacılıktan isyancılığa doğru kaymış, her birinde aynı başarısızlık, aynı felaketle karşılaşmış, gene de hiç bir yöntemin, tüm çabalarımızın başlangıç noktası olarak *ulaşılacak amaç üzerinde* tam bir fikir birliğine varmakta israr etmeden kesinlikle başarı şansının olmadığı doğrusunu öğrenmiş olmaktan her zamanki kadar uzakmış gibi görünmektedir.

İrlanda'nın siyasal tarihine aşina olmayan bir okuyucu için böylesine bir sözün doğruluğu o denli ortadadır ki bu sözü söylemek nerdeyse aptallık kokmaktadır; ama bu ülkedeki siyasal hareketlerin iç mekanizmalarını tanıyan bir okuyucu için bu gözlem en derin anlamlara gebedir. İrlanda'daki her devrimci çaba, yandaş kitlesini, yenilmiş anayasacı hareketlerin hayal kırıklığına uğramış safları arasından kazanmıştır. Britanya İmparatorluğunun sadık tebaları olarak yer almakla kendilerini kendi vicdanlarına karşı haklı gösterecek cüz'i bir siyasal güç sağlama uğruna anayasal çabalarını tükettikten sonra bunlar, umutsuzluk içinde amaç-

larına ulaşmak için fiziksel kuvvet fikirlerine yönelmişlerdir. Özgürlüğü oluşturan şeyin ne olduğu konusundaki anlayışları hiçbir anlamda değişmemiş, devrimcileşmemiştir; gene anayasacı günlerindeki idealleri olan özgürlüğün siyasal biçimine inanıyorlardı; ancak artık bunu İngiliz Parlamentosunun çıkaracağı yasalardan beklememekte, bunu sağlayacak tek araç olarak 'fiziksel kuvvet' yanlılarının saflarına kaymaktadırlar.

Kullanılan deyimle bugünün fiziksel kuvvet hareketi de benzer biçimde umudunu, halkın Yerel Yönetim hareketinin başarısızlığına karşı duyduğu nefretten almaktadır; halkı bayrağı altında toplamak için anayasacıların aşağılık idealleri ni veya halkın altında ezildiği belalara çare olarak ufak tefek önlemlerinin yetersizliğini sergilemek yerine ulusal bir silah olarak fiziksel kuvvetin daha etkili bir yol olduğunu vurgulamaya yöneliyorlar. Böylelikle onların düşüncesine göre ileri bir milliyetçinin göstergesi, fiziksel kuvvete inanıp inanmaması oluyor. Bu inancı belirten insanlar Cumhuriyetçi olabilirler; monarşiye inanan insanlar da olabilirler; Yerel Yönetim de onlar için tatminkar görülebilir; Yerel Yönetimden nefret ediyor da olabilirler. Siyasal inançları ne olursa olsun, eğer fiziksel kuvvetin esirgeyen bağışlayan gücüne inandıklarını ifade etmeye hazırsalar, ileri Milliyetçiler — '98'in insanlarının şanına layık çocukları — olarak kabul edilirler. '98'in Yürütme Kurulu başından fiziksel kuvvet doktrinine inançlarını belirtenlerce örgütlenmiş, ilk önce 'Wolfe Tone ve Birleşik İrlanda'lılarca anlaşıldığı biçimiyle ulusal bağımsızlık ilkesine bağlılığını ilan ederek işe başlamış ve bunun üzerinden 12 ay geçmeden benzer bir kararı tartışarak reddetmiş ve kendi yönetici organına Kıralcılara yakınlıklarıyla bilinen bir grup adamı seçmiştir. '98 Yürütmesi İrlanda'nın ileri Milliyetçilerini temsil ettiğine göre, Birleşik İrlandalılarca Cumhuriyetçi inancın bu reddi, bizim sözümüzün doğruluğunun ilginç bir teyidini, günümüzün ileri Milliyetçilerinin ilkeden tamamen yoksun olduğunu ve yalnızca yöntemlere önem verdiklerini göstermektedir — arabayı atın önüne koymanın öyle bir örneği ki ahmaklıkta kesinlikle eşsiz, dünya tarihinde benzersizdir.

Dolayısıyla Sosyalist Cumhuriyetçi anlayışa göre bir halk hareketinde fiziksel kuvvetin işlev ve yararlarının neler olduğunu okuyucuların gözleri önüne sermek ilginç olabilir. Onu

ne bir ilke mertebesine yükseltmekte ne de akla getirilmeyecek bir şey olarak reddetmekteyiz. Buna karşı tavrımız ilerici fikirlerimizin gerçekleşmesi için fiziksel kuvvetin kullanılıp kullanılmamasının her zaman ilerici partinin değil, bu partiye karşı olan yönetici sınıfın tavrı ile belirlendiği ve belirleneceğidir. Eğer bir gün gelir de ilerici parti özgürlük yolunun, yasa ve düzen barikatlarının arkasına sığınmış bir varlıklı sınıfın inatçı açgözlülüğü ile kapatılmış olduğunu görürse; eğer ilerici parti halk kitlesini toplumun yeni devrimci anlayışı ile aşılamış ve dolayısıyla ulusun çoğunluğunu temsil eder duruma gelmişse; yeni devrimci fikirlerin çoğunluğun onayını kazandığını halka ve düşmanlarına göstermek için elinde bulunan tüm barışçıl araçları tüketmişse; o zaman ve ancak o zaman devrimci fikri temsil eden parti, hükümeti yönetme iktidarını üstlenmeye dönük adımlar atmakta ve gasbedici sınıfı veya iktidardaki hükümeti yerinden etmek üzere kuvvet silahlarına başvurmakta, ve bu sınıf ile hükümetin üyelerine ve destekleyicilerine karşı, oluşmuş otoriteye karşı koyanlara ve bunu zorla ele geçirmeye çalışanlara her zaman davranıldığı gibi bir tavır almakta haklıdır. Bir başka deyişle Sosyalistler, kuvvet sorununun çok az bir önem taşıdığına inanmaktadırlar; asıl önemli olan sorun, amacına ulaşmak için zor kuvvetine başvurmaya gereksinme duyabilecek veya duymayabilecek olan hareketin üzerinde yükseldiği ilkelerle ilgilidir.

İşte burada Sosyalist Cumhuriyetçiler ile dostlarımız fiziksel kuvvet yanlıları arasındaki derin ayrılık ortaya çıkmaktadır. Bu ikinciler, ilkeler üzerine tüm tartışmayı körleterek düşünmeyen bir yığının pasif ve geçici takdirini kazanmaktadırlar; birinciler ise, temel ilkelerinin tam olarak anlaşılmasında ısrar ettiklerinden hemen yığınları çekmezler ama bunların içinden daha düşünceli olanlarını çeker ve bu bağı sürdürürler. Ayırım isyan halindeki bir güruh ile hazırlık halindeki bir ordunun arasındaki gibidir. Fiziksel kuvvet hareketinin umutlarına değinen bir konuşmacıyı alkışlayan güruh, tam zaferin kazanılmış gibi göründüğü saatte, İngiliz Yasama Organından iğreti bir Yerel Yönetim Yasasının geçirilmesi ile tamamen karışacak ve bölünecektir. Sosyalist Cumhuriyetçi Partinin bayrağı altında örgütlenen sınıf bilinçli işçi ordusu ise, ekonomik doğrular hakkındaki bilgilerinin kuvveti ve devrimci ilkelerinde buldukları sağ-

lam temel ile, böyle bir manevradan kesinlikle etkilenmeyecek, ezilen sınıf olarak konumlarını değiştirmeyeceğini bilerek, kararla ve birlik içinde ilerici baskısını sürdürecek, yüzleri, tek kurtuluş umutlarına çevrilmiş olacaktır — *Ulusal Hükümetin tüm güçlerinin* işçi sınıfı demokrasisinin tam denetimine girmesine.

Böylece Sosyalist Cumhuriyetçilerin politikasının yegane akıllıca politika olduğu görülmektedir. 'Özgür olabilmek için eğitim'; Önce ilkeler, sonra yöntemler. Eğer fizik kuvveti savunmakla, çoğunluğun oy hakkına sahip olmadığı ve gizli oyun bilinmediği zamanlarda başarılı olunamamış, hatta etkin bir isyan gerçekleştirilememişse, çoğunluğun oy gücüne sahip olduğu ve seçmenin gizli oyla korunduğu zamanımızda başarılı olunması nasıl beklenebilir?

Oy sandığı bizlere efendilerimiz tarafından, kendi amaçlarına hizmet etmek üzere verilmiştir; biz onu kendi amaçlarımız için kullanalım. O oy sandığında, devrimci fikrin sağlamlığını ve zekasını sergileyelim; platformlarını, basamaklarından devrimci ilkelerimizi yayacağımız yerlere dönüştürelim; kamu güçlerini, miras hakkı yenen sınıfın çıkarları için kavrayalım; atalarımızla yarışalım ve 98'in gerçek ruhunu temsil edenler gibi kendimizi, çağımızın en ileri düşüncesi ile aynı çizgiye yerleştirelim, ve dünyadaki bir baştan bir başa işçi isyanının sunduğu tablodan ilham ve umudumuzu alarak, İrlandanın Sosyalist işçi sınıfının, seçilmiş temsilcileri aracılığıyla, hakim bir efendi sınıfın veya ulusun boyunduruğundan kurtulma talebini ileri süreceği günün gelişine kendimizi hazırlayalım — o gün, manevi veya fiziksel kuvvet sorunu nihai olarak karara bağlanacaktır.

Workers' Republic, 22 Temmuz 1899

SAVAŞ UYGAR OLABİLİR Mİ?

Büyük savaşın ilerlemesi ve beraberinde getirdiği bir sürü olağanüstü gelişmeler, halk kitlesinin kafasında, Sosyalistlerin öne sürdüğü tüm savaşların vahşet olduğu ve savaşın herhangi bir aşamasını bir başkasına oranla daha az vahşiymiş gibi ayırma çabasının kamu efkarını bulandırmaktan başka bir şeye yönelik olmadığı savlarının doğruluğunu hızla berraklaştırma eğilimi göstermektedir.

Gerek bu dergimizde, gerek selefimiz *Irish Worker*'de ısrarla bu ilke üzerinde durmuşuzdur. Daima savunduk ve savunuyoruz ki savaş barbarlıktan kalmadır ve ancak barbar fikirlere sahip bir hakim sınıf tarafından yönetildiğimiz için olanaklıdır; daima savunduk ve savunuyoruz ki, tüm ülkelerin işçi sınıfı, tüm ülkelerde bu barbar hakim sınıfın iktidarına son vermeden savaşın dehşetlerinden kaçınmayı ümit edemez; ve daima savunduk ve savunuyoruz ki bu hakim sınıfın iktidar hırsı, üyelerinin kişiliklerinde ve güdülerinde öylesine derin köklere sahiptir ki üstün kuvvetten başka hiç bir şeyin, onları, insan soyunun yaşamı ve özgürlüğünü boğazlayan pençelerinden vazgeçmeye yöneltemeyeceği olasılıktan da ötedir.

Bu görüşleri savunarak her zaman savaş fikri ile mücadele etmişizdir; kendi hakim sınıfımızın dışında yabancı düşmanlarımız olmadığını savunmuşuzdur; eğer savaşa girmeye zorlanırsak, herhangi başka bir hakim sınıf yerine bu sınıfa karşı savaşmamızın çok daha yeğlenir olduğunu savunmuş, mevsimler gelip geçmiş, biz işçi sınıfına kendisini korumak için görevinin, efendi sınıfa karşı koymak üzere kendi kuvvetlerini örgütlemesini öğretmişizdir. İşçi sınıfının elindeki kuvvet ikilidir, endüstriyel ve siyasal ve bunlardan ikincisi siyasal ve endüstriyel hakları korumak için askeri örgütlenmeyi içerir. Kutsal kitaplar, 'kılç sayesinde yaşayanlar kılıç altında can verecektir' der ve olayların gelişmesine göre İrlanda işçi sınıfının, iktidarı ile kendilerine ve dünyaya şimdiki Avrupa savaşının cehennemi dehşetini getiren sınıfa karşı kılıca (veya tüfeğe) sarılma gibi katı bir zorunlulukla karşı karşıya bırakılması pekala olasıdır. Böyle bir zorunluluk ortaya çıktığında, 'insancıl savaş yöntemleri' ve 'uygar savaş kuralları'' ile ilgili tüm gevezeliğin ve ırkın ince duygularına tüm bağlılık ifadelerinin ikiyüzlü ve gerçek

dışı olduğunu ve yalnızca evlerinde kalanların tüketimi için tasarlandığını anlamakta yarar vardır. İnsancıl olan hiç bir savaş yöntemi yoktur, uygar savaş diye anılabilecek hiç bir şey yoktur: tüm savaşlar insanlık dışıdır, tüm savaşlar barbarcadır; çalınan ilk savaş boruları daima, bir süre için insanlığın ilerlemesinin matem çanlarını seslendirir.

Bu noktaları hiç tereddüte yer bırakmayacak biçimde anlatmak için birkaç örnek yeterli olacaktır. Bunlardan bir tanesi, kullanıldığı söylenen dum dum kurşunlarına karşı yükselen feryatlarla ilgilidir. Her iki taraf da ötekinin bu kurşunları kullandığını ileri sürmekte, bu kurşunların en feci yaraları açtığını ve böylesine ciddi yaralara neden olduklarını için de 'uygar ve insancıl savaş' kurallarına aykırı olduklarını söylemektedir. Bu feryadı yükselten kişilerin kendileri de bir asker grubuna şarapnel isabetini sükunetle okuyacak ve sonucundan sevinç duyacaktır. Ama bir şarapnel kapsülü içinde 340 mermi vardır ve bu mermilerin her biri bir yana dağılarak kolları, bacakları kopartır, insan vücutlarını yırtıp parçalar ve genellikle hiç bir cerrahi müdahaleyle iyileştirilme umudu olmayan yaralar açar. O zaman dum-dum kurşunlarının açtığı feci yaralar dolayısıyla dehşet gösterisinde bulunmak nasıl bir ikiyüzlülüktür!

Korunmasız kentlerin bombardıman edilmesine karşı yükseltilen feryat da benzer niteliktedir. Bu söylevleri okuduğu zaman insan sanki tüm deniz savaşlarında bu yöntem kabul edilmiş bir pratik değilmiş sanır. Kuşaklar boyunca bu adaların halkı, Büyük Britanya'nın Afrika'nın yerli kabilelerine, okyanustaki ada yerlilerine veya Asya kesimlerine karşı gönderdiği cezalandırma seferlerinin öykülerini okumuştur. Belki de cahil yerlinin biri bir misyoner kampından bir şişe rom çalmış ve Tanrının kutsal adamı sözü edilen şişenin geri verilmesini talep ettiğinde ona bir taş atmıştır. İngiliz savaşçısı derhal sahile gönderilmiş, tüm kasabaya ateş açarak tamamını yoketmiş, bir iki kişinin İngiliz uyruklu birine hafif bir saygısızlığını cezalandırmak için sakinlerin çoğunluğunu, kadın, yaşlı, henüz doğmamış bebek ayırımı gözetmeksizin katletmiştir. İngiliz uyruklu binlerce kişinin vatanlarında yaşamlarının her günü çok daha kötü saygısızlığa maruz kalmaları, bırakın bir savaş gemisini, bir polisi bile harekete geçirmeye yeterli bir sorun değildir. Ama gene de Britanya donanması bu tür emirleri yerine getirmek için

tüm dünyada kol gezmiş, böyle korunmasız yerleri bombardıman etmiş ve bu hiç bir zaman şoven basının kalemlerini protestoya itmemiştir.

Görülüyor ki tüm sorun kimlerin evlerinin bombardıman edildiği, hangi halkın katledildiği, kimin kollarının, bacaklarının vücudundan kopartıldığı, kimlerin vücutlarının et, kan ve kemikten oluşan korkunç bir yığına dönüşmek üzere parçalandığıdır. Almanların bütün suçunun 'seninki can da benimki can değil mi?' demelerinde olduğu anlaşılıyor.

Ama konunun teorisi nedir? Elimizde M. Bloch'un *Çağdaş silahlar ve çağdaş savaş* üzerine bir çalışması var; bu ünlü çalışmada çağdaş savaşın yöntem ve sonuçları çözümlenmekte, ve günümüzün savaş meydanlarında denenmeye koyulmalarından çok önce tahmin edilmektedir. Rus uyruklu bir Polonyalı olan bu yazar çağdaş kampanyaların beraberinde getirdiği şeylerin çoğunu önceden tahmin etmiş ve tahmin ettiği sonuçların büyük ölçüde içerildiği fiili çatışma halinde orduların pratiğini görecek kadar da yaşamıştır.

Tahminlerinde bu denli şaşırtıcı bir isabete ulaşmak için kendisi, modern silahlarla denizde ve karada modern savaşın tüm koşullarının sistematik bir araştırmasını yüklenmek zorunda kalmıştır. Korunmasız kentler hakkında kendisi şunları söylemektedir ve çalışmalarını okumuş olan herkes, onun titiz tarafsızlığına ve ulusal peşin hükümlere bağlı olmadığına tanıklık ederler:

Akıllarda tutulmalıdır ki, manevralarla da gösterildiği gibi, korunmasız kentlerin bombardıman edilmeyeceği ilkesi benimsenmemektedir ve gelecekteki bir savaşta hiç bir kentin bunun dışında bırakılması söz konusu değildir. Bunun kanıtı olarak aşağıdaki örnek verilebilir. 24 Ağustos 1889'da *Collingwood*'un kumandanı tarafından Peterhoad Belediye Başkanına aşağıdaki mektup yazılmıştır:

> 'Donanmanın 11. Bölüğüne kumanda eden Yardımcı Amiralin emriyle kentinizden 150,000 sterlinklik bir bağış talep etmek zorundayım ... İlave etmeliyim ki eğer size bu mektubu getiren subaylar iki saat içinde dönmezlerse, kent yakılacak, gemiler tahrip edilecek, fabrikalar mahvedilecektir.'

Bu mektup tüm gazetelerce basılmış ve hiç bir protestoya neden olmamıştır... O zaman İngiltere'nin, işine geldiği zaman böyle bir eylemden kaçınmayacağı ve onun sesi donan-

ma konusunda en önemli ses olduğuna göre, öteki Güçlerin de hiç kuşkusuz benzer biçimde davranacağı açıktır.

M. Bloch'un burada verdiği örnek, donanma manevraları sırasında bir İngiliz filosunun izlediği yoldur ve bu manevralar daima resmi talimatnamelere göre yürütüldüğüne göre, korunmasız kentlerin bombardıman edilmesi konusunda İngiliz Deniz Kuvvetleri Başkanlığının izin verdiği bir eylemle karşı karşıya olduğumuzu varsayabiliriz. Ama İngiliz veya Alman, pratik veya teorik ne olursa olsun, böylesine bir otorizasyon son derece vahşi, son derece itici, son derece caniyanedir.

Şimdiye dek böyle bir bombardıman henüz gerçekleşmemiştir çünkü, doğal olarak, bombardımana uğrayan Doğu Kıyısı kentleri hep istihkam ve topçu garnizonlarıyla korunmuştu ama insan aşkı ile dolu kim olur da insan yaşamının böylesine acımasız bir biçimde yokedilmesi geleceğine dehşetten başka bir duyguyla bakabilir.

Ama gene de budur savaş: bütün şovenlerin uğrunda uluduğu savaş, uğrunda dünyanın tüm umutlarının kurban edildiği savaş, çılgın bir hakim sınıfın çılgın bir dünyayı içine attığı savaş.

Hayır, insancıl veya uygar savaş diye bir şey yoktur; Ezilen bir ırk veya sınıf, ırkını, sınıfını, cinsiyetini tabi olmaktan kurtarmak için savaşa zorlanabilir. Böyle bir savaşa girildiğinde, savaş sonuna kadar ve acımasızca yürütülmelidir, ancak savaşın yüceltici niteliği veya uygarlaştırıcı yöntemleri hakkında da hayallere kapılınmamalıdır.

The Worker, 30 Ocak 1915

UYGARLIK UĞRUNA BİR SAVAŞ

Şimdilerde uygarlık uğruna bir savaş hakkında bir sürü şey dinliyoruz, okuyoruz. Bulanık, belirgin olmayan bir biçimde, Avrupa'nın Büyük imparatorluklarının birdenbire insan soyunun yanlışlarını düzeltmek için bir şovalye arzusuyla yanıp tutuşmakta olduğuna, soylu kanlarını ve en büyük olanaklarını uygarlık davasının gelişmesine adayarak savaş meydanına çıktıklarına inanmamız bekleniyor.

Gerçek dışı gibi görünüyor ama mümkün de olabilir. En katı ve hesaplı kişiler bile bazan büyük duygulara kapılırlar, katılıkları süresince istihza ile karşıladıkları şeyleri kendileri yapmaya itilirler. Benzer biçimde bazan büyük duygular, erkek ve kadın topluluklarına baştan başa hakim olur ve uluslar çılgına dönerler, Haçlı Seferlerinde olduğu gibi, bencil hesapların içinde yer verilemeyen sorunlar yüzünden.

Ama bu durumlarda büyük duygular hiç değilse kendilerini uygun bir biçimde göstermişlerdi. Büyük duyguların etkisi altındaki eyemlerin uğrunda savaşır göründükleri ideal veya dava ile bir ilişkisi vardır.

Halbuki uygarlık uğruna savaş durumunda, kendisi uygarlığın işaretini taşıyan herhangi bir eylemi boşuna aramaktayız. Bizim anladığımız kadarıyla uygarlık, endüstrinin ve endüstri sanatlarının şiddet ve yağmacılığın hükmüne son verip onun üzerinde yükselmesi anlamını taşımaktadır. Uygarlık, düzenli yasa ve barışçıl tartışmanın kötü kuvvetleri fethetmesi demektir, güçlerini yalnızca davalarının haklılığında bulanların, güçlerini şiddete dayalı egemenliğe katı bir elkoyuşla kazananlar üzerinde yüceltilmesi demektir.

Uygarlık zorunlu olarak, giderek rastlantı ve karmaşanın hüküm sürmesinin yerini, düzen kuvvetlerinin ve gelecek için dikkatli olanak yaratılmasının almasını çağrıştırır; sınıfların yok olması ve insanların, yaşamın doğal zorluklarını hafifletecek ve o yaşamı arıtıp güzelleştirecek bilgileri edinmesi anlamını taşır.

Ama uygarlık uğruna savaş bunların hiç birisini yapmamıştır — hiç birisini yapmayı amaçlamamaktadır. Bu savaş öncelikle, başlıca suçu bağımlı bir konuma razı olmayı reddetmek ve yerine yaşamlarını rastlantıdan ve başkalarının iyi niyetinden bağımsızlaştırmak için halkının doğa ile iş-

birliğine girebilmesi amacıyla kuvvetlerini örgütlemekte ısrar etmek olan bir ulusa karşıdır.

Uygarlık uğruna savaş, bilimde, sanatta, müzikte ve sanayide en iyi ve en yükseği üretmek için zekasını örgütlemekte ısrar eden bir ulusa karşıdır; ve bu ulus bütün bunları öylesine bağlamakta ve eşgüdümle yürütmekte ısrar etmektedir ki nihai son kusursuz eğitimli bir erkekler ve kadınlar ulusu olacaktır.

Geçmiş zamanlarda uygarlık, geniş kitleleri zulme mahkum etmeye dayalı, birkaç kişinin yararlandığı bir miras olmuştur; o ulus, herkese dayalı, herkesin uygarlığını hedef almaktadır ve bu da ancak eğitimli bir bütünün eğitimli bir işbirliği ile gerçekleştirilebilir.

Uygarlık uğruna savaş Rusya gibi, Avrupa güçleri arasında okuma yazma oranı en düşük olan ve mümkün olan her yerde eğitime engel olmak için sürekli çalışan, mümkün olmayan yerlerde ise eğitimi zehirlemek için aynı çabayı gösteren bir ulus tarafından açılmaktadır.

Uygarlık uğruna savaş İngiltere gibi, insan ırkının altıda birini köleliğe mahkum eden, inancının en ileri gelen doktrini olarak tabi ırklardan hiç birisinin, hapis ve ölüm cezası altında, kendi topraklarında egemen olmayı hayal edememelerini kabul eden bir ulus tarafından açılmaktadır. Tüm ırkların satın alınabileceğine inanan ve Bulgaristan gibi herhangi bir ulusun, mal ve silahlarını İngiltere'nin pazarı dışında bir pazara taşımayı seçmesini hainlik olarak damgalayan bir ulus.

Tarafsızlık ve küçük uluslar adına girişilen bu uygarlık uğruna savaş İran ve Yunanistan'ı istila etmekte ve ticaretin çıkarları adına tarafsız gemilerin yüküne el yokmakta, tarafsız bayrak tanımayışının gösterişini yapmaktadır.

Militarizmden kurtulma adına İrlanda'da askeri hakimiyeti kurmakta, ilerleme için mücadelesinde mahkemelerden jürileri kaldırmakta, aydın bir iktidar için savaş açarken, basın özgürlüğünü, askeri bir despotun ökçesi altında ezmektedir.

O zaman özgürlük uğruna özelde bu savaşın İrlanda ulusunun çalışan yığınları saflarında hiç bir heyecan uyandırmamasında şaşılacak bir şey var mıdır?

Ama bu yığınların ilgi duydukları bir başka savaş var-

dır uygarlık uğruna. Bu savaş örgütlü emeğin güçleriyle yürütülmektedir.

Uygarlık köleler üzerine inşa edilemez; üreticiler sefalete gömülmekteyse uygarlık güvenceye alınamaz; emekleriyle Uygarlığı olanaklı yapanların onun meyvalarından aldıkları pay, uygarlığın varlığıyla çöküşü arasında onlar için bir fark yaratmayacak denli az ise, uygarlık yitirilmiştir.

İşçiler uygar toplumun en dibindedirler. Uygarlığın sürekli olabilmesi için onların, özgürlüğün pırıl pırıl güneşine ulaşıncaya dek yoksulluklarından ve sefaletlerinden yukarlara doğru itilmeleri gereklidir. Birlikte yaratılan uygarlığın meyvalarından herkes ortak yararlandığında uygarlık güvence altındadır. Bundan önce değil.

Bu Avrupa savaşı başladığından bu yana bir bütün olarak işçiler batmaktadırlar. Yitirdikleri yalnızca konfor değil — fiyat artışları nedeniyle yitirdikleri belli bir beslenme ve giyecek standartı değil — büyük ölçüde ve en azından İngiltere'de, binbir zorluklarla kazanılan tüm birleşme hakları ve eylem özgürlüğüdür ki bunlara sahip olmak, gelecekte daha büyük özgürlüğü kurma umutlarının temeliydi.

İşçiler, hakları olan vatandaşlardan, görevleri olan köleler konumuna itilmiş, ihanete uğramışlardır. Bazıları iyi para alan köleler olabilirlerdi ancak kölelik, kölenin boynuna asılan yem torbasındaki yulafın miktarıyla ölçülmez. Çalışma koşullarının denetimini yitirmesiyle ölçülür.

İrlanda'da bizler, özellikle İrlanda Nakliye ve Genel İş Sendikasının izinden yürüyenler, ötekilerin teslim ettikleri hakları korumak için savaşıyoruz; yaşam standartlarımızı korumak, ücretlerimizin yükselmesini zorlamak ve koşullarımızı iyileştirmek için savaştık.

O ölçüde de gerçekten uygarlık uğruna bir savaşa girmiş bulunuyoruz. Kazandığımız her zafer, sınıfımız arasında yaşam güvencesini arttırmaya gitmiş, sofralara ekmek, ateşlere kömür, yiyecek, sıcaklık ve giyeceğin daima acil ihtiyaç bilindiği insanların sırtlarına giysi vermeye gitmiştir.

Sınıfımızdan bazıları Flandre'de, Çanakkale'de savaşmıştır; bunların hepsinin toplam başarıları, evlerinde kalıp, istilaya karşı işçi sınıfının haklarını güvence altına almak için savaşanların kazanımları ile teraziye konduğunda bir tüy kadar hafif kalacaktır.

Kıtadaki cinayet karnavalı gelecekte bir karabasan olarak hatırlanacak, evlerimizin, ücretlerimizin, saatlarımızın, koşullarımızın kaderinin kesin kararlaştırılmasında en küçük bir etkisi bile olmayacaktır. Ama İrlanda'da emeğin zaferleri, sınıfımızın, emeğin yarattığı ve örgütlü toplumun sunabileceği herşeyin mükemmelliğine ve yararlanılırlığına doğru tırmanışında, ayağını basacağı emin ve sağlam yerler olacaktır.

Doğrusu bugünlerde uygarlık uğruna gerçekten savaşan yalnızca emektir.

Workers' Republic, 30 Ekim 1915

PROGRAMIMIZ NEDİR?

Yukardakı soru sık sık bize sorulmaktadır. Bazan soru fazla nezakete yer verilmeksizin sorulmakta, bazan çılgınca bir şaşkınlıkla, bazan hiddetli bir azarlamayla, bazan gözyaşı dolu yalvarmayla, bazan İşçi hareketinden nefret eder görünüm takınan Milliyetçiler tarafından, bazan dostlarının bir çoğunun bilinen anti-İşçi geçmişi yüzünden Milliyetçilere güvenmeyen Sosyalistler tarafından, bazan düşmanlarımız tarafından, bazan dostlarımız tarafından sorulmakta ve daima ilgili, daima cevap hakkeder bir soru olmaktadır.

İşçi hareketi benzeri olmayan bir harekettir. Kuvveti, başka bir harekete benzememesinden gelmektedir. Hiç bir zaman tek başına durduğu zaman olduğu kadar güçlü değildir. Öteki hareketler çözümlemeden korkar ve amaçlarını tanımlamaya yönelik her çabadan ürker. İşçi hareketi çözümlemeden kıvanç duyar ve sürekli olarak ilkelerini ve amaçlarını tekrar tekrar tanımlar. İşçi hareketinin ruhunu yakalamış olan bir erkek veya kadın bu çözümleme ve tanımlama ruhunu tüm kamu eylemlerine getirir ve her zaman kendi konumunu tanımlamak için bir çağrıya cevap vermeyi bekler. Onlar yanılsamalarla yaşayamazlar veya gelişemezler; kafaları bulutlarda bile olsa, ayaklarının sağlam toprak üzerinde olduğundan emin olmadan ileriye doğru hiçbir adım atmazlar.

Bu bakımdan orta ve profesyonel sınıflardan ve İrlanda'da bu sınıfların denetimi altında bulunan parti ve hareketlerden özde ayrılmaktadırlar. Bunlar daima gerçeklerden söz ederler ama hem kendilerini hem yandaşlarını maddesi olmayan bir tümceler eti ile beslerler; daima pratik olmaktan dem vururlar ama gene de tüm yaşamlarını hayalleri izlemekle tüketirler.

İşçi hareketinden olmayan ve pratik olmakla övünen ortalama bir İrlanda'lı yurtsever katı dünya ve sorunları ile temasa getirildiğinde bu temastan kaçar. Olur da ayakları sert toprağa basarsa, bunu 'yalnızca maddi bir temel' olarak hakir görür ve halkı gerçek yurtseverliğin, şairlerinin, hatiplerinin, gazetecilerinin ve liderlerinin beyinlerine vuranlar dışında hiç bir temele gereksinme duymadığına inandırmaya çabalar.

Böyle insanlara programlarını sorun, herşeye kusur bu-

lan eleştirici damgasını yersiniz; insan bilgeliğinin son sözü olarak onların muhakemesini kabul etmeyi reddedin, titizlikle gözlenmesi gereken bir düşman olursunuz; ülkenizin tarihindeki bir buhranda bağlılığınızın herhangi bir lidere yürütücüye veya komiteye değil ülkenize olduğunda ısrar edin, hemen bir bozguncu, bir hizipçi bir baltalayıcı olursunuz.

Bizim programımız nedir? Biz hiç değilse, hareketimizin ruhuna uygun olarak bunu anlatmaya çalışmaktayız. Barış zamanında programımız İrlandalı sendikalardaki İrlandalı ellerde, İrlanda'daki tüm üretim ve dağıtım güçlerinin denetimini toplamaktı. Biz hiç bir zaman uğrunda savaşılmadıkça özgürlüğün gerçekleşebileceğine inanmadık. 1896'da Dublin'de politikamızı ilk ilan edişimizden bu yana, bu gazetenin editörü amaçlarımızın 'mümkünse barışçıl, gerekliyse zor yoluyla' sağlanması ilkesine bağlı kalmıştır. Bu inançla, İrlanda dışındaki dünyanın bugün farkına varmakta olduğu şeyi, dünyanın yazgısının ve orduların savaşma gücünün, Emek gerçekten devrimci olduğu andan itibaren o örgütlü Emeğin insafına kalmış olduğunu gördük. Dolayısıyla İrlanda'da Emeği örgütlü — ve devrimci hale getirmek için çabaladık.

İrlanda ulusunun elinde mücadelede kullanılacak en büyük yurt hazinesinin, İrlanda doklarının, gemiciliğinin, demir yollarının ve üretiminin, bağlılığı yalnızca İrlanda'ya olan sendikaların denetimi altında olması olduğunun, (ümit ve dua ettiğimiz gibi) İrlanda'da, İrlanda ulusu tarafından olanlarla, yabancı hakimiyetine taraftar olanlar arasında sınanacağını gördük.

Düşmanın kuvvetlerini İrlanda'nın kuvvetlerinin üzerine sürme gücünün, İrlanda'nın nakliye sistemini denetimi altında tutan insanların insafına kalmış olacağının farkına vardık; bir ulus olarak İrlandanın umutlarının,o ideal ile Emeğin yükselen umutlarının bir bütün oluşturduğunun tam olarak tanınmasına bağlı olduğunu gördük.

Bugün Avrupa'da en güçlü hükümetlerin her çabayı sarfederek, örgütlü Emeğe mümkün olan her tür özendirmeleri göstererek, onun örgütünü savaş sırasında bu hükümetlerin yanında kullanmaya çalıştıklarını görmüş bulunuyoruz. Yaşam süremizin en büyük kısmını İrlanda'da, Avrupa'nın o hükümetlerinin kendi ülkeleri için sendikalarının yapması için yalvardığı işleri gönüllü olarak yapacak bir İrlandalı işçi

örgütü yaratacak işçi sınıfı ruhunu ortaya çıkarmak için harcadık. Ve kısmen başarılı olduk.

Dünyadaki sendikaların herhangi birisinin kendi ulusal hükümeti için yapma çabası gösterdiği işlerden çok fazlasını kendi isteğiyle İrlanda için yapacak bir örgüt yaratmayı başardık. Ateşli, ileri yurtseverlerimizin bir çoğu tarafından saldırıya ve ihanete uğramış olmasaydık, bizi yoketmeye bu denli meraklı olmasalar, bize saldırdığı zaman İngiltere hükümetini bile alkışlamaya bu denli gönüllü olmasalar, bizim yanımızda yer alıp örgütlenmemizi tüm İrlanda'da yaysalardı, İrlanda'nın özgürlüğünü savunmaya karşı gelen düşmanın her saldırgan hareketini bir sözümüzle ezmek ve dağıtmak şimdi bizim iktidarımız dahilinde olurdu. Yalnızca İrlanda'lı bir işçi örgütünün yerine getirebileceği tüm planlarımızı yerine getirebilmiş olsaydık, İrlanda'nın askeri kolu ne zaman harekete geçmek isterse bir sözümüzle başarılı darbeyi indirmek için gerekli oln tüm koşulları yaratabilirdik.

Bir programımız var mı? Programı olan — modern savaşın mekanik koşullarını anlayan, ve ulusal gücün endüstriyel denetime bağlı olduğunu bilen — insanlar yalnızca bizleriz. Şimdi programımız nedir? Hem hararetli İrlanda'lı yurtseveri hem de İngiliz 'kompetan askeri otoritesini' gücendirmek gibi ciddi bir tehlike pahasına onu anlatacağız.

Barış zamanlarında, barışçı yollardan ulusu güçlendirmek için çalışmamız gerektiğine inanıyoruz ve inanıyoruz ki işçi sınıfını yükselten ve güçlendiren her şey ulusu güçlendirmektedir. Ama bunun yanında inanıyoruz ki savaş zamanında biz de savaştaki gibi hareket etmeliyiz. Barış zamanında İrlanda'yı istila eden savaş sözcüklerinden ve sözcülerinden tiksiniyoruz, tamamen tiksiniyoruz, nefret ediyoruz, tıpkı aynı insanların bize savaş zamanlarında sunduğu dikkat ve itidal tekerlemelerinden tiksinip nefret ettiğimiz gibi.

O zaman programımıza iyi dikkat edin. Savaş sürdükçe ve İrlanda tabi ulus olarak kaldıkça, onun özgürlüğü için savaşmasında ısrarımızı sürdüreceğiz.

Olur olmaz her zaman İngiltere'nin 'uzayıp giden savaş hattı'nın kalbine en yakın noktada en zayıf olduğunu, İrlandanın taktik avantajı olan bu konumda bulunduğunu, İngiltere'nin Hindistan'da, Mısır'da, Balkanlarda veya Flandre'de alacağı bir yenilginin İrlanda'daki herhangi bir silahlı ça-

tışma kadar Britanya İmparatorluğu için tehlikeli olmayacağını, İrlanda'nın savaşı için zamanın ŞİMDİ ve İrlanda'nın savaşı için yerin BURASI olduğunu öğretmeye devam edeceğiz. Kuvvetli bir adam, kendisini çevreleyen bir dizi düşmana yumrukları ile şiddetli darbeler indirebilir ve onları fethedebilir ama bir çocuk, kalbine bir iğne sokacak olursa çöker.

Ama bir kez Britanya Hükümeti zamanın barışı tartışmak için uygun olduğunu kabul ederse, *işte o zaman bizim politikamız barış için olacak,* silahlı bir devrim üzerine tüm konuşmalara ve hazırlıklara doğrudan karşıt olacaktır. İrlandalı yurtseverlerimizi barış zamanında İngiltere'nin kudretiyle karşı karşıya gelmeye sürükleyecek parti biz olmayacağız. Havada barış kokusu duyulur duyulmaz biz tüm etkimizi İrlanda'da Emeğin düşüncesini barışçıl yeniden inşa işine çevirmekte kullanacak, kendimizi kesinlikle bununla sınırlayacağız.

Bizim programımız budur. Şimdi onu, şu anda elinize hakim olmanızı isteyen ve böylece düşmanın geçici bir barışı bir araya getirmesine, sonra dönüp canı istediği zaman sizi ezmesine ve sonra da İrlanda sorunu — İrlanda'lı yurtseverlerin mezarlarında — çözülmüş olarak yeniden savaşa girmesine olanak verenlerin programı ile karşılaştırın.

Korkarız bu saydıklarımız olacaktır. İngiliz kamu oyunun İngiltere'den asker toplanıp İrlanda'dan toplanmamasına izin vermesi bizim aklımızın almadığı bir şeydir. Zaten Britanya Hükümeti de bunu istememektedir. Ama o Hükümet, savaşın zorunlulukları feryadını, İngiltere halkını askerliğe zorlamak için kullanacaktır ve sonra geçici bir barış yapacak ve sonra da dönüp İngiltere'ye zorlanan koşulların aynını kabul etmesi için İrlanda'yı zorlayacaktır.

İngiltere halkı bunun yapılmasından memnuniyet duyacaktır — kötü talih yalnızlığı sevmez. O zaman durum şöyle şekillenecektir: Askere alınmaya karşı koyma sözü veren İrlandalı Gönüllüler ya sözlerini yutmak zorunda kalacaklar ve İrlanda'nın genç adamlarının askere gittiklerini görecekler veya askere alınmaya karşı koymak zorunda kalacaklar ve İngiltere'nin barışta olduğu bir zamanda İngiltere'nin askeri kuvvetini işe karıştıracaklardır.

İngiliz diplomasisi bunun için işlemekte, kendilerini Wolfe Tones sanan bazı liderlerimizin ahmaklığı bunu olanaklı yap-

maktadır. Bizim görevimiz, İrlanda'yı böylesine utanç veya böylesine katliamdan korumak isteyen herkesin görevi eylem yanlısı liderlerimizin kollarını güçlendirmek olduğu kadar düşmana hizmet edenlere de karşı koymaktır.

Ne düşüncesizce atılgan, ne de korkağız. Fırsatımızı gördüğümüz zaman onu tanırız ve geçtiği zaman da geçtiğini biliriz. Bu savaşın sonunda İngiltere'nin en az bir milyon kişilik bir ordusu, *veya İrlanda'daki her yetişkin erkek için ikiden fazla askeri* olacağını biliyoruz. Ve bu askerler, tarihin en büyük savaşından dönmüş olacaklar.

Biz bu insanlara karşı savaşmak istemeyeceğiz. Biz dikkatimizi sivil yaşama dönen yoldaşlarını örgütlemeye, onları işçi sendikalarında ve İşçi partilerinde örgütlemeye hasredecek, sivil yaşamlarında haklarını güvence altına almalarına çalışacağız.

Meğer ki erkeklerle dolu bir ülkeye göç etmeyelim.

Workers' Republic, 22 Ocak 1916

1905 MOSKOVA AYAKLANMASI

1905 yılında devrimin ateşleri Rusya'da alev alev yanıyordu. Silahsız erkeklerin ve kadınların Çarlık sarayına geçit resmiyle başlayan isyan alevleri ülkeyi bir baştan bir başa sardı. Barışçıl geçit resmine atlı Kazaklar tarafından şarapnel ve tüfek ateşleriyle karşılık verildi, yürüyüşçüler süvari saflarınca acımasızca kesildi ve bu saldırıya bütün Rusya'da genel grevlerle cevap verildi. Halk grevlerden devrimci ayaklanmalara geçti, bazı hallerde askerler isyan ederek halka katıldı, kimi yerde de donanmanın denizcileri Çarın filosuna ait zırhlılara el koyarak devrimci bayrağı çektiler. Bu patlama sırasındaki bir olay Moskova'daki devrim girişimiydi. Bu hafta bu olayı konu ediniyoruz çünkü olayda askerler Çara sadık kalmış ve dolayısıyla olay devrimci kuvvetlerle hükümet kuvvetleri arasında açık seçik bir savaşa dönüşmüştür. Böylelikle a) barikatlarla korunmakta olan bir kente saldıran düzenli bir ordunun ve b) düzenli bir orduya karşı bir kenti savunan devrimci bir kuvvetin taktiklerini inceleyebileceğiz.

Biz tarihçilerin işi açısından şans eseri olarak olay yerinde tartışmasız yetenekleri ve açık görüşü, ayrıca savaş gözlemciliğinde rakipsiz deneyimi olan bir İngiliz muhabiri bulunuyordu. Kendisi ünlü savaş muhabiri H. W. Nevinson idi. Bu betimleme gerek onun *Rusya'nın Şafağı (The Dawn of Russia)* adlı kitabına, gerekse devrime katılan bir çok mülteci ile çok yakın ilişkiye dayanarak yapılmıştır.

Moskova'daki devrimciler, köylülerin işbirliğini kazanma umuduyla eylemi çok daha ileri bir zamana atmayı tasarlamışlardı ancak hükümetin fiili önlemleri olayların hızlanmasına yol açtı. Kentteki bir evde 'Ayaklanma' veya 'Daha ayaklanmama' sorusunun tartışılmakta olduğu sırada, askerler sessizce evi sarmaktaydılar ve devrimcilerin askerlerin varlığına dair aldıkları ilk işaret, çok yakından binaya açılan top ateşiydi. Çok sayıda lider öldürülmüş veya tutuklanmış ama ertesi sabah kent ayaklanmıştı.

Devrimcilerin safında yer alanların sayısı hakkında dikkate değer ifade uyuşmazlıkları vardır. Askerlerin icraatını yüceltmek endişesi içindeki hükümetin tahmini bunların sayısının 15,000 olduğudur. Öte yandan devrimcilerin tahmini, ise ancak 500 dür. Nevinson, devrimcilerle dost, titiz bir

araştırmacının, bu bilgi için gerekli her imkana sahip olarak rakkamı aşağı yukarı 1,500 olarak verdiğini belirtmektedir. Az önce sözünü ettiğimiz mültecilerin öykülerinden yapabildiğimiz çıkarsamalar bu son rakkamı en olası göstermektedir. Devrimcilerin ellerindeki malzeme son derece fakiraneydi. 1,500 kişi arasında toplam olarak ancak 80 tüfek vardı ve bunların cephanesi de gayet kıttı. Bunların dışındaki tek silahlar tabancalar ve otomatik tabancalar, genellikle Browninglerdi. Bu sonunculardan oldukça fazla miktarda bulunduğu anlaşılıyor çünkü devrimciler, çarpışmanın bir döneminde gönüllü çağrısında bulunmuş ve tüm katılanlara 'ödenecek' olanın bir kısmı olarak Browning tabancalardan söz etmişlerdi.

Bu denli acınacak bir biçimde silahlanmış olan bu kuvvete karşı hükümetin kentte mükerrer ateşli tüfeklerle silahlanmış 18000 iyi yetişmiş askeri ve çok sayıda sahra topçu bataryası vardı.

Hükümet askerlerinin hemen hemen hiç bir ilerleme göstermediği on gün süren fiili çarpışma daha önce kendisine gönderme yaptığımız yazar tarafından şöyle anlatılmaktadır:

Barikatlar konusunda, bunların her yerde kurulduğunu, küçük kız ve erkek çocukların bile en umulmadık yerlerde barikatlar kurduğunu, dolayısıyla hangi barikatın isyancılar tarafından korunduğunu ve hangisinin aldatma barikat olduğunu anlamaya olanak bulunmadığını, bu durumun askerlerin ilerlemesini büyük ölçüde engellediğini çünkü askerlerin bir engeli geçmeye cesaret etmeden önce onun niteliğini öğrenmek için daima çok zaman harcamak zorunda kaldıklarını söylemektedir.

Bu barikatların sayılarının çokluğu (ertesi sabahın erken saatlarinde kendim yüzotuz tanesini saymış ve yarısını bile görmemiştim) tüm çarpışmanın ana amacını anlamayı zorlaştırıyordu.

Eğer belirgin bir planları var idiyse, düşündükleri şeyin, ilerlemelerini iki yandan barikatlarla destekleyerek kentin yüreğine yarıcı bir kama sokmak, böylelikle de askerlerin yaklaşmasını zorlaştırmak olduğu anlaşılıyor.

Dört yol ağızlarının her bir kolunda sokaklar ikili, hatta üçlü barikatlarla, aşağı yukarı on metre aralıkla kesilmişti. Sadavoya dönemeci üzerinde görebildiğim kadar uzaklıkta,

her iki yanda bir barikat bir diğerini izliyordu ve bütün yol telgraf telleri ile kaplanmıştı, tellerin bir kısmı öylece bırakılmış, bir kısmı ise ağ gibi karşıdan karşıya bağlanmıştı. Dört yol ağızlarının merkezini müstahkem bir kale gibi saran barikatlar, telgraf direkleri veya elektrikli tramvayların üst tellerine tuttürulmuş demir desteklerin üstü kapılarla, çitlerle ve ilan tahtaları ile sıkıca örtülmüş ve telle birbirine bağlanmış olarak titizlikle inşa edilmişti. Yer yer barikatlara sağlamlık kazandırmak için bir tramvay yapıya dahil edilmiş, her barikatın üzerine küçük bir kırmızı bayrak dikilmişti.

Candan bir bağlılıkla erkekler ve kadınlar bunları (barikatları) kurmakta, telgraf direklerini yerleştirmekte, demir çitleri yerlerinden sökmekte ve inşaat sahalarından kalaslar sürüklemekteydiler.

Herşeyin, halk devrimlerinin bile, içinde bulundukları koşulların değişmesiyle nasıl karakterlerini değiştirdiğinin bir örneği olarak hiç bir barikatın daha önceki Fransız veya Belçika devrimlerinde savunulduğu biçimde savunulmadığı olgusu dikkat çekicidir.

Bay Nevinson şöyle diyor:

Ama gerçek direniş barikatların kendilerinden gelmemişti. İlkinden sonuncusuna kadar hiç bir barikatta, kelimenin eski anlamıyla 'savaş' olmamıştı. Devrimci yöntemler çok daha müthiş, çok daha etkiliydi. Yan sokak barikatlarında ve tel örgütlerde kendilerini süvari korkusundan kurtarmışlardı. Ana sokakları kesen barikatlarla askerlerin yaklaşmasını zorunlu olarak yavaşlatmışlardı. Askerler için sokak savaşının korkunç yanı, hiç bir zaman gerçek düşmanı görememeleriydi. Bir barikata ve yan sokak girişine yaklaştıklarında, birkaç izci ateş hattının kısa bir mesafe önüne ileri gönderilmekteydi. Bunlar, her zaman yaptıkları gibi ateş ederek önlerindeki boş barikatlara doğru sürünürken, birdenbire kendilerini onbeş adım kadar uzaklıktan ve sokağın her iki yanından gelen korkunç bir tabanca ateşi altında bulabilirdi. Karşılık vermenin hiçbir yararı yoktu çünkü hedef alabilecekleri hiç bir şey görünmüyordu. Bütün yapabildikleri hemen hemen her yöne kör bir ateş açmaktı. Sonra birden tabanca ateşi duracak, top ateşi her iki yandaki evleri yuvarlayıp yerle bir edecekti. Pencereler şangır şangır sokaklara dökülecek, kimi atışlar yatak odalarında patlaya-

cak, kimileri üç dört duvarı geçen delikler açacaktı. Eşyalar için kötüydü ama devrimciler çoktan arkalardaki dolambaçlı bahçelerden kaçmış ve bir başka sokakta benzer bir saldırının hazırlıklarına girişmiştiler bile.

Askerler isyancıların direnişini kırmayı başaramadılar ama yerine isyan, biçimlendiği kadar ani bir biçimde eriyip gitti. Bu birden eriyişin esas nedeni, yardım beklenen ama alınamayan St. Petersburg'dan gelen cesaret kırıcı haberler ve 'Moskova piyasasında tarımsal ürünlerin satışını engelleyen' halka karşı askerlerle işbirliğine hazır düşman bir köylü grubunun yaklaştığına dair dedikodulardı.

Eleştiri

Askerlerin, sokak savaşının içlerine sahra toplarını veya gerçekte herhangi tip topları getirmesi tüm kurmaylık öğretilerine ters düşmekte olup, isyancıların ellerindeki malzeme o denli fakir olmasaydı bu topların kaybedileceği muhakkaktı. İsyancıların herhangi bir grubu normal bir cephane stokuna sahip olsaydı, hükümetin Moskova'yı isyancılardan alabilmesi için dehşet verici bir can kıyıma razı olması gerekirdi.

Tüm kentin düzenli bir bombardımana tutulması, ancak sadık kalan tüm nüfusun isyancıların saflarının dışına çekilmesiyle mümkün olabilirdi ve böyle bir çekilmenin aleyhine olan işlerini ve mallarını bırakmak gibi toplumsal nedenler bir yana, Moskova'nın böylesine terkedilmesi isyancıların kuvvetini arttırmak ve saflarına yeni katılımlar sağlamak bakımından askeri açıdan son derece değerli bir moral etkinliğe sahip olurdu. Askerler böylece kent içinde ve çok kötü malzeme şartlarına sahip bir kuvvete karşı savaşmak zorunda kaldıklarından taktiklerinde pek fazla kusur bulma olanağı yoktur.

İsyancıların da ellerindeki malzemeyi fevkalade değerlendirdikleri söylenmelidir. Barikatlarda insan bulundurmamak akıllıca bir politikaydı ve düşmanın üstün silahlarıyla karşılık verilmeksizin onları ezebileceği uzun mesafeden ateş açmak yerine, askerlerin kendi mütevazi silahlarının rahat atış sahasına girmelerine kadar yerlerini belli etmemeleri de eş ölçüde akıllıca bir politikaydı.

Öteki Rus kentlerinin işbirliğinden yoksun olan ve cahil

köylüler tarafından karşı çıkılan ayaklanmanın yenilgisi kaçınılmazdı ama modern koşullar altında profesyonel askerin kent içinde, gerçekten kararlı sivil devrimcilere karşı fena halde elverişsiz durumda olduğu gerçeğini ortaya koymayı başardı.

Workers'Republic, 29 Mayıs 1915
Revolutionary Warfare'den

Son birkaç ay içinde bu bölümlerde anlattığımız askeri olaylardan çıkarılacak derslerin tam bir özetini sunmak için koskoca bir kitap yazmak gerekir. Gerçekten de haklı olarak denebilir ki bu dersler öylesine sonsuza dek genişletilebilir ki tam bir özet sunmaya olanak yoktur.

Terimin askeri anlamıyla *sokak* dediğimiz şey zaten nedir ki? Sokak bir kentte yer alan bir geçittir. Geçit, askerlerin ancak saflarını daraltmak suretiyle içinden geçebileceği dar bir yoldur ki bunu yaptıkları takdirde düşman için iyi bir hedef oluştururlar. Geçit aynı zamanda askerlerin manevra yaparken zorlanacakları bir yerdir, özellikle geçitin yanları düşman tarafından tutulmaktaysa.

Bir dağ yolu, Scalp'da olduğu gibi yanları dağ yamaçlarının doğal meyillerinden oluşan bir geçittir. Bir nehir üzerindeki köprü, yanları nehir tarafından oluşturulan bir geçittir. Bir sokak, yanları sokaktaki evler tarafından oluşturulan bir geçittir.

Bir dağ yolundan asgari emniyet içinde geçilebilmesi için, dağın iki yanı ana grubun önünden giden yancı grub tarafından kontrol edilmelidir; bir köprünün üzerinden geçilebilmesi için, nehrin her iki yakası, bir yandan köprüden geçilirken sürekli top veya tüfek ateşi ile taranmalıdır; barikatları tam kurulmuş ve her iki yanından evlerdeki kuvvetlerce tutulmuş bir sokağın alınabilmesi için bu evlerin içlerine girilmesi ve göğüs göğüse savaşla ele geçirilmesi lazımdır. Top ateşinin uzaktan işleyemeyeceği bir konumda kurulan bir sokak barikatı cepheden saldırı ile delinemez. Topları birkaç yüz metrelik bir mesafe içine yerleştirmek — ki ortalama sokak uzunluğu bu kadardır — tüfeklerle silahlandırılmış, tam eğitim görmemiş neferlerle bile karşılaşıldığında topların yitirilmesi anlamını taşıyacaktır.

İsyancıların elinde yalnızca 80 tüfegin bulunduğu Moskova devrimi, isyancı tüfek sayısı 800 olsaydı topçunun tamamen yok edilmesiyle sonuçlanacaktı.

1848 Paris ayaklanması, kent veya kasaba kesimlerinin nasıl tutulması gerektiğini göstermişti. Sokak barikatları taktik avantajı olan noktalarda, *ana caddelerde değil,* bunlara hakim olan sokaklarda kurulmuştu. Evlerin içlerinden gedikler açılmış böylelikle tüm sokak uzunluğunca evlerin

içinden yollar açılmıştı. Ayırma duvarlarına ve ayrıca ön duvarlara gözetleme delikleri açılmış, penceler kum torbaları ile kapatılmış, taş toprakla doldurulmuş kutular, tuğlalar, dolaplar ve öteki mobilya parçalarıyla her türlü ıvır zıvır arkalarına yığılmıştı.

Bu savunmanın arkasından isyancılar askerler üzerine, bu amaç için bırakılmış deliklerden ateş saçmışlardı.

Napolyona karşı savaşan müttefiklerin Parise saldırıları sırasında yukarda anlatılan biçimde tutulan bir köy, İngiltere'nin Prusyalı müttefiklerinin birçok taarruzunu püskürtmüştür. İngilizler Prusyalıların yardımlarına yetiştiğinde cepheden bir saldırıya girişmeye cesaret edememiş, yerine köyün bir yanındaki uç eve girerek, teker teker evleri ele geçirmeye başlamışlardır. Böylelikle tüm çarpışma evlerin içinde cereyan etmiş, tüfek ateşinin fazla bir rolü olmamıştır. Sokağın bir yanında tüm evleri ellerine geçirmiş ancak karşı yanında bunu başaramamışlardı ve ateşkes ilan edildiği zaman İngilizler köyün bir yanını, Fransız düşmanları ise öteki yanını ellerinde tutmaktaydılar.

Ateşkes barışa yol açtı. Sonunda barış ilan edildiği zaman köy sokağının iki yanı hala karşıt kuvvetler tarafından tutulmaktaydı.

Bir kentte, kasabada veya köyde bir binanın savunulmasında da aynı kurallar geçerlidir. Böyle bir binanın ele geçirilmeden kalması, tüm destekleri yenilgiye uğramış olsa bile ciddi bir tehlikedir. Eğer yanları barikatlarla korunmuş ve bu barikatlar yıkılmış ise, hiç bir ordu bu binayı düşman elinde bırakıp ilerlemeyi göze alamaz. Eğer bunu yaparsa, belki de daha sonra bir mania ile karşılaşma tehlikesini göze almaktadır ve eğer arkada fethedilmemiş bir kuvvet barındıran bir hasım bina bırakmışlarsa, bu mania onlar için felaket olabilir. Dolayısıyla sağlam bir binanın tahkim edilmesi ve bir kasaba veya köyün savunmasında mihver olarak kullanılması, ister düzenli ordu ister isyancılar için olsun herhangi bir savunma kuvvetinin hazırlıklarının temel nesnesini oluşturur.

1870 Fransız-Alman savaşı sırasında Geissberg şatosu veya kalesi, 4 Ağustos tarihinde Fransız hatlarında böyle bir konumu oluşturuyordu. Almanlar, bu kır evini işgal eden Fransız tarafının tüm desteklerini içeri çekilmeye mecbur etti ve dış avlularda fırtınalar yarattı ama pencerelerden

ve açılan deliklerden gelen ateş karşısında geri çekilmek zorunda kaldı. Dört topçu bataryası, eve 800 metre kadar bir uzaklık içerisine yerleştirildi ve duvarlarını dövüp yok etti, tabur üstüne tabur öne sürüldü. Bu bir tek ev alınıncaya dek Alman ordusu oyalandı. Alınması 23 subay ve 329 askerin yitirilmesine neden oldu, halbuki kendi garnizonu 200 kişiden ibaretti.

Aynı kampanya sırasında Bazeilles köyü de iyi savunulan bir dizi evlerin taktik gücü konusunda benzer bir ders sunmuştu. Alman ordusu Fransızları meydandan çekilmeye zorlamış ve hiç çatışmasız köye girmişti. Fakat ordunun öteki ucundan çıkabilmesi için tüm güçlerin yedi saat boyunca çarpışması gerekmişti.

Dağlık yöreler her zaman geçitleri ve küçük vadileri dolayısıyla askeri operasyonlar için zorlu kabul edilmiştir. Bir kent, sokak ve aralıklarının oluşturduğu koskoca bir geçitler ve vadiler yığınıdır. Düzenli orduların operasyonu için dağlarda varolan her zorluk kentte yüz kat artmaktadır. Ve dağlara çıkan düzensiz veya halk kuvvetleri için aşılmaz bir zorluk olabilecek levazım sorunu, sokaklara döküldüklerinde halkın sempatisi tarafından kolaylıkla çözülmektedir.

Değinmekte olduğumuz örneklerin incelenmesinden çıkarılacak genel ilke, Halk Ordusu gibi bir kitle kuvvetinin girişmeye çağrılabileceği bir savaşta savunmanın hemen hemen ezici bir önem taşıdığıdır. Söz konusu olan yalnızca kendi içinde değersiz bir konumun pasif savunması değil, yeri düşmanın üstünlüğünü veya varlığını tehdit eden bir konumun aktif savunmasıdır. Komutanın dehası böyle bir konumu bulmalı, daha aşağı mevkilerdekilerin becerisi onu hazırlayıp, tahkim etmeli, herkesin cesareti onu birlikte savunmalıdır. Askeri zaferin çiçeği ancak bu deha, beceri ve cesaret bütünleşmesi sonucu açabilir.

Halk Ordusu ve İrlandalı Gönüllüler bu nitelikleri kullanmak isteyen herkesin başvurusuna açıktır.

Workers'Republic, 24 Temmuz 1915
Revolutionary Warfare'den

Bölüm IV

EMPERYALİST SAVAŞ

BU BUHRAN SONRASINDA GÖREVİMİZ

İçinde bulunduğumuz buhrana karşı İrlanda işçi sınıfı demokrasisinin tavrı ne olmalıdır? Sorunun 'işçi sınıfı demokrasisi'ne yöneltilmekte olduğunu vurgulamak istiyorum çünkü herhangi başka bir kaynaktan bu konuda öğüt almanın enayilikten de öte — tüm umut ve özlemlerimize karşı işlenmiş bir suç — olacağına inanıyorum.

Bu yakınlarda Bay John E. Redmond İrlanda adına, Britanya Hükümetinin artık emniyet içinde tüm garnizonlarını İrlanda'dan çekebileceğini ve İrlandalı kölelerin, efendileri geri gelip İrlanda'yı tasarruflarına alana dek İngiltere'nin İrlanda eyaletini korumayı garanti edeceğini beyan ederek İrlanda'nın can düşmanlarının ve İrlanda ırkının en amansız iftiracılarının alkışlarını hak etmiştir — tüm dünyaya İrlanda'nın nihayet bir İngiliz eyaleti olma konumunu sürekli olarak kabul ettiğini ilan eden bir ifade. Bu kaynaktan herhangi bir ilham aranamayacağı açıktır.

İleri Milliyetçilerin ne bir politikaları ne de bir liderleri vardır. Rus Devrimi sırasında, İrlanda içinde ve dışında var olduğu kadarıyla basınları, ve bunun yanında sözcüleri, hatipleri ve yazarları Rusya'ya övgüler yağdırmakta ve Çarlığın tüm Rus düşmanlarını kötülemekte birbirleriyle yarış etmekteydi. Rusya'nın İngilterenin doğal hasmı olduğu, kahraman devrimcilerin İngiliz Hükümetinin ücretli adamları oldukları ve her dürüst İrlanda'lı yurtseverin Çarlık ordularının başarısı için dua etmesi gerektiği rahatlıkla öne sürülmekteydi. Şimdi öteki İrlandalı Sosyalistlerle birlikte benim çok önceden haber verdiğim gibi, diplomasi zorunlukları uygun düşdüğünde Rus ayısı ile İngiliz aslanı birlikte ava çıkarlar ve Çarın Kazaklarının her zaferi, aynı zamanda daha geçen gün büyük bir soğukkanlılıkla Dublin halkını kat-

leden Kıralın Has İskoçyalı Hudutçularının mutemedlerinin de zaferidir. Dokuz yıl öncesinin Rus yanlısı kampanyasını düşünebilen böylesine çocuksu zekaların bugün bize, Rusyanın İngiliz müttefiklerinin boyunduruğundan kurtulmamız için herhangi bir kampanyada ışık tutabilmesi ve yol gösterebilmesi herhalde beklenemez. Bu bağlamda ayrıca hatırlamakta yarar olan bir husus, 1909'dan bu yana Ruslar için duyulan bu (heyecan) isteklilik aynı çevrelerde yerini Alman Savaş Ağası için çarpıcı bir propagandaya bırakmıştır. Ama silahlar gerçekte konuşmaya başladığından, bu propaganda fısıltılara dönüşüp sönmüş ve bu arada hiç bir protestoyla karşı konmadan İrlanda'lı erkeklerin, ileri Milliyetçi dostlarımızın benimsemek için o denli çok mürekkep ziyan ettikleri güce karşı silahlı savaşa girmeleri vaadinde bulunulmuştur.

Son zamanlarda ileri Milliyetçi basının bazı kesimleri, Carsoncuların konumunu yanlış bir biçimde sunmak ve bu Carsoncuların İngiltere'den emir almayı reddeden korkusuz İrlanda'lılar olduğunu öne sürerek bunlar adına İrlanda'lı Milliyetçilerin saygısını kazanmak için umutsuz bir çabaya girişmişlerdir. İrlanda'da bundan daha şeytanca fesatlık ve yalanla dolu bir doktrin hiç öğretilmemişti. Carsoncuların konumu gerçekten basittir — o denli basittir ki düpedüz çarpık bir amaçtan başka hiç bir şeyin onu yanlış anlamasına veya İrlanda'lı yurtseverliğe benzer bir kılıfa sokmasına olanak yoktur. Carsoncular, atalarının bu ülkeye yerlileri boyunduruk altında tutarak bu ülkenin İngiltere'nin elinde kalmasına yardımcı olmak üzere yerleştirildiklerini söylemektedirler. Bunun Tanrı buyruğu olduğunu çünkü Katolik İrlandalıların özgür insanların sorumlulukları ve iktidarlarına uygun düşmedikleri ve bu sorumluluklar ile iktidarları kullanmak için hala yetersiz olduklarını söylemektedirler. Dolayısıyla, demektedir Carsoncular, biz pazarlığın kendimize ait olan kısmına sadık kaldık; Katoliklerin sorumluluk ve iktidara gelmelerine karşı durduk; bu ülkenin hükümetini İngiltere için çalışacak insanlardan oluşturduk, bunda devam etmeyi öneriyoruz ve bu Katoliklerin — bu 'mickielerin ve teaguelerin'(*) — bizimle eşit olduklarını kabul etmektense savaşmayı tercih eder, savaşımızın İngiliz halkının kendi hükümetlerine karşı isyan etmesine yol açarak bizim İrlanda'-

(*) İrlandalılar için kullanılan küçültücü sözler (ÇN)

da İngiliz kolonisi olarak, İrlanda'lı yerlilerin siyasal kurumlarına üstün, onlar tarafından engellenmeyen tarihsel konumumuza yeniden kavuşmamıza olanak vereceğini umarız.

Bunların İngiltere'den emir almayı reddeden İrlandalılara örnek olarak nasıl sunulabileceği kesinlikle anlaşılır bir şey değildir. Yerine bunlar, 250 yıllık bir kolonizasyondan sonra hala yerlilerin haklarını benimsemeyi reddeden ve inatla egemen bir koloninin konum ve ayrıcalıklarına yapışan Polonyalı bir topluluğu örneklemektedir. Programları, tüm konuşmalarının, vaızlarının ve yazılarının hakim unsurunu oluşturan aşağıdaki ifade ile özetlenmektedir:

Biz sadık İngiliz tebalarıyız. Bu ülkeyi İngiltere adına tutmaktayız. İngiltere bizi terkedemez.

İrlanda'ya bu şiddetli nefreti sanki İrlandalıların saygısını kazanması gereken birşeymiş gibi böylesine belirgin bir biçimde yanlış sunan histerik yurtseverlerden İrlanda ne gibi bir ışık veya önderlik bekleyebilir?

İçinde bulunduğumuz buhran karşısında İrlanda işçi sınıfı demokrasisinin tavrı ne olmalıdır?

İlk önce yapmamız gereken, şimdi savaş halinde bulunan güçlerden herhangi birisinin bizim 'doğal düşmanımız' veya 'doğal müttefikimiz' olduğunu söyleyen tüm siyasal safsatadan kafamızı temizlemektir. 'Yabancı düşman'a karşı kıyılarımızı korumak üzere birleşmemiz gerektiği söylendiğinde itiraf ederim ki ben bu mantığı izleyememekteyim çünkü bildiğim kadarıyla bu ülkenin İngiliz Hükümetinden başka yabancı düşmanı yoktur ve anlatılmak istenen de İngiliz Hükümeti değildir.

Sonra, ciddi olarak düşünmemiz gerekir ki bu savaşın İrlanda üzerindeki kötü etkileri sayılamayacak kadar çok olacak, halk arasında eşine rastlanmamış eziyet ve sefalete yol açacaktır ve bu eziyet ve sefalet üzerimize, hükümeti bizim bu konuda hiç fikrimizi almayan bir ulus ile zoraki partizanlığımızdan dolayı geldiğinden, biz de gönül rahatlığı ile uygun göreceğimiz herhangi bir pazarlığa girmek veya olayların akışına göre fırsatları değerlendirmekte özgürüz.

Yarın bu ülkeye bir Alman ordusu çıkarsa, eğer onlara katılmakla bu ülkeyi, bizi kendi isteğimiz dışında savaşa sürükleyen Eşkiya İmparatorluğu ile bağlantısından kesin olarak kurtarabileceksek katılmakta yerden göğe kadar hakkımız var demektir.

Avrupa işçi sınıfının, kırallar ve sermayedarların yararına birbirlerini katletmeleri yerine yarın Avrupa'nın her tarafında barikatlar kurmaları, savaşı durdurmak üzere köprüleri yıkıp taşıma imkanlarını yok etmeleri halinde biz de, dünyaya hükmeden yağmacı akbaba sınıfını nihai olarak tahtından indirmek üzere katkıda bulunmak ve bu şanlı örneği benimsemekten son derece mutlu olacağız.

Ancak bu iki şıktan birinin tamamlanmaması halinde bizim açık görevimiz, fakir halkı savaşın kendileri için hazırladığı felaketlerden korumak için tüm eylemlere girişmektir.

İrlanda'da doğal bir yiyecek kıtlığı olmadığı hatırlarda tutulsun. İrlanda bir tarım ülkesidir ve herhangi akılcı bir sistem ile normal olarak halkının tamamını besleyebilecek haldedir. Ama İngiltere'de fiyatlar yükselmektedir ve dolayısıyla İrlanda'nın ürünü için çok büyük bir talep olacaktır. Bu talebi karşılayabilmek üzere İrlanda'daki tüm sinirler gerilecektir, İrlanda halkını beslemesi gereken yiyecekler her zamankinden fazla miktarlarda İrlanda dışına gönderilecek ve *İrlanda'ya önce kıtlık fiyatları, hemen arkasından da kıtlığın ta kendisi gelecektir.* İngiliz ordusu ve donanması ve şövenleri beslenebilsin diye İrlanda açlıktan ölecektir, daha doğrusu İrlanda'nın kentli halkı açlıktan ölecektir. Hatırlarda tutulsun ki İrlandalı çiftçi de tüm öteki çiftçiler gibi savaşın getirdiği yüksek fiyatlardan kazançlı çıkacaktır ancak bu yüksek fiyatlar, kentlerdeki emekçiler için açlık anlamı taşıyacaktır. Bu emekçiler olmazsa, İngiltere'nin şu anda bu iş için ayıramayacağı bir garnizonun yardımı olmaksızın, çiftçilerin ürünleri İrlanda dışına çıkarılamaz. Bir an önce, işçi sınıfının gereksinmeleri göz önüne alınmadan tarımsal ürünün İrlanda dışına çıkarılmasına izin vermemenin görevimiz olup olmayacağını düşünmeliyiz.

Sonuçlar bizi korkutmasın. Bu davranışın anlamı bir nakliye grevinden öte olabilir, halkımızın yiyeceğini ülke içinde tutmak için silahlı sokak çarpışması anlamı taşıyabilir. Ama ne olursa olsun bundan kaçmamalıyız. İşçi sınıfı demokrasisi için mümkün olan acil politika budur, ülkemizin tarihindeki bu buhranda, ülkemize ihanete koşmuyorlarsa çaresiz ve şaşkın bir halde kendilerine yol gösterilmesi için ağlaşan tüm çelimsizlere verilecek cevap budur.

Böylece başlayarak İrlanda, Avrupa'da son tahtın, son kapitalist çekin, son kapitalist senedin, son savaş beyinin cenaze ateşinde kuruyup gitmesine kadar sönmeyecek ateşi aleve verebilir.

Irish Worker, 8 Ağustos 1914

Avrupa kıtasında patlak veren savaş bu hafta *Forward*'da herhangi başka bir soru üzerine yazı yazmayı olanaksız yapmaktadır. Okuyucularımın çoğunluğu için İrlanda'nın, konuşma diliyle, harita üzerindeki en önemli yer olmaktan çıktığından ve düşüncelerinin ciddi olarak bu bulıran karşısında Avrupa Sosyalist hareketinin konumuna yönelmekte olduğundan hiç kuşkum yoktur.

Bu yazıya kadarki zaman içindeki gelişmelerden hüküm vermek gerekirse, böyle düşüncelerin, Sosyalist düşünür için tatmin edici bir cevap vermekten çok uzak kalmak zorunda olduğu görülmektedir. Çünkü soru, bugün Avrupa'da Sosyalist hareketin konumunun ne olduğudur. Kısaca özetlemek gerekirse aşağıdaki gibidir:

Bugünün ilgili tüm ülkelerinde Sosyalist hareket en azından bir kuşak boyunca atlamalarla, sıçramalarla ilerlemiştir, ve daha da doyurucu olmak üzere, düzenli ve sürekli bir büyüme, bir gelişme göstermiştir.

Sosyalist adaylara kaydedilen oylar olağanüstü bir hızla artmış, tüm yasama organlarındaki Sosyalist temsilcilerin sayısı, hükümetlerin hesaplarına giderek artan bir endişe unsuru olarak katılmıştır. Sosyalist fikirleri öğreten gazetelerin, dergilerin, broşürlerin ve her tür yazıların milyonlarcası her gün yığınlar arasında dağıtılmış ve dağıtılmaktadır; Avrupa'daki her ordu ve donanma, askerleri ve denizcileri arasında Sosyalistlerin oranının sürekli olarak arttığını görmüş ve işçi sınıfının endüstriyel örgütleri, toplumun ekonomik mekanizması üzerindeki kavrayışını giderek daha kusursuzlaştırmış ve görevleri konusundaki Sosyalist anlayışa hassas olduklarını giderek artan ölçüde kanıtlamışlardır. Bunların yanında, toplumun her safında militarizme bir nefret yaygınlaşmış, her yerde kendine taraftar kazanarak, başka şeylerde kapitalist düzeni kabul edenler arasında bile savaşa karşı şiddetli bir muhalefet uyandırmıştır. Anti-militarist cemiyetler ve Sosyalist cemiyet ve partilerin anti-militarist kampanyaları ile Sosyalist ve uluslararası işçi sendikaları konferanslarının anti-militarist kararları günlük olayların bir parçası haline gelmiş, şaşılacak olaylar olmaktan çıkmışlardır. Tüm işçi sınıfı hareketi savaşa karşı sa-

vaşmak sözü vermiştir — kuvvetinin ve etkinliğinin şahikasında böylesine söz vermiştir.

Ve şimdi, özdeyişsel gökten zembille inmişçesine, savaş tepemizdedir ve savaş dünyanın en önemli çünkü en sosyalist ulusları arasındadır. Ve bizler çaresiziz!

Tüm kararlarımıza, tüm kardeşlik protestolarımıza, tüm genel grev tehditlerimize, titizlikle kurulmuş tüm enternasyonalizm aygıtımıza, geleceğe ilişkin tüm umutlarımıza şimdi ne oldu? Hepsi, hiç bir anlam ifade etmeyen kuru gürültüler miydi? Bir Alman topçu neferi, istila eden Alman ordusında hizmet gören bir Sosyalist, Fransız ordusu saflarına bir mermi göndererek onların kafalarını koparttığında, karınlarını deşip, o ordu içinde yer alan düzinelerce Sosyalist yoldaşın kollarını bacaklarını birbirine dolandırdığında, kendisinin cepheye gitmeden önce savaşa karşı 'gösteri' yapmış olmasının, katliam misyonunu yerine getirmek üzere gönderdiği merminin yarattığı dul ve yetimlere herhangi bir değeri olacak mıdır? Veya bir Fransız tüfekli askeri cani tüfek ateşini saldırı halindeki Alman saflarına saçtığında, kurşunlarının, geçen yıl Berlin'de uluslararası dayanışma çağrısında bulunan yetenekli hatip Jaurès'e gök gürültüsünü andıran alkışları ve 'yaşa' nidaları ile katılan yoldaşları öldürme veya sakat bırakma olasılığından herhangi bir rahatlama payı çıkarabilecek midir? Avusturya Kayzerinin ordusuna sıkıştırılmış Sosyalist, Rus Çarının ordusuna alınmış bir Sosyalistin karnına uzun, acımasız süngüyü sapladığında ve çıkarırken içerdeki herşeyi de birlikte çıkarması için karnında bir de çevirdiğinde, bu korkunç hareket, sırf barış zamanında ortak bir teorik yaklaşımla savaşa karşı propagandaya katıldıkları için gaddarca zalimliğinden bir şey yitirecek midir? Rusya'nın Baltık eyaletlerinden bir Sosyalist asker, Prusya'nın isteksiz Polonyalı tebalarının evleri kan ve ateşten oluşan kızıl bir izle kaplanıncaya kadar kentleri ve köyleri bombardımana tutmak üzere Prusya Polonyasına gönderildiğinde, katlettiği insanların cesetlerine ve yokettiği evlere göz gezdirirken kendisi de, hizmet etmekte olduğu Çarın birkaç yıl önce başka askerleri aynı cinayet ve yakıp yıkma işlemleri için Baltık Denizi yakınlarındaki kendi evine gönderdiği düşüncesiyle sükunet bulacak mıdır?

Ama neden devam etmeli? İşçi sınıfının hiç bir ayaklanmasının, hiç bir genel grevin, Avrupa'daki İşçi kuvvetlerinin

hiç bir genel başkaldırmasının Sosyalistlerin birer asker olarak kendi ülkelerinin ordularının kampanyalarına katılmalarından daha büyük bir Sosyalist katliamı getirmesine veya doğurmasına kesinlikle imkan olmadığı yaşamın verileri kadar açık değil midir? Bir Alman bataryasının ortasında patlayan her mermi bir miktar Sosyalist katledecektir; her Avusturya'lı süvari hücumu Sırp ve Rus Sosyalistlerinin bıçaklanmış, yaralı vücutlarını yerde acıyla kıvranıp bükülür halde bırakacaktır; denizin dibine batırılan veya göklerde parçalanan her Rus, Avusturya veya Alman gemisi bizim bazı Sosyalist yoldaşlarımızın evlerinde üzüntü ve matem anlamına gelecektir. Eğer bu insanların ölmeleri gerekiyorsa, kendi ülkelerinde, sınıflarının özgürlüğü ve savaşın ortadan kalkması için savaşarak ölmeleri, zalimlerin ve vurguncuların yaşamasını sağlamak uğruna yabancı ülkelere giderek oralarda kardeşlerini katlederek ve onlar tarafından katledilerek ölmelerinden daha iyi olmaz mıydı?

Uygarlık gözlerimizin önünde yokedilmektedir; kuşaklar boyu sürdürülen propaganda ve sabırla kahramanca sebat ile özverinin sonuçları yüzlerce topun ağzından saçılan ateşle imha ediliyor; ruhlarıyla kardeşlik bağı içinde yaşam sürdürdüğümüz binlerce yoldaş ölüme teslim edilmek üzere; geleceğin kusursuz toplumunun inşasına katılabilmeyi bir umut bilen bu insanlar, o umudun bir kan denizi dibine gömüleceği bir mezbahada kardeş katliamına itiliyorlar.

Kıtada yaşayan yoldaşlarımızı huysuzca eleştirmek için yazmıyorum. Kıtada olan bitenler hakkında çok az bilgimiz var ve olaylar, herhangi birimizin en küçük bir eleştiri yapabilmesine olanak vermeyecek kadar hızlı gelişmiştir. Ama şu anda işlenmekte olan bu devasa cürmü sona erdirmek için her eylemin haklı olduğuna inanan birisi olarak ben, çok sürmeden kıtada iç taşıma hizmetlerinin felce uğradığı yolunda bir haber alabilmemiz umudunu ifade etme zorunluluğu duyuyorum, hatta bu felç eylemi, 1905 yılında Rusya'da olduğu gibi Sosyalist barikatların kurulmasını ve Sosyalist askerler ve denizciler tarafından isyan eylemlerine girişilmesini zoruniu kılacak olsa bile. Militarizmin ekonomik vaşamının felce uğratılmasını izleyecek silah kuvvetine dayalı toplumsal devrim için başarısız bir girişim bile, Sosyalistlerin, kendilerinin davalarına ortak kardeşlerinin katliamın-

da kullanılmalarına izin vermesinden daha az feci olacaktır Sosyalist dava için.

Kıtada işçi sınıfının büyük bir ayaklanması savaşı durdurabilir; halk toplantılarının evrensel protestosu ise tek bir insanı bile sebepsiz yere katledilmekten kurtaramayacaktır.

Ben yurtseverliğe karşı savaş açmıyorum; hiç bir zaman da açmadım. Ama kapitalizmin yurtseverliğine — kapitalist sınıfın çıkarlarını hak ve görevlerin en yüksek sınaması haline getiren yurtseverliğe — karşı işçi sınıfı yurtseverliğini, her kamu eylemini çalışanların yazgısına etkisi ile değerlendiren yurtseverliği koyuyorum. İşçi sınıfının yararına olan herşey bence yurtsevercedir ama üzerinde çalıştıkları vatanın geleceğini işçi sınıfının denetimine alması için en başarılı çalışmayı yapan parti veya hareket yurtseverliğin en kusursuz vücuda gelişidir.

Dolayısıyla benim için bir başka ülkenin Sosyalisti kardeş yurtseverdir, tıpkı kendi ülkemin kapitalistinin doğal düşmanım olması gibi. Benim gözümde her ulus, ortak uygarlık birikimine kesin bir katkıya sahiptir ve gene benim gözümde her ulusun kapitalist sınıfı, bu kesin katkıyı oluşturan ulusal kültürün doğal ve mantıksal düşmanıdır.

Dolayısıyla ulusal geleneğe, edebiyata, dil ve yakınlıklara sevgim ne denli kuvvetliyse, iktidar ve altına olan ruhsuz hırsıyla ulusları, havanda dövermişcesine un ufak edebilen o kapitalist sınıfa karşıtlığını da o denli derin köklüdür.

Böylesine önermelerden mantık yürüttüğüm için dolayısıyla savaş bana yüzyılların en müthiş cinayeti gibi görünüyor. Bu savaşta işçi sınıfı, küçük bir hakim zümre ve silah imalatçıları iktidar hırslarını ve servet açgözlülüklerini doyuracak diye kurban ediliyor. Uluslar siliniyor, ilerleme duruyor ve uluslararası hınçlar, tapılacak tanrılar halinde yükseltiliyor.

Forward, 15 Ağustos 1914

Savaş nöbetinin ilk sarhoşluğunun geçtiği ve karşıt kuvvetlerin savaş meydanında ölümcül bir çarpışma içine kilitlendiği bu günlerde cepheden gelen raporların ayıltıcı etkilerinin insanların biraz daha akıllarını başlarına getirmesini bekleyebiliriz. Bugün binlerce İrlandalı evi vardır ki Bay Redmond'un bu savaşta İrlanda'nın İmparatorluk ile birlik olduğu yolundaki aptalca beyanına ve resmi Yerel Yönetim basınının daha da aptalca ve canice harp naralarına kanarak babalarını, oğullarını İngiliz ordusuna katılmaya göndermiştir. Bay Redmond'un içlerinden genç İrlandalıları ileri attığı bu binlerce eve bir de yedeklerin geldiği onbinlerce evi katacak olursak, ortaya çıkan manzara bugünden itibaren sürekli korku ve yürek parçalayıcı endişe ile yaşayacak sayısız İrlanda'lı evi olacaktır — bu korku ve endişe ateş başında daima var olacak, sofranın davetsiz misafirleri, karanlıkta, yastık ve yorganlardan sırıtan iğrenç heyulalar olacaktır.

Her gün bu evlerden bazısı, bazı günler binlercesi savaş meydanının hedefi olacak ve şu genç oğulun veya bu sevgili babanın eceline kavuştuğu haberi eve ulaşacak, vücutlarından kalan karmakarışık parçalar, akıl almaz yaralarla bükülmüş, parçalanmış, yarılmış olarak ve her biri bütün dehşetleriyle kendilerini ölüme sürükleyen hilekar politikacılardan öç alınması için tanrıya yalvarır bir halde, bir yabancı sema altında yatıyor olacaktır.

İrlanda Nakliye ve Genel İş Sendikasının fakir ve açlıkla boğuşan üyeleri arasında İrlanda ırkının sözüm ona liderlerinden daha mutlu bir konuma, daha rahat bir vicdana sahip olan biri var mıdır? O liderler ki binlerce İrlandalı genci, cesetleri çok geçmeden yabancı bir toprağın gübresi olsun veya parçalanmış vücutları sürünmek üzere iğrenç biçimde — tüm dost ve akrabalarına yük ve dehşet kaynağı olacak biçimde — yurda yollansın diye İngiltere'nin savaşında çarpışmaları için kandırmışlardı.

Alsas yöresindeki çarpışmanın bir kısmına şahit olan Alsaslı bir köylünün sözlerini nakleden *Daily News and Leader*'in 25 Ağustos tarihli raporunu okuyalım. Kendisi şöyle diyor:

Topçu ateşinin etkileri mühiş. Mermiler patladıkça, bir

süre önce asker yığını gördüğünüz yerde bir süre sonra ceset yığını veya patlayan parçalarla paralanmış, sakatlanmış, yerlerde kıvranan şekiller görüyorsunuz.

Ve bunu okuduktan sonra da uzun aylar boyunca gece gündüz böylesine mermilerin aralarına düşeceği binlerce gencimizi — Tanrı bizim de onların da yardımcısı olsun, her ne kadar bizi ezenler adına çarpışmaya kandırılmışlarsa da gene de onlar bizim yürekli İrlandalı gençlerimizdir — düşünün. Onları düşünün, ayrıca sayısız cesur Alman gençlerini düşünün; bu Alman gençleri ki ne onlara ne bize hiç bir zararları dokunmamıştır, yerine bizi ve toprağımızı, dilimizi ve eski edebiyatımızı sevmiştir; bir düşünün, bizim o gençlerimiz onların arasına top tüfek ateşi, mermi kapsül saçmakla meşgul olacak. Almanları katledecek, vücutlarını parçalayacak, aciz Alman kadınlarını dul, çaresiz Alman çocuklarını yetim bırakacaktır.

Böylesine düşünceler belki bu makalenin başında sözünü ettiğim daha akıllıca bir bakış açısına yol açacaktır. Bu akıllıca yaklaşımın gerek ulusal gerek kişisel düzeyde daha verimli olabilmesini sağlamak için halkımızın düşüncesini berraklaştırmasına yardımcı olmak üzere savaşa karşı tavırları şimdiye kadar günlük basının cani şövenizmiyle belirlenen insanlara birkaç gerçeği sunmama izin verin. *Alman ulusuna karşı açılan bu savaşın gerçek kökenini* bulmaya çalışmak istiyorum, çünkü paragöz basının ve vicdansız politikacıların kabadayıca bağrışlarına karşın bu savaş Alman militarizmine karşı değil, Alman ulusunun endüstriyel faaliyetine karşı açılmış bir savaştır.

Eğer okuyucunun Avrupada sanayinin tarihi konusuna en küçük bir aşinalığı bile varsa, buhar gücünün keşfi ve buna bağlı olarak kömüre bağımlı makina sanayinin gelişmesi sonucunda, onsekizinci yüzyılın sonuna doğru Büyük Britanya'nın dünya ticaret yaşamına egemen olmaya başladığını bilir. Öteki ülkelerin kömür rezervlerinin henüz keşfedilmemiş veya çıkarılmamış olduğu bir zamanda İngilterenin elindeki kömür madenlerinin çokluğu bu konuma gelmesine yardımcı olmuştu. Buna ek olarak İngilterenin hakim sınıfı, Avrupa'daki çatışmalara bilerek karışma, ustaca bir ittifaklar sistemi ve denizlerdeki üstünlüğünü vicdansızca kullanma yoluyla bir yandan Kıta'yı sürekli savaş içinde tutmayı başarırken bir yandan da kendi kıyılarını emniyet içinde tutmuştur. Öteki

ülkelerin kentleri ve kasabaları sürekli olarak düşman ordularının saldırısına uğrar, toplumsal yaşamları karşıt kuvvetlerin top tekerlekleri altında ezilir ve en parlak gençleri ülkelerini endüstriyel başarılarla zenginleştirebilecek zekalarını savaşa hasretmeye itilirken İngiltere, barış içinde kendi sanayini inşa edebilmiş, ticaret kanatlarını açabilmiş ve dünyanın gerek uygarlaşmış gerek uygarlaşmamış ulusları için mamul mallar genel müteahhidi olabilmişti. Kendisinin çok sevdiği deyimle İngiltere 'dünyanın atelyesi' idi ve öteki ülkeler de İngiltere'nin fabrika ve atelyelerinde üretilen malların tarımsal tüketicilerinden başka bir şey değildi.

Böylesine bir durumun son derece yapay ve doğa dışı olduğu açıktır. Aklı başında insanların, uygar ulusların sonsuza dek böylesine vesayet ve bağımlılık ilişkisi içinde kalmakla yetineceğini düşünmelerine olanak yoktur. Yerine, kendisine saygısı olan ulusların İngiltere'nin endüstriyel beyliğinin sürekli olarak Avrupa'nın İngiltere'ye bağımlı kalması anlamını taşıdığını anlamaya başlaması muhakkaktı — mevcut koşullar son derece aşağılayıcıydı.

Dolayısıyla öteki uluslar İngiltere'nin tartışılmaz pazar üstünlüğüne sessiz sedasız maydan okumaya başladı. Önce, o zamana kadar İngiltere'nin kendileri için üretmesini bekledikleri malları bu kez kendileri için kendileri üretmeye başladılar ve oradan da dünya pazarlarında İngiliz malları ile rekabete girmeye geçtiler. İngiltere'nin mamul mallarına kölece bağımlılıktan kurtulma çabasında en önde gelen ve bunda en başarılı Avrupa ulusu Alman ulusudur. Endüstri dünyasında bu yarışmaya bilimin tüm kaynaklarını ve sistemli çabayı getirmiştir. Cahil halkın zorunlu olarak aşağı düzeyde olduğunu erken farkeder. Alman ulusu çocuklarını eğitme çalışmasına öylesine başarıyla girişmiştir ki şimdi Almanların, Avrupa'nın en iyi eğitilmiş halkını oluşturdukları herkes tarafından kabul edilmektedir. Sanayideki çabasını eğitilmiş bir işçi sınıfına dayandırarak işyerinde öylesine başarılı sonuçlar almıştır ki İngiltere'nin bu yarı eğitilmiş işçi sınıfı bunlara ancak şaşırmakla kalabilmiştir. Kararlama yöntemlere kölece baş eğmeye alıştırılmış ve geleneksel süreçlere sımsıkı bağlı idarecilerin emri altında çalışan İngiliz işçi sınıfı, hizmetinde en bilgili bilim adamlarının ve en iyi eğitilmiş işçilerin çalıştığı, her yeni sorun çıktıkça bunu anlayıp çözebilen, kalıntı gelenekler, süreçler ve malzemelerle en-

gellenmeyen bir rakibin giderek kendi yerlerini almasına şahit olmuştur. Bilim ve sanayinin bu verimli evliliğinde Almanlar öncü durumundaydı ve her ne kadar bu, ikisini de başlatmakta gereğinden çok engellenmiş gibi görünüyorlardıysa da öğrenecek çok şeyleri olmasına karşılık unutmaları gereken hiç bir şey yoktu; buna karşılık İngilizler her adımlarında, birikmiş ve gününü doldurmuş eski endüstriyel geleneklerin kalıntılarıyla engellenmekte devam ediyorlardı.

İngiltere'nin sanayi alanındaki süregelen hakimiyetine, pazarları kapmış olmasına ve yaygın imparatorluğunun etkilerine karşın Almanya'nın rekabeti, İngiltere'nin endüstriyel üstünlüğünü artan ölçüde tehdit etmeye başlamıştı; artan sayıda Alman malları İngiliz mallarının yerini alıyordu. Bir kaç yıl önce İngiltere'de 'Koruyuculuk' sesleri yükseldi; ithal mallarına uygulanacak ağır gümrük vergileri ile İngiliz ticaretinin korunacağı ümit ediliyordu. Ama kısa zamanda anlaşıldı ki İngiltere daha çok ihracatçı bir ülke olduğundan ithal mallarına uygulanacak bir vergi onun endüstriyel üstünlüğünü emniyete alamayacaktı. Bu anlayışın İngiliz kapitalistlerinin kafalarına yerleştiği anı bu savaşın başlangıç tarihi olarak kabul edebiliriz.

Almanya sanayi alanında dürüst bir rekabetle yenilemeyeceğine göre, onu yenmek için ona karşı askeri bir fesat örgütlemek gerektiğine karar verildi. İngiliz yöntemleri ve İngiliz kapitalizmi Alman yöntemleri ve Alman kapitalizminden daha aşağı bir düzeyde olabilirdi; Alman bilim adamlarıyla Alman işçileri İngiliz işçilerine ve kokuşmuş İngiliz bilimine göre üstün olabilirdi ama İngiliz donanması hala gerek sayıca gerek ağır top açısından Alman donanmasına üstündü. Dolayısıyla düşünüldü ki eğer Alman ulusu her cephesinden silahlı düşmanlar tarafından sarılabilir ve bu sırada İngiliz donanması da onun deniz aşırı ticaretini vurabilirse, o zaman Alman rekabeti ezilebilir ve ticarette İngiltere'nin üstünlüğü bir kuşak boyunca daha emniyete alınabilirdi. Bu anlayış, barbar güçlerin kuvvetlerini, sanayinin barışçıl güçlerini ezmek ve engellemek üzere seferber etmek anlamına geliyordu. İblislere yakışır bir anlayıştı ama başka ne beklenebilirdi ki? Kapitalist rekabetin dikenli çalılıklarından — hem de İngiliz hakim sınıfının toprağına ekilmiş olanından — saygınlık ve uygarlık güllerinin yetişmesi elbette beklenemezdi.

Ama Belçika'nın bağımsızlığı ne olacak? Evet, ne olacak?

Hatırlamak gerekir ki savaş, İngiltere'nin inceden inceye hazırlıklı, Almanya'nın ise tamamen hazırlıksız olduğu sırada patlak verdi. İngiliz donanması barış zamanlarında hiç denenmeyen boyutlarda seferber edilmiş, Alman donanması ise tecrit edilmiş birimler halinde yedi denize dağılmıştı. İngiltere'nin tüm ileri gelen komutanları derhal harekete geçmek üzere hazır vaziyette İngiltere'de toplanmış, ve örneğin Slatin Paşa gibi birçok Alman ve Avusturyalı subay henüz ülkelerine dönememişti. Bütün bunları hatırlamak ve planın nasıl önceden hazırlanmış olduğunu işaret ettiklerinin farkına varmak gerekir: dolayısıyla 'Belçika' haykırışlarının, Alman ulusunun barışçıl endüstriyel gelişmesini kana boğma kararlılığını gizlemek için bir hileden ibaret olduğunu anlamak gerekir. İngiliz basını şimdiden Alman ticareti ele geçirildi diye zevkten dört köşe oluyor. İngiltere'deki tüm kapitalist dergiler sevinç içinde Hamburg-Amerika hattının bütün gemilerini kaybedeceği, bunların değerinin yirmi milyon sterlin olduğu haberini veriyor. Ne anlama geldiğini biliyorsunuz bunun! Bunun anlamı, barışçıl yöntemlerle geliştirilen barışçıl bir ticaretin silahlı korsanın kılıcı aracılığı ile sahibinin elinden alınacağıydı. John Mitchel'in Britanya İmparatorluğunu betimleyen sözlerini hatırlarsınız: 'korsan bir imparatorluk, engin denizlerde soygunculuk ve yağmacılıkla uğraşır'.

Hazırlanan oyunu, Hristiyan İngiltere'nin oynamakta olduğu oyunu anlayın ve gelecek sefer kapitalizmi mazur göstermeğe çalışanlar size Sosyalistlerin kötülüğünden, mülkiyete 'el koyma' önerilerinden söz ettikleri zaman İngiliz ve İrlandalı kapitalistlerin Almanya'nın ticaretini — Alman sanayiinin ve Alman biliminin ürünlerini — çalma planlarını hatırlayın.

Evet dostlarım, kapitalist toplumda hükümetler, kapitalist sınıfın işlerini yürütmek için biraraya gelmiş varlıklı komitelerden başka birşey değildir. İngiliz kapitalist sınıfı, dünya ticaretini kesintisiz elinde tutabilmeyi garanti etmek için bu korkunç cinayeti planlamıştır. Amacına ulaşmak için kıtayı kana boğmaya, Avrupa'nın en uygar üç büyük ulusunun kaymağı insanları öldürmeye, zalim Rus'un demir ökçesini, Baltık denizinden Karadenize kadar özgürlük aşığı tüm ulusların ve halkların boğazlarına bastırmaya ve Hristiyan

uygarlığının doruğundaki bir ırkın kızlarının ırzına geçen vahşi Kazakların oluşturduğu bir manzaraya Tanrının takdisini davet etmeye hazırdır.

Evet bu savaş Alman ulusuna karşı bir korsanın açtığı savaştır.

Ve İngiltere'nin katledilmiş İrlanda'lı askerlerinin ruhları Belçika cephesindeki kana bulanmış mezarlarından yükselerek kendilerini ülkelerini ezenlerin ordusuna katılmaları için kandıran düzenbaz Parlamenterlerden öçlerinin alınması için Tanrıya yalvarmaktadır.

Irish Worker, 29 Ağustos 1914

'Küçük uluslar adına verilen savaş' gazetelerde neşeyle sürdürülmektedir. Ezilen ırkların o büyük savunucusu Rusya, ordularını doğu Prusya'ya akın akın yollamakta ve — gereksiz gecikmeye yer vermeksizin — onun adına silaha sarılacak herkese özgürlük, kurtuluş, öte beri teklif etmektedir. Savaş bittikten sonra kimin gecikmeli kimin gecikmesiz katıldığına da kendisi karar verecektir...

... Rus Sosyalistleri güçlü bir manifesto yayınlayarak savaşa karşı çıkmış, Çarın ezilen uluslar lehine söylediklerini nefretle karşılayarak kendisinin Finlandiya'da nasıl özgürlükleri baskı altına aldığına, Polonya'daki sürekli zulmüne, Baltık denizi eyaletlerindeki vahşi işkence ve katliamlarına ve yakın zamanda Rusya'da tanınan parlamenter özgürlükleri nasıl kaldırdığına işaret etmişlerdir. Buna bir de Polonyalı Milliyetçilerin Polonyalıları, kendi halkına verdiği şeref sözünü tutmaktan aciz olduğunu kanıtlayan birisine herhangi bir ölçüde inanmaya karşı uyarılarını da ekleyecek olursanız oynanmakta olan büyük oyun hakkında yalancı İrlanda ve İngiltere basınının size verebileceğinden çok daha aklı başında bir görüşe sahip olmaya başlarsınız.

İngiliz Hükümetinin küçük uluslar lehine ve Alman zulüm ve vahşetleri aleyhine fevkalade bir tavır aldığı konusunda bize teminat veriliyor; elbette yukardakiler sizin bu olguyu gözden kaçırmanıza sebep olmamalı. İngiltere'deki tüm yazarlar Rus Hükümetinin uygarlığın iğrenç bir lekesi olduğunu kabul ediyorlar. Daha geçen gün, Rus Duma'sı zorla kapatılıp seçilmiş temsilciler hapse ve sürgüne yollandığında bir İngiliz Bakanlar Kurulu üyesi, tüm uluslararası nezaket kurallarına karşın açıkça meydan okuyordu:

Duma öldü! Yaşasın Duma!

Ama bütün bunlar şimdi unutuldu ve Rus Hükümeti ile İngiliz Hükümeti sımsıkı bir dayanışma içerisine girerek şu anda Rus ve İngiliz hakimiyeti altında olan ülkeler dışındaki her yerde küçük ulusların koruyucusu kesildiler.

Evet, adına Mısır denilen küçük bir ülke hatırlar gibiyim; öyle bir ülke ki asırlar boyu kölelikten sonra binbir sıkıntı içinde bir ulusal özgürlük anlayışına erişmiş ve kendi seçtiği önderleri ile bu anlayışı gerçekleştirmeyi denemiştir. Ve

küçük ulusların o İngiliz dostunun nasıl bu ülkenin başlıca limanını bombardıman ettiğini, ülkeyi istila edip harabeye çevirdiğini, ordularını katledip yurttaşlarını hapislere attığını, seçilmiş liderlerini zincirlere vurarak uzaklaştırdığını ve yeni doğmuş Mısır ulusunu nasıl fethedilmiş, köle bir İngiliz eyaletine dönüştürdüğünü hatırladığını sanıyorum.

Ve Mısırlı halk arasında yeni doğmuş olan bu ulusal ruhu katlettikten sonra, güvercinlerinin İngiliz subaylarının av eğlencesi olmadığını düşünmek cesaretini gösteren birkaç çaresiz köylüyü Denshawai'de acımasızca asarak zaferini nasıl simgelediğini hatırladığımı sanıyorum.

Ayrıca, eğer hafızam bana garip oyunlar oynamıyorsa, Hindistan'da çok sayıda küçük uluslar bulunduğuna dair bir şeyler okuduğumu hatırlıyorum; kendi ırklarının dehası ile ahenkli daha kusursuz bir uygarlığa doğru evrimleri acımasızca kana boğulmuş, toprakları çalınmış, eğitimi kavrulmuş, kadınları, İngiliz yönetiminin dejenere askerlerinin vahşi hırslarının pençesine bırakılmıştı.

Gözlerimin önüne ayrıca Güney Afrika'da iki genç cumhuriyete ilişkin acı sahneler geliyor ve bugün bunları haritada boşuna arıyorum. Küçük ulusların dostunun bu ülkelere savaş açtığını hatırlıyorum — sermaye sülüklerinin neden olduğu küstah bir saldırganlık savaşı. İngiltere bunları ezmek, haritadan silmek için askerlerini yollamıştı; ve her ne kadar Güney Afrika bozkırı İngiliz ve Boer kanından görülmez olana dek karşı koyduysalar da, savaş sonunda dünya üzerinden iki küçük ulus eksilmişti.

Ödüllü İrlanda basınının cephedeki Alman mezalimine değinerek Almanlara karşı bir duygu oluşturma çabalarını okuduğum zaman, bu masalları yutanların Güney Afrika'da İngiliz generallerinin istismarlarına ilişkin gerçekleri hiç akıllarına getirip getirmediklerini merak ediyorum. Louvain'daki müthiş olaylar anlatıldığında, ki buradaki tüm hasar, binalardan Alman askerlerine ateş açan sivil halka karşılık olmak üzere Alman askerlerinin bu binalara saldırmak zorunda kalması sonucuydu, Güney Afrika'da Lord Roberts'in verdiği emri hatırlıyorum: kendi iletişim hattı üzerindeki demiryollarına herhangi bir saldırı yöneltildiğinde 25 kilometre çapında bir alan içine giren her Boer evi ve çiftliğinin yokedilmesini emretmişti.

Nüfus yoğunluğunun yüksek olduğu bir ülkede 160 kilo-

metrelik bir savaş hattı üzerinde sivil halkın kaçınılmaz ölümünü Alman planının bir parçası olarak gösterme sözleri edildiğinde, İngilizlerin, savaşa katılmayan tüm Boer nüfusunu nasıl toplama kamplarına yığdığını ve binlerce çocuk sıtma ve koleradan ölene kadar onları kamplarda tuttuğunu hatırlıyorum; dolayısıyla Boer'leri barışa zorlayan düşünce, sonunda, bu toplama kamplarındaki çocuk ölümü oranının, yetişkinlerin uğrunda savaştığı cumhuriyeti devralacak yeni bir kuşak yetişmesine olanak vermeyeceği korkusuydu.

Benim bu hırçın ve asi hafızam İran'ın anayasal bir hükümet kurma yolundaki son çabalarında bir kez daha kendini gösteriyor; o eski ulus eski despotluğundan kalma zincirlerden silkinip çağdaş, uygar, temsil ilkesine dayalı bir devletin ruhuna uygun yasa ve kurumları geliştirmeye yöneldiğinde, İngiltere ile aralarındaki anlaşmaya göre İran'ın bağımsızlığını garanti etmiş olan Rusya derhal İran'ı istila etti ve tüm yurtseverlerini boğazlayıp kasaba ve köylerini yağma ederek ülkenin bir kısmını Rusya'ya kattı, geri kalan kısmını da Rusya'ya bağımlı hale getirdi diye hatırlıyorum. Şimdi anlaşmaların kutsallığı üzerine bas bas bağıran Sir Edward Grey'in o zaman kendisine İran'ın bağımsızlığını garanti eden anlaşmaya sadık kalması ve Rusya'ya da sadık kalınması için baskı yapması çağrısında bulunulduğunda, soğukkanlılıkla karışmayı reddettiğini hatırlıyorum.

Evet, evet, onlar küçük uluslar için büyük savaşçılardır, anlaşmaların kutsallığının büyük savunucularıdır!

Ve İrlanda'nın Yerel Yönetim basını bunları bilmektedir, benim gibi yoksul bir işçinin hatırladığı bütün bunları bilmektedir, herşeyi bilmektedir ve korkaklık ve suçluluk içinde sessizliğini, hırçınlık ve iblislik içinde kötülüğünü sürdürmektedir.

Umalım ki İrlanda bir gün Yerel Yönetim basınının soylu Alman ulusuna karşı giriştiği bu düzenbaz saldırılar için korkunç bir fatura ödemek zorunda kalmasın.

Okuyucularımız, bu karanlık günlerde gerçeği söylemek cesaretini gösteren her gazeteyi, bildiriyi, broşür veya manifestoyu desteklesin ve fiilen yaysın.

Saygınlığımız böylelikle kurtarılabilir; Yerel Yönetim basınının İngiliz pisliğini İrlanda kıyılarına akıtan bir kanalizasyon hattından başka bir şey olmadığını dünya böylelikle öğrenebilir. İrish Worker, 12 Eylül 1914

DEVRİMCİ SENDİKACILIK VE SAVAŞ

Avrupa'da savaşın patlamasından ve çeşitli ülkelerdeki Sosyalist kuvvetlerin savaşın patlamasına engel olmakta, hatta geciktirmekte bu denli başarısız olmasından bu yana elime geçen Amerikalı Sosyalist gazete ve dergilerdeki herşeyi okuyorum; bu başarısızlığın ve onun nedenlerinin Birleşik Devletlerdeki eski yoldaşlarım tarafından doğru anlaşılıp anlaşılmadığını öğrenmek istiyorum.

Ama ya ben okunması gereken yayınları okumamışım ya da askeri kampanyaların dramatik yanı Sosyalist yazarların hayallerini o denli işgal etmiş ki, savaş boruları kulaklarımızın dibinde çınladığında Avrupa'nın şahit olduğu siyasal Sosyalizmin o yıkılışının altında yatan derin anlamı kestirememişlerdir.

Şimdi ben, tamamen sükunet içinde olayları bize, *savaş işaretinin aynı zamanda isyan işareti olması gerektiğine,* fiili savaş için ilk borular çalındığında, seslerinin toplumsal devrim için tehlike çanı olarak kabul edilmeleri gerektiğine inananlara göründükleri gibi nakletmeye çalışacağım. Ve böylesine sonuçların böylesine eylemleri neden izlemediğini açıklamaya çalışacağım. Açıklamam herkesin hoşuna gitmeyebilir; en azından herkesin ilgisini çekeceğini umuyorum.

Olasılığın olasılık olmaktan artık çıktığı şu sıralarda önce okuyucularıma kendi konumumu açıkça belirtmeme izin verin. Okuyucunun açış sözlerimden de anlamış olacağı gibi bence Avrupa'nın Sosyalist proleteryası *tüm* savaşan ülkelerde sınırları ötesindeki kardeşlerinin üzerine yürümeyi reddetmeliydi ve eğer reddetseydi, her ne kadar iç savaşa yol açabilecek idiyse de bu davranışıyla savaşı ve onun tüm dehşetlerini önleyebilirdi. Böylesine bir iç savaş, bu uluslararası savaşın yol açtığı boyutlarda bir Sosyalist kıyımına kesinlikle yol açmayacaktı, açamazdı ve böyle bir iç savaşta ölen her Sosyalist, barış zamanında uğrunda çalıştığı dava için savaştığını bilerek ölmüş olacak ve kendisini yere yıkan kurşun veya merminin, 'yaşam boyu yoldaşlık sevgisi' ile uluslararası emekçi ordusunda bağlılık sözü verdiği birisi tarafından bu cinayeti işlemek üzere atılmadığından emin olacaktı.

Ama şimdi Sosyalist hareketin, yandaşlarının inancını bu

şekilde sınamadığını gördüğüm için, ulusların bu ölüm girdabına kapıldıklarını ve sorunun birleştiğini gördüğüm için, İngiltere deniz üstünlüğünü sürdürdükçe kıta Avrupasının sanayi ulusları için hiç bir barışçıl gelişme umudu olmadığı yolundaki inancımı hiç kimseden saklamak istemiyorum. İngiliz donanması, sürekli olarak Avrupa'nın gırtlağına dayanmış bir bıçaktır; herhangi bir ulus, İngiliz mallarının yalnızca bir müşterisi olmaktan çıkma yeteneğini gösterir ve dünya pazarlarında İngiltere'ye karşı başarılı bir rakip konumunu kazanırsa, aynı bıçak, o gırtlağı kesmek için harekete geçirilir.

İngiliz Hükümeti gece gündüz rakibini izlemekte ve onu öteki uluslardan tecrit etmek ve etrafını düşman kuvvetlerle çevirmek için çalışmaktadır. Uygun zaman geldiğinde darbe indirilmekte, İngiltere'nin müttefikleri rakibini karadan sararken İngiliz donanması da onun deniz ticaretinin üzerine atlamaktadır. Bir ay gibi kısa bir zamanda ticaret avcısı İngiliz donanması, Almanya örneğinde şimdilerde yaptığı gibi, 40 yılda ağır, barışçıl bir sanayinin kurduğu ticareti yoketmektedir.

Kapitalist sınıfın bu ülkede iktidarı ele geçirmesinden bu yana Büyük Britanya'nın dış ilişkiler tarihi incelendiğinde bu politikanın sürekliliği açıkça ve açık olduğu kadar da şaşılacak bir biçimde ortaya çıkmaktadır.

Ne din ne ırk yakınlığı, ne de siyasal veya toplumsal kurumlarının farklılığı İngiltere'nin bir rakibini kurtarmaya yaramamıştır. Ticaretteki rakiplerin veya rakip namzetlerinin listesi oldukça uzundur ve bunlar İngiltere'nin büyük savaşlarının nedenleri için ekonomik anahtarı verirler bize. O listede karşımıza İspanya, Hollanda, Fransa, Danimarka ve şimdi de Almanya çıkıyor. İngiltere'nin denizlere hakim olması zorunludur ve kıta ülkeleri Lahey'de savaş sırasında ticaret gemilerine el konmasını yasaklayan bir yasa çıkarılmasını istediği zaman İngiltere buna yanaşmayı reddetmişti. Elbette reddedecek! İngiltere'ye tatlı canı istediği zaman ticari rakibinin boğazını kesme olanağını veren şey, savaş sırasında ticaret gemilerine el koyma gücüdür.

Eğer bu güçten yoksun olsaydı teknik malzeme ve verimlilik üstünlüğüne bağımlı olmak zorunda kalacaktı; ve öteki ülkelerdeki sanayinin yükselişi ve dünya pazarlarında ona

meydan okuyarak yenilgiye uğratması bu üstünlüğe artık sahip olmadığını yeterince sergilemiştir.

İngiltere'yi Sanayi alanında sıkıştırmakta Birleşik Devletler ve Almanya öncülük etmektedir; bunlardan birincisi militarist kıta Avrupasının toplarına hedef yapılamayacağına göre şimdilik durumunu kurtarmaktadır çünkü İngiltere hiç bir zaman beyaz ırktan bir güçle tek başına savaşa girişmez. Ama Almanya ağa gelmiştir ve sanayi alanındaki başarılarının cezasını çekmek zorundadır.

Tüm Avrupa kamu oyuna karşı koyarak İngiltere'nin savunduğu ticaret gemilerine el koyma hakkı böylelikle İngiltere'nin kendi kıyıları dışındaki dünyada endüstriyel gelişmeye karşı — Sosyalistlerin Sosyalist zaferin vazgeçilmez koşulu olarak gördükleri tüm dünya uluslarının endüstriyel gelişmesine olanak verecek tek şey olan denizlerde tam özgürlüğe karşı — elinde tuttuğu koz olarak ortaya çıkmaktadır.

Tavrını ve nedenlerini tam olarak anlayabilmeleri için okuyucularıma karşı açık sözlülükle yaklaşmaktayım ve dolayısıyla da gerek Profesör George D. Herron gibi yoldaşların Anti-Alman isterisine gerek Prens Peter Kropotkin'in birdenbire gelişen Çarın iyi niyetine duyduğu inanca (*) katılmayan biri olarak bana karşı yönetileceğinden emin olduğum üstü kapalı suçlamaları da beklemekteyim.

Benim inancıma göre savaş Sosyalistler tarafından önlenebilirdi; önlenmediğine ve sorunlar birbirleriyle iç içe olduğuna göre İngiltere'nin öylesine eksiksiz bir yenilgiye uğramasını istiyorum ki denizlerde ticaret bundan böyle tüm uluslar için — en büyüğüne olduğu kadar en küçüğüne de serbest olsun.

Ama *bu savaş nasıl önlenebilirdi* veya bir başka türlü sormak gerekirse Sosyalist hareket nasıl ve neden bu savaşı önlemeyi başaramadı?

Bu sorunun tam cevabı ancak 1905'ten bu yana Amerika'da 'endüstriyelist' ve tam olarak doğru olmamakla bir-

(*) Profesör George D. Herron, Amerikalı Sosyalist. Prens Peter Kropotkin (1842-1921) sürgünde bir Rus devrimcisi, **The Conquest of Bread, Fields, Factories and Workshops**'ın yazarı.

likte Avrupa'da 'sendikalist' adıyla bilinen propagandaya aşina olan kişilerce kavranabilir.

Bu propagandanın özü iki ilkede toplanabilir. Kısa süreli etkinlikleri sırasıyla ele alınacak olursa bu ilkeler şunlardı: Birincisi, emeğin kendi isteklerini dikte etmesi için tek yol, kuvvetlerini üretim noktasında örgütlemesidir, örneğin çiftliklerde, fabrikalarda, atelyelerde, demiryollarında, doklarda, gemilerde — dünyanın işleri buralarda yürütülmektedir ve siyasal oyun etkinliği en önce bunun arkasındaki örgütlü işçilerin ekonomik gücüne bağlıdır. İkincisi, o ekonomik gücü örgütleme süreci aynı zamanda Sosyalist Cumhuriyetin endüstriyel dokusunu yaratacak, eskisinin içinden yeni toplumu inşa edecektir.

Sorduğumuz soruya bir cevap bulmak için okuyucularımın dikkatlerini bu ilkelerin birincisinde toplamalarını istiyorum.

Batı ve orta Avrupa'nın savaş halindeki tüm ülkelerinde Sosyalistlerin oy sayısı çok yüksekti; bu savaşan ülkelerin hiç birisinde Sosyalist oyları yönlendiren bir devrimci sanayi örgütlenmesi veya devrimci endüstriyel örgütü yönlendiren bir Sosyalist siyasal parti yoktu.

Sosyalist seçmenler, seçmen olarak bir kez oylarını kullandıktan sonra bir dahaki seçimlere kadar çaresizdi; işçiler olarak ise gerçekten üretim ve dağıtım kuvvetleri denetimlerindeydi ve bu denetimlerini nakliye hizmetlerinde kullanarak savaşı olanaksız hale getirebilirdi. Ama bu iki alanı böylesine birleştirme fikri tehlike anında etkin olmaya yetecek kadar yerleşmemişti.

Avrupa'daki hiç bir Sosyalist Parti savaşa girmektense ülkenin tüm nakliye hizmetlerini durdurup böylelikle seferberliği önleyeceğini söyleyecek halde değildi. Hiç bir Sosyalist Parti bunu söyleyecek durumda değildi çünkü hiç bir Sosyalist Partinin böyle bir çağrıya uyulacağına dair en ufak bir mantıksal beklentisi yoktu.

Sosyalist hareketin yürütme komitesi, Avrupa'nın yasama meclislerine Sosyalist adayların girmesini sağlayan insanların oluşturduğu emek kuvvetini denetiminde bulundurmuyordu; bu insanlar da Sosyalist mebusları denetiminde tutan emek-gücü kaynağını denetimlerinde bulundurmuyordu. Bu ikisinden biri gerçekleşmiş olsaydı, savaşa karşı örgütlü bir güç derhal harekete geçirilebilirdi. İkisi de olmadığın-

dandır ki Avrupa'nın sosyalist partileri savaşı protesto ettikleri zaman aynı zamanda militarizme karşı *son atışlarını da yapmış* ve 'karanlıkta ağlayan çocuklar' gibi aciz kalmışlardı.

Eğer Fransız Sosyalist Partisi ilan edebilecek durumda olsaydı bir demiryolu grevi ilan eder ve Rus Çarını devrimci gelişmelerden ve bunları izleyeceği kuşkusuz olan bir Alman yenilgisinden kurtarmak için savaşa sürüklenmezdi; Fransa ile Almanya arasında savaş olmazdı çünkü bir yandan doğuda kendisini savunurken öte yandan batıdan gelecek bir saldırı tehlikesinden kurtulmuş olacak olan Almanya, Sosyalist nüfusunu Fransaya karşı saldırıya razı olmaya zorlayamazdı.

Fransız Sosyalist ve sendikalist örgütün böyle bir tehdidi savurmuş olsa bile yerine getiremeyeceğini Fransa hükümeti bilmektedir, Alman Hükümeti bilmektedir, Avrupa'daki tüm serinkanlı gözlemciler bilmektedir. Gerek siyasal gerek endüstriyel olarak Fransa'nın devrimci örgütleri yalnızca birer iskelet çerçevelerdir, mücessem vücutlar değil.

Çok sayıda insan seçim sırasında, parti mekanizmasını bir arada tutan az sayıdaki inançlı insanın etrafında siyasal olarak toplanırlar; aşağı yukarı çok sayıda insan da grev ve lokavtlar sırasında endüstriyel olarak biraraya gelirler. Ama her ikisinde de sayılar kaygan, belirsiz ve bulanık bir ittifak içindedir. Modern savaş koşulları ve devlet örgütlenmesine karşı bir değeri olabilecek devrimci eylemi bunlardan beklemeye olanak yoktur. Ve böyle bir eylem gerçekleşmemiştir.

Bunun sonucu Fransız Sosyalizminin — Avrupa savaş meydanında taktik önemi en fazla olan konuma sahip Sosyalist taburun — patetik başarısızlığıdır. Çünkü Fransa savaşa katılmasaydı ne Rusya ne de İngiltere çarpışabilirdi; Rusya çarpışmazdı çünkü iç çalkalanmalardan korkardı; İngiltere çarpışamazdı çünkü İngiltere düşmanının kaybetme şansı son derece yüksek olmadıkça kesinlikle savaşa girmez. Ve İngiltere'nin Fransız donanmasının yardımına ihtiyacı vardı.

O zaman özetlemek gerekirse, Avrupa Sosyalizminin savaşı önlemeyi başaramayışının başlıca nedeni, emeğin siyasal ve endüstriyel hareketlerinin birbirlerinden kopuk olmasıdır. Sosyalist seçmen, Sosyalist seçmen olarak bir seçim-

den bir seçime geçen sürede çaresizdir. Seçim sonuçlarını zorla kabul ettirmek için gücünü örgütlemeye mecburdur ve *böylesine örgütleyebileceği yegane güç de ekonomik güçtür* — ticaret çarkını durdurma, toplumsal organizmanın damarlarında atan kanı pompalayan kalbi denetleme gücüdür.

International Socialist Review, Mart 1915

ALMANYA İMPARATORLUĞU MU İNGİLTERE İMPARATORLUĞU MU?

İyi yürekli İngiliz Sosyalistinin biri tavrımı onayladığı zaman kalbimin taa içinde başka hiç bir şeyden duymadığım bir sıcaklık duyuyorum — onaylıyor, 'ama', 'ancak', 'şu kısmı hariç' gibi çekincelerle. Mektubundan *Workers' Republic*'in yalnızca bir sayısını okuduğunu, İrlanda'ya daha yeni geldiğini ama gene de tavrımızı mükemmel bir biçimde anladığını ve kapitalist İngiliz Hükümetinin düşmanlarının kişiliğini haklı çıkartmak (ki arzumuz buydu), bu gibi konularda yaptığımız küçük yanlışlara neden olan 'tatlı masumiyetimiz' için yalnızca acımayla dolu olduğunu öğrenince özellikle seviniyorum.

Belki de burada geçirdiği yılların sayısı geçirdiği günlerin sayısına ulaşınca her kim kendi efendisinin düşmanı ise onun tarafını tutma güdüsünün bir köle için sağlıklı bir güdü olduğunu ve özgürlüğe yol açtığını anlamaya başlayacaktır. Ne söylediğini bilen her Sosyalistin denizlerde özgürlük yanlısı olması gerektiğini, savaş sırasında özel mülkiyetin denizlerde el konmaya karşı bağışıklığını arzulaması gerektiğini, herhangi bir ulus dünya denizlerinde yol kestikçe, denizlere hakim oldukça dünya için ne barışın ne de sanayide serbest gelişmenin mümkün olamayacağını kavraması gerektiğini anlamaya başlayacaktır. Eğer öteki ulusların kapitalistleri denizlerde özgürlüğü kendi bencil nedenlerinden dolayı arzulamaktaysalar bu olgu meseleyi değiştirmez. Her Sosyalist, Sosyalizmi mümkün kılacak tek şey olan ama ancak bencil nedenlerle hareket eden kapitalistlerin çabalarına bağlı olarak ortaya çıkacak olan kapitalist sistemin tam gelişmesini sabırsızlıkla bekler, bunun için dua eder.

Almanya İmparatorluğu kendilerini yöneten halkların oluşturduğu türdeş bir İmparatorluktur; İngiltere İmparatorluğu türdeş olmayan bir koleksiyondur ki içinde, sayıları çok az olan kendini yöneten toplumlar, çok sayıdaki ezilen halkların zorbalıkla itaate zorlanmasına, bunlara hükmedilmesine göz yummaktadır.

Biz her iki imparatorluğun da hakimiyeti altında yaşamak istemiyoruz ama inanıyoruz ki bunlardan birincisi, özgürlük olanaklarının tohumlarını ikincisinden daha çok taşımaktadır.

Workers' Republic, 18 Mart 1916

Bölüm VI

İRLANDA'NIN BÖLÜNMESİ

KUZEY DOĞU ULSTER

Dublin'li bir yoldaş bir zamanlar şu satırların yazarına, nasıl iki şey aynı zamanda aynı yeri işgal edemezlerse işçi sınıfının aklına da aynı zamanda iki madde sığmaz demişti. Bu sözleriyle demek istiyordu ki, işçi sınıfı şan, yurtseverlik, savaş, sadakat veya siyasal veya dinsel taassup hayallerine kapılmış olduğu zaman kafasında kendi sınıf çıkarlarını düşünmek için yer bulamaz.

Bu satırların arasında bir yerde şu olgunun açıklaması bulunmalıdır: Dublin ve Milliyetçi İrlanda genellikle sanayideki koşullara karşı bir isyan kaynaşması içindeyken ve bu isyanı dizi dizi grevler ile belli ederken, Belfast'ta ve sadakat yanlılarının hakim olduğu kesimde sınıf duygusu ve endüstriyel hoşnutsuzluk şu sıralarda hemen hiç kendisini göstermemektedir.

Dublin ve onun Milliyetçi müttefikleri için Yerel Yönetim sorunu çoktan anlaşmazlık aşamasının ötesine geçmiştir; ona tartışma alanının dışında gözüyle bakılmakta ve dolayısıyla da nasıl bütünün parçalarından büyük olduğu genel önerisine heyecanlanılması düşünülemezse, işçi sınıfı o sorun üzerinde de heyecanlanmamaktadır.

Öte yandan kuzey doğu Ulster'de Yerel Yönetim sorunu insanların kafalarında çözülmüş bir sorun değildir, siyasal olarak çözülmüş hiç değildir ve dolayısıyla da onun bu askıda niteliği yığınların kafalarını bu soru ile hala öylesine meşgul etmektedir ki, ücretler, saatler ve çalışma koşulları gibi tüm öteki sorunlar ikincil olmak zorunda kalmakta ve eyleme itmek şöyle dursun dikkat çekme güçlerini bile yitirmektedirler.

Bütün Sosyalist teorilere göre, sanayide en fazla gelişmiş bölge olan kuzey doğu Ulster'in, sınıf ayırımı çizgileri-

nin, gerek siyasal gerek endüstriyel düzeyde en belirgin olduğu ve sınıf isyanının en yaygın olduğu kesim olması gerekir.

Buz gibi gerçek şudur ki orası, köle güdücüsünün mutlu avlanma alanı, ve sanayi dünyasındaki en itaatkar kölelerin yuvasıdır.

Öte yandan Dublin'de yeryüzünde o boydaki herhangi bir kentte olduğundan çok daha kuvvetle gelişmiş bir işçi sınıfı duygusu, daha kuvvetle vurgulanmış bir işçi sınıfına sadakat içgüdüsü vardır.

Hakim sınıfın tam şeytani dehasının kuzey doğu Ulster'de nasıl amaçlarına yöneldiğini daha önce açıklamıştım. Toprağın nasıl Katoliklerden çalınıp Episkopallere verildiğini ama Presbiteryenler tarafından ekildiğini; bu sonuncuların nasıl Hükümetin zulmüne maruz kaldığını ama gene de onu Katoliklere karşı savunma gereğinden kaçınamadıklarını ve bu karışık durumun nasıl kaçınılmaz olarak kölelerle efendiler arasında bir çıkar ortaklığı duygusuna yol açtığını anlatmıştım.

İrlandalıların kurtuluşa doğru yürüyüşleri geliştikçe, adım adım giderek artan siyasal haklar ve giderek artan bir kabul buldukça bunlara paralel oranda da Presbiteryenlerin ve öteki muhaliflerin yeteneksizlikleri ortadan kaldırılmıştı.

Onsekizinci yüzyılın son yıllarında kısa bir süre için Presbiteryenlerin ve Katoliklerin ortak yeteneksizliklerinin onların hepsini ortak bir İrlandalı adı altında toplaması gerçekten olası gibi görünmüştü. Dolayısıyla o zamanların isyancı topluluğu 'Birleşik İrlandalılar' gibi önemli bir ad almıştı.

Ama muhalefet topluluğundan dinsel yeteneksizliklerin kaldırılmasının etkisi, mezhepler arasındaki tüm siyasal ayırımların silinmesi ve Protestan adı altında ortak bir sıfatla bunların, hala dinsel yeteneksizlik zincirlerinden kurtulmamış bulunan Katoliklere karşı pratik siyasal bütünlüğe kavuşması olmuştu.

İnsan insansa hiç çekinmeden tahmin edebilirdi ki, Presbiteryenler ve Muhalifler, dinsel eşitsizliğe karşı gürültülü bir ajitasyon sonucu kurtuluşlarına kavuşmuş olduklarına göre ve bu ajitasyon başlıca kuvvetini ve tehditkar yanını İrlanda'daki Katoliklerden aldığına göre, bu mezheplerin üye-

leri, ajitasyon ve isyanı yürütenlerin kendileri için kazanmış olduğu bu haklardan herkesin yararlanmasına olanak vermek üzere ajitatörlerle birleşecekti.

Ama bu tahmin gerçeklerden milyonlarca kilometre uzağa düşecekti. Yerine, zulme uğrayan Protestanlar, kendilerine zulmeden Protestanlar ile birleşerek Katoliklerin sokulma tehlikesine karşı bir siyasal ve dinsel özgürlük kisvesi oluşturdular — 'Medeni ve dinsel özgürlük'.

Onları suçlamanın hiç bir yararı yoktur. Tarihte sık sık yaşanmış bir tecrübedir: her katman savaşarak yönetici sınıfların çevresine ulaştığında, daha önce kendisine zulmedenlere katılarak hala özgürlüğüne kavuşmamış katmanların özlemlerini baltalamaya çabalar.

Başka yerlerde ekonomik ve toplumsal sınıfların oynadığı oyunun aynını İrlanda'da dinsel mezheplerin oynamış olması İrlandalı oyuncuların kötülüğünü kanıtlamaz ama dünya tarihinin sahnesinde boy gösteren hırsların evrenselliğini göstermeye yarar.

Ayrıca Sosyalist savın akılcılığını da göstermeye yarar çünkü işçi sınıfının daha altında yer alan bir ezilen sınıf olmadığına göre, sınıf hakimiyetine son verecek sınıf olma şerefi de zorunlu olarak işçi sınıfına aittir, kendisini kurtarırken zorunlu olarak tüm öteki sınıfları da kurtarır.

Öteki sınıflardan gelen bireyler, tıpkı İrlandada Katoliklerin kurtuluşuna yardım eden Protestan bireylerin yaptığı gibi yardım etmelidirler, edecektirler; ama tümünde ağırlık, en fazla ezilen sınıfın omuzlarına yüklenmek zorundadır.

Dolayısıyla eğer İrlandanın kuzey doğu köşesi, kafaları ancak onyedinci yüzyılın atmosferine uygun siyasal eylem kavramlarıyla dolu insanların yuvası ise, eğer görevlerde olduğu kadar haklarda da ısrar eden tam kapsamlı bir demokrasiye ait yüce fikirler henüz burada pek yer bulamamışsa, suç bu emekçi kuşakta değil, geçmişte onu kandıran ve köleleştiren din adamlarında ve efendilerdedir — ve bunlar köleleştirmek amacıyla kandırmışlardır.

Ama suçlamadan nasıl bir yarar gelemezse yaltaklanmaktan da bir yarar gelemez, tersine sonsuz kötülük gelir. Her ne kadar çirkin olursa olsun gerçek söylenmelidir. Burada Orange işçi sınıfı köle ruhu taşımaktadır çünkü hizmet koşulları kendilerininkinden de daha kölece olan bir halk arasında yetiştirilmişlerdir. Katolik İrlandada işçi sınıfının

ruhu isyancı, duyguları demokratiktir çünkü yüzyıllardır kendilerinden daha az kazanan ve daha kötü muamele edilen bir sınıfa rastlamamışlardır.

Büyük Britanya ve İrlanda sanayi dünyasında kalifiye işçinin kalifiye olmayan işçiye nefretle yukardan baktığı ve onun çocuklarına kalifiye işlerden herhangi birisini öğretme girişimlerine şiddetle gücendiği bir zaman vardı; İrlanda'lı Orangemen'in(*) Katoliklere karşı beslediği duygu, aynı değersiz itkilerden kaynaklanan aynı hırsların koskoca bir sahnede şanlı bir temsilinden başka bir şey değildir.

Karanlık ve cahil bir geçmişten gerici bir kalıntı:

İrlanda siyasetine bu çözümlemenin ışığı altında bakıldığında İşçi Partisinin Parlamentodaki eleştirilerinin ne kadar yersiz ve boşuna olduğu görülecektir; bu eleştiriler, Milliyetçi grubun geçmişte yaptıklarıyla İşçi grubunun bugün yapmadan bıraktıklarının bir karşılaştırmasına dayalıdır. Parlamentodaki İşçi grubunu ne eleştiriyor ne de savunuyorum; sadece belirtiyorum ki İrlanda partisinin geçmişteki veya şimdiki eylemleriyle bir benzetmeye dayalı herhangi bir eleştiri zorunlu olarak yanlış ve yanıltıcıdır.

İrlanda Partisinin Hükümete karşı düşmanca tavrını pekiştirmek için gerisinde tüm siyasal gelenekler ve yüzyılların verdiği önyargılar vardı, hatta dahası kendi seçmenleri arasındaki en ciddi rakibi Hükümete karşı kendisinden de düşmanca, taviz vermeyen bir partiydi — cumhuriyetçi veya fiziksel kuvvet partisi.

Öte yandan İşçi Partisi kendisini destekleyenlerin oylarını kazanmak için onların tüm siyasal gelenek ve önyargılarıyla karşı karşıya gelmek ve bunları aşmak zorunda kalmıştır ve ağır ağır topladığı bu oyları ne zaman olsa yitirebileceğini bilmektedir.

İrlanda partisi hiç bir zaman hesaplarına İrlandalı seçmenlerin oylarını koruma sorununu dahil etmek gereksinmesini duymamıştır. Hemen her zaman bir muhalefetle karşılaşmaksızın yeniden seçilmişlerdir. İşçi Partisi ise Liberaller veya Muhafazakarlar tarafından girişilecek bir ileri hareketin daima İşçi partisi oylarının belli bir bölümünü tehlikeye sokacağını bilmektedir.

Bir başka deyişle İrlanda partisi grubu, yüzlerce yıllık

(*) Orange, Orangemen için bkz. s. 34. ç.n.

savaşımın oluşturduğu zihinsel alışkanlıkların, savaşımın her aşamasında seçmenleri arasında pekiştirici bir güç olarak kendisinin yardımına koştuğu bir partiydi. Ama İşçi Partisi ilerlemek için, destekleyicilerinin zihinsel alışkanlıkları ile yüzyıllar boyunca saygı duymaya alıştıkları kurumları sürekli olarak yıkmak, bunlara karşı saldırgan olmak zorunda olan bir partidir.

İngiltere ve İrlanda'daki hareketlerin tarihsel koşullarının özde son derece farklı olduğunu ve dolayısıyla İrlanda Sosyalist hareketine gerçekten hizmet edebilecek partinin bu toprakların yerlisi olması gerektiğini ve ancak aynı topraklardan kaynaklanan bir edebiyatın bu hareketin açıklamasını yapabileceğini okuyucunun anlamasına yardımcı olmamışsam boşuna yazmışım demektir: bir ülkedeki hareketin ruhunu ifade etmeye yarayabilen sihirli kelime ve sloganların bir başkasında o ruhu köreltip ifadesini boğabileceğini anlatamamışsam yazdıklarım boşunadır.

İrlanda'daki hareketin çok büyük bir gereksinmesi vardır: kendi edebiyatına sahip olmak. Bu yazıldığı zaman halk, İrlandalı Katolik işçinin, demokrasi ve devrimin ince teorileri hakkında hiç bir şey bilmese bile neden iyi bir demokrat ve devrimci olduğunu anlamaya başlayacaktır; ve Belfast'taki işçilerin Büyük Britanya'daki işçilerle aynı endüstriyel koşulları paylaştıkları için aynı hırslara sahip olduklarını ve aynı propaganda yöntemleriyle etkileneceklerini söyleyen doktrinin nasıl ve neden çılgınca gülünç bir doktrin olduğunu anlamaya başlayacaklardır.

Forward, 2 Ağustos 1913

LİBERALLER VE ULSTER

Bu hafta tüm otoritelere göre savaş trampetlerinin Ulster'de sahiden çalınacağı kader haftasıdır. Herkes parmakları ucunda, beklenti içindedir ve birçok değerli kişi, tüfeklerin ilk tıkırtısını duymayı endişe içinde beklerken geceleri uyuyamamaktadır.

Bütün bunlar gayet tuhaf ve şaşırtıcıdır. Kehanet gücüne sahip bir yazar dört yıl önce, veya ondört yıl önce, Ulster'deki son iki yıllık siyasal gelişmelerin ana hatlarını bir romanda çizmeye girişseydi, kendisine hemen İngiliz hakim sınıfına çamur atan pis bir iftiracı damgası vurulur veya bu adalarda yetki mercilerini işgal edenlerin ilhamını oluşturan düzen tutkusu ve anayasal usul yöntemlerini anlayamayan bir ahmak denilebilirdi ona. Kehanetinin, olayların muhtemel gelişmesini belirttiğini kabul edecek bir kişiyi tüm Avrupa'da bulamazdı.

Bu siyasal çatışmada dünyayı şaşırtan başlıca mucizeleri kısaca yeniden özetlememe izin verin.

Bakanlar Kurulunun bir üyesi, Bay Winston Churchill, Ulster Liberallerinden, Belfast'taki Ulster Hall'da bir Yerel Yönetim toplantısında konuşmak üzere bir davet aldığını ve bu daveti kabul ettiğini ilan etmektedir. Başkanlığını soylu bir lordun yaptığı Ulster Unionist Konseyi toplantısı, Bay Churchill'in toplantısını engellemek üzere önlemler alacağını halka ilan etmektedir. O zamana kadar Ulster'de Ulster grubunu tanıyan hiç kimse bunların savaş tehditini en küçük ölçüde bile ciddiye almamıştı. Herkes tabanın aşağı yukarı savaşmaya hazır olduğunu kabul ediyordu ama herkes aynı zamanda Orange kuvvetleri liderlerinin ekonomik konumlarının, kapitalist hisse senetleri, toprak, kömür madenleri, gemiler, vb. şeylerin sahipleri olarak durumlarının kendilerinin yatırımlarını garantileyen Hükümete karşı isyan etmeleri yolundaki bir tavsiyeyi gerçekten son derece gülünç bir tavsiye haline getirdiğini de biliyordu. Genel kanı, polis kuvvetlerinin kararlı bir uygulamasının tüm Orange direnişini birkaç gün içinde susturmaya yeteceği yolundaydı ve hiç kimsenin de Hükümetin ilk fırsatta bu kuvveti kararlılıkla uygulamakta tereddüt edeceğinden kuşkusu yoktu. Ya-

salara karşı herhangi bir aleni karşı çıkış, yasalara karşı çıkma niyetinin herhangi bir biçimde açıkça beyanı Hükümete tam bu fırsatı vermekte, arkasında tüm yasa ve düzen gelenekleri ile eyleme geçmesini sağlamaktaydı.

Bay Winston Churchill'in öngörülen bu toplantısı ve Unionistlerin bunu önleme tehditi, harekete geçmeden önce hasımlarının tamamen yanlış tavır içinde olmasını arzulayan bir Hükümete nerdeyse Tanrının bir lutfu gibi gelmişti. İngiliz anayasal usulünün tüm geleneklerine tecavüz edilmekteydi; Büyük Britanya'daki en kaşarlanmış Muhafazakarlar bile, teorik olarak bir ajitasyon hareketinin en sorumlu kişisine bile tanınan açık toplantı hakkının bir Bakanlar Kurulu üyesine tanınmaması yolundaki Orange önerisini anlamaktan uzaktı. Olay, Ulster'de açık toplantı hakkının kesinlikle yerleştirilmesi için kararlı bir kuvvet uygulanması gerektiğini şiddetle gösteriyordu; bundan böyle hoşa gitmeyen fikirlerin cıvata, somun, çivi veya savaş silahlarıyla değil, savlarla karşılanması gerektiğine Orange'li ev sahiplerini ikna etmek için bir vesile oluşturuyordu.

Ama dikkat edilsin! Hükümet kaçmıştır. Bay Winston Churchill ilan edilen yerde toplantı yapmak hakkından vazgeçmiş ve toplantısını yapmak için kentin eteklerine kaçmıştır ki burada da toplantı, savaş sırasında tüm Orange kuvvetlerinin ellerinde tuttuğu kenti fethetmeye yetecek olandan çok daha fazla sayıda asker ve polisle çevrilmiş olarak yapılmıştır. Biz Ulster'de, kamu haklarının böylesine acıklı bir biçimde teslim edilmiş olmasına karşı şaşkınlıktan soluksuz kalmış ve tüm gerici güçlere şiddet yolunda israr etmeleri için dolaysız teşvikte bulunulduğunu anlamıştık.

Bay Winston Churchill'in toplantısı Ulsterli Orange liderleri için şanlı bir fırsattı; yasasızlık yolunda cesur bir deney için kendilerine gereken bahaneyi sunuyordu. Deneyleri başarılı oldu; izleyen olaylarla olan ilişkisi, yeni denize indirilen bir geminin deneme seferi ile bunu izleyen seferlerinin tümü arasındaki ilişki niteliğindeydi, niteliğindedir de. Böyle bir deneme seferi, kazanların basınca ne kadar dayanaklı olduğunu göstermeye yarar; Bay Churchill'in toplantısı, gerici bir sınıfın Liberal Hükümete nasıl, hangi yöntemlerle ve ne ölçüye kadar baskı yapmakta başarılı olacağını göstermiştir.

İşçi hareketini temsil eden bir komite tarafından toplantıyı önlemek üzere tedbir almak niyetini ilan eden bir beyanda bulunulduğunu farzedin; Komite kent sakinlerinin ezici çoğunluğunu temsil etmesine rağmen acaba Bay Churchill toplantısından vazgeçer miydi? Böylesine koşullar altında o toplantıyı maliyeti ne olursa olsun yapardı, biliyorsunuz.

Açık toplantı hakkından vazgeçilmesinden sonraki önem sırasında Ulster Gönüllülerine zımnen verilen bir izin vardı, kendilerini sözüm ona yasalara karşı direniş için silahlandırmak.

Bu silahlanma iki yıl devam etti, talim ve askeri düzeyde örgütlenme ile birlikte yürütüldü ve Ulster Gönüllülerinin örnek olduğu bu hareket İrlanda'nın geri kalan kısmında yoğunlaşmaya başlayana dek ne talimleri durdurmak ne de serbest silah ithalatını önlemek için bir çaba gösterildi. Bu satırların yazarı Dublin'de, İrlanda Nakliye ve Genel İş Sendikası ile bağlantılı olarak bir Halk Ordusu kurdu ve arkasından tüm Milliyetçi İrlanda'da İrlanda Gönüllü Birliklerinin kurulması geldi. Bu birliklerin birincisi henüz örgütleniyor ve silahlandırılmalarının istenilir olup olmadığı tartışılıyordu ki Liberal Hükümet alelacele İrlanda'ya silah ithalatını yasaklayan bir karar çıkarttı. Yalnızca Orangemen silahlanırken kolaylıkla izin verilen şey, İşçi yanlıları ve Milliyetçiler aynı silahlara sahip olmayı düşündükleri zaman derhal yasa dışı bırakılmıştı. Sonra, Unionistlerin talim ve silahlanmasına izin veren Hükümet, onların askeri hazırlıklarını, İrlanda'nın parçalanmasını önermek için bahane olarak kullandı; böylelikle buna karşı silahlanmalarına izin verdiklerinin önüne bir kemik parçası atıyordu. Dinsel nüfuzun demokrasiye en fazla zarar verdiği yer olan Ulster, dinsel nüfuzları, ilkeleri ve uygulamaları ile demokrasiye zarar verenlerin ellerine teslim ediliyordu.

Arkasından Curragh'daki isyan veya başkaldırma geldi. Bazı birliklerin kuzeye gitmeleri emredildi ve Liberal Bakan subaylara, bu beylerin gitme lutfunda bulunup bulunmayacaklarını naçizane sordu. Orange liderlerinin, hanımlarının ve bizzat kıraliyet ailesinin genellikle iki yıldır bu subayların tüm görev duygularını yitirmeleri için uğraştığına inanılıyordu — bu subaylara, subayların kardeşleri, amca-

ları, babaları, kuzenleri ve öteki akrabaları tarafından aldatılan zavallılara karşı harekete geçmeyi reddetmeyi öğrettiklerine inanılıyordu. Ve dolayısıyla, sınıf bağları hükümet bağlarından daha güçlü olduğu için, subaylar hiç gecikmeden kuzeydeki kapitalist ve toprak ağası kardeşlerinin üstüne yürümeyeceklerini, siyasal insiyatiflerini bunlara teslim eden zavallı sefillere de karşı çıkmayacaklarını belkemiği olmayan Liberal Harp Bakanımıza bildirdiler. Ve Liberal Harp Bakanı derhal bu subayları ordudan tardetmek veya divanı harbe sevketmek yerine tevazuyla sürünerek, böyle bir şeyi teklife cesaret ettiği için özür dilercesine Orange liderlerine karşı kendilerinden hizmet beklenmeyeceğine dair adamlara garanti verdi. Garanti daha sonra geri alındı ama isyankar subaylar hala kraliyet ailesinin gözünde itibarlı, hala birliklerin kumandasına sahiptirler. Ve Liberal Hükümet orduyu karıştıran insanların kendisini savunmaya itmesine, kızağa çekmesine izin verdi; yapmaktan korkuyorsa hükümet olmaya uygun olmadığını gösteren şeyi sefilce reddederek seçimlerde kaybeden nüfuzlu bir kliki geçmişte güç aldığı yasa mekanizmasını, silahlı kuvvetlerini kullanarak tanımaya zorlamadı.

Tüm bu acınacak uzlaşma ve halkın umutlarına ihanetin nihai tamamlayıcısı birkaç haftadır süregelen silah kaçakçılığıdır. Güzel bir Cuma akşamı Larne limanına bir gemi girmekte ve Ulster Gönüllüleri derhal o kent ve limanı ellerine geçirmektedirler; İrlanda Kıraliyet Zabıtası barakalarına hapsedilmekte, yollar silahlı muhafızlar tarafından tutulmakta, Park Road, Belfast, Larne, Bangor ve Donaghadee demiryolu istasyonlarına Ulster Gönüllüleri tarafından el konulmakta ve binlerce sandık tüfek ile milyonlarca atışa yetecek cephane karaya çıkarılmaktadır. Larne'daki boşaltmayla birlikte, silah ve cephaneyi ilk kaçakçı gemiden alıp yeniden nakletmek için gemiler ayarlanmakta ve bu gemiler yeniden nakledilen bu yükü Bangor ve Donaghadee'de boşaltmaktadır. Yüzlerce motorlu vasıta bu silah ve cephaneyi emin yerlere taşımak için bütün gece çalışmış ve aynı motorlu vasıtalar bütün Cumartesi günü bunları geçici yerlerinden alıp bütün Ulster içinde daha emin ve daha el altında bulunacakları yerlere taşımıştır.

Olaydan birkaç gün sonra konu Avam Kamarasında tar-

tışılmak üzere ortaya atılmıştı. Liberaller bağırıp çağırmış, Muhafazakarlar ise gülmüştü. Neden gülmeyecektiler? Bütün eğlence onlara aitti. Sonra Ulster Hall Kahramanı — Winston Churchill — bir kez daha ayağa fırladı. Öylesine feryat figan etti, nutuklar attı, yasa ve düzen yaygarası kopardı ki duyan da kin dolu bir hükümetin en sonunda tüm güçlerini ileri sürerek vicdansız düşmanını ezmeye hazırlandığını sanırdı. Ve sonra, nerdeyse ilahların mekanı Olimpos mertebesine ulaşmışken Bay Churchill sözlerini, korkak bir güvercinden bile daha hafif öterek bitirmiş, tatlı bir sesle yasaları ihlal eden Orange'lılara daha verecek tavizleri olduğuna dair temin etmiştir — İrlandalılara biraz daha ihanet etmeye gönüllüdür. Onlar lütfedip sıradan İrlanda'lıların ne ölçüde aşağılanmasının kendilerini tatmin edeceğini söylerlerse, kendisi bunu onlar için gerçekleştirmeye uğraşacaktır. Ve parlamento, bütün bunların ne anlama geldiğini anlamayarak oturumunu tatil etmişti.

Şimdi izin verin önyargısız bir okuyucuya silah kaçakçılığı konusunu açayım. Larne limanında görünmesinden bir ay önce Hamburg'ta olduğu haber verilen silah yüklü *Fanny* gemisinin, taşıdığı yükün niteliği bilindiği halde bir ay süreyle bu sahillerde dolaşıp durduğuna ve Hükümetin de bunu yakından gözlemediğine hiç kimse inanabilir mi?

Eğer bu mahirane silah kaçakçılığına Tralee, Waterford, Skibbereen veya Bantry'de girişilseydi ve Milliyetçiler silahlı İrlanda Kıraliyet Zabıtasını barakalarına hapsetmeye çalışsaydılar tek kurşun atılmadan, tek can kaybedilmeden bunun yapılabileceğine hiç kimse inanabilir mi?

Eğer demiryolu istasyonlarının ele geçirilmesi, yolların kesilmesi, sahil muhafızlarının hapsedilmesi ve telgraf sistemine müdahale edilmesi Milliyetçiler veya İşçi yanlıları tarafından gerçekleştirilseydi ertesi sabah en az 1000 kişinin tutuklanmayacağına hiç kimse inanabilir mi? Kanıt bulmak zor diyorlar. Kanıtın canı cehenneme! Eğer Milliyetçiler veya İşçi yanlıları suçlu mevkiinde olsaydı, Liberal Hükümet önce tutuklamaları yapar sonra kanıt arardı. Ve hiç de acele etmezdi.

Ben kesinlikle inanıyorum ki Liberal Hükümet Yerel Yönetim yanlılarına ihanet etmek istemektedir, bu yasa dışı-

lıklara göz yummakta çünkü ihanetleri için bir bahane aramaktadır ve Yerel Yönetim partisi, kısmen zayıflığından, kısmen da İrlanda'da İşçi (Partisine) nefretinden Liberal müttefiklerine en ufak bir baskı yapamamakta ve şimdi de hain müttefiklerinin davuluna ayak uydurmak zorunda kalmaktadır.

Böyle bir ihanetler, gülünçlükler ve cürümler karmaşasından ne çıkacağını kim tahmin edebilir?

Forward, 30 Mayıs 1914

(Not : Bu yazıda İşçi dendiğinde İşçi Partisi kastediliyor. ÇN)

İŞÇİ PARTİSİ VE İRLANDA'NIN ÖNERİLEN BÖLÜNMESİ

Baylar Asquith, Devlin, Redmond ve Şürekasının Yerel Yönetim sorununun çözülmesi için son önerileri, bu ülkede işçi sınıfı demokrasisi tarafından dikkatle ele alınmaya layıktır. Bu öneriler en çarpıcı ve kuşku bırakmayacak biçimde sözüm ona Milliyetçi politikacıların düşmeye gönüllü oldukları ihanet çukurunun derinliklerini ortaya çıkarmaktadır. Kuşaklar boyu uygar dünyanın vicdanı Polonya'nın bölünme tarihiyle sarsılmıştır; yazarlar, şairler, insaniyetçiler, yurtseverler, kendi cinslerine ve ilericiliğe aşık herkes, yabancı baskı unsurlarının kaba kuvvetiyle paramparça edilen, birliği acımasızca yokedilen, gelenekleri çiğnenip savrulan bir ülkenin mutsuz kaderi için göz yaşı dökmüşlerdir.

Ama Polonya'ya müdahale edenler dış kuvvetlerdi, düşmanları, Avrupa'nın zalim krallık ve imparatorluklarının paralı askerleriydi; kızları, oğulları sevgili ülkelerinin bir ulus olarak ortadan kaldırılmasına rıza göstermektense, siperlerde ve savaş meydanlarında biner biner öldüler. Ama Irlanda, ne olmuş İrlanda'ya? İrlanda'yı siyasetine müdahale edilen bir ulus, ve çocuklarını karşıt çıkarlara sahip ayrı siyasal hükümetler altında bölünmüş olarak görmeyi kabul edenler, İrlanda'nın düşmanları ile gizli özel toplantılarda buna razı olan İrlanda'nın güvendiği liderleridir.

Peki bütün bunlara karşı İşçi tavrı nedir? Unutmayalım ki bugün İrlanda'da kendi üstünlüğü için savaşmakta olan Orange aristokrasisi, her zaman için İrlanda halkına basit insan haklarını tanımayı reddetmiştir; Orange Tarikatı dinsel özgürlüğü güvence altına almak için değil, dinsel özgürlük tanımamak için kurulmuştur ve bu din sorununu herhangi bir din uğruna ortaya atmamış, din taasubunu, kira soyguncusu toprak ağalarının ve iç kurutan kapitalistlerin ezici mülkiyet hakları yararına kullanmak için ortaya atmıştır. İrlanda halkının darmadağınık kalması ve böylesine parçalanmış ve bölünmüşken soyulmasını sürdürmek için Orange aristokrasisi cehennemin en derin çukurlarına inmiş ve oralardan, cahil güruhun ihtiraslarını kamçılamak üzere sekter düşmanlıkların iğrençliklerini çıkartmıştır. Onlar için hiç bir suç fazlaca vahşi veya korkakça değildi; hiç bir yalan fazlaca aşağılık sayılmıyordu; demokrasiyi darmadağınık tutmaya yarayacaksa hiç bir iftira fazlaca meş'um değildi.

Ve artık başka yerlerde demokrasi gelişimlerinin aristokrat köpeklerinin ağızlarına gem vurduğu şimdilerde, İrlanda'da olduğu kadar İngiltere'de de emeğin güçlerinin kaynaştığı ve özgürlük ve aydınlığa yöneldiği bu günlerde, gene bu iyi beslenmiş halk soyguncusu çetesi, kendi kandırdıklarına tutunan Birliğin güvencesi içinde, zorbalık tehditleri savurarak fikirlerin ilerlemesini durdurmak ve uygarlık ve özgürlük ışığını söndürmek istemektedir. Ve aman dikkat halkın güvenilen muhafızları, İrlanda ırkının övülen kurtarıcıları düşmanın karşısında ve dünyanın gözleri önünde, ulusun bütünlüğünü ve onunla birlikte ulusun en düşmanca koşullarda ilerici ve ulusal olan herşeye inancı korumak için savaşan bölümünün yaşamlarını, özgürlüklerini ve umutlarını darkafalı düşmana kurban etmeyi kabul etmektedirler.

Redmond ve Devlin'in razı oldukları böyle bir program, sanayi şehri Ulster'de ulusal demokrasiye ihanet, gerek kuzeyde gerek güneyde bir irtica cümbüşü getirecek, gelişme çarkının tekerlerini geri döndürecek, İrlanda İşçi hareketinin gündemdeki bütünlüğünü yokedecek ve kendisi devam ettikçe tüm ileri hareketleri felce uğratacaktır.

İşçi (Partisi) buna şiddetle muhalefet etmeli, buna karşı Ulster'de İşçi (Partisi) eğer gerekirse, bizlerden önce atalarımızın yaptığı gibi ölünceye dek savaşmalıdır.

Irish Worker, 14 Mart 1914

BÖLÜNME

Burada İrlanda'da, Hükümetin İrlanda'nın bölünmesine — Ulster'in bazı eyaletlerinin dışarda bırakılmasına — razı olma önerisi yeni bir ayırıma neden olmaktadır. Yerel Yönetim destekleyicilerinden bir tanesi bile bu öneriye en küçük bir temkinle bile yaklaşmazken Kuzey - doğu Ulster'de buna karşı her şekilde direnme kararlılığına dair söylentiler dolaşıyor. Yerel Yönetimci azınlığı, Orange partisinin kötü geçmişine sahip cahil bir çoğunluğun merhametine bırakma önerisinin, hiç yapılmaması gereken bir öneri olduğu ve böylesine bir plana karşı gerekirse silah gücü ile direnmek lazım olduğu duygusu var.

Ben kendi hesabıma böyle düşünenlerle tamamen aynı fikirdeyim; Belfast zaten şu haliyle yeterince kötü durumda; böylesine bir yönetim altında ne hale geleceğini en çılgın hayal gücü bile kestiremez. İmparatorluk Hükümetini ve Milliyetçileri birarada yenmekte oldukları inancıyla dolup taşan Orangemen, kendi merhametlerine sığınan azınlığın haklarına hemen hiç saygı duymayacaklardır.

Böylesine bir plan İşçi hareketine müdahale ederek onu mahvedecektir. Şimdi varolan ihtilafları, kötülükle depreştirerek pekiştirecektir ve Yerel Yönetim ve Orange kapitalistleri ile katiplerinin halk önünde savurdukları sloganların günün sihirli siyasal sözcükleri olarak kalmasına yardımcı olacaktır. Kısacası, bölünmeyi yoğunlaştıracak, fikirlerin ve partilerin büsbütün birbirine karışmasına sebep olacaktır.

Forward, 21 Mart 1914

İRLANDA VE ULSTER: İŞÇİ SINIFINA BİR ÇAĞRI

İrlanda tarihindeki bu büyük buhranda, işçi sınıfına — gerçek çıkarları daima ilericilik safında bulunan yegane sınıfa — bir çağrıda bulunmak, Ulster'in bir bölümünü Yerel Yönetim Yasası dışında bırakmayı planlayarak işçi sınıfının çıkarlarına ihanet etmeyi tasarlayanlara karşı önlem almak üzere harekete geçmelerini istiyorum. İrlanda'nın geri kalan bölümünden hissizce koparılmak istenen bu eyalet ve kentlerde demokrasi sesinin duyulmasını önlemek için her çaba sarfedilmektedir. Bu aşağılık önerinin asıl eziyetini çekecek olan sizlerin hiç fikri alınmazken, İrlanda'nın başka yörelerinde toplantılar yapılmakta ve bu toplantılarda Birleşik İrlandalılar Topluluğu ve Eski Hibernian Tarikatı (İrlanda Kurulu) yöneticileri, bazı bölgelerin dışarda bırakılmasını onaylayan kararlar geçirmektedir; fikrinizi almak şöyle dursun tam tersine bu örgütler, sesinizin duyulmaması için tüm güçleriyle çalışmakta ve sizleri demokrasinin, emeğin ve ulusallığın amansız düşmanlarına teslim etme girişimlerine duyduğunuz nefreti dile getirebileceğiniz toplantıları ve gösterileri önlemek için ellerinden gelen herşeyi yapmaktadırlar.

Sizi yanlış bir biçimde sunmak için bu girişimlerin bir örneğine 26 Mart günlü İrlanda basınında rastlamaktayız. İrlanda Basın Ajansının bir mektubunda şöyle denmektedir:

Tavizin sınırını temsil eden ve 'barışın faturası olarak' kabul edilen öneri kabul edilirse, yalnızca Down, Derry, Antrim ve Armagh eyaletlerinin altı yıl süreyle aynen şimdiki durumlarını koruyacakları ve bu sürenin sonunda da otomatik olarak Yerel Yönetim yasası altına girecekleri anlamını taşıyacaktır. Bilmektedirler ki bu dört eyaletteki Milliyetçiler bu uyarlamaya rıza göstermeye tamamen isteklidirler ve kendileri bu konuyla en fazla ilgilenen Milliyetçilerdir.

Unutmayın ki bu alıntı, İrlanda Basın Ajansı tarafından gönderilen bir mektuptandır ve kopyaları İrlanda Parlamenter Partisi tarafından İrlanda'daki her gazeteye ve İngiltere'deki Liberal gazetelere gönderilmiştir. O zaman ihanete uğradığınızı, güvendiğiniz insanların çıkarlarınıza böylesine ihanet için yalancı bir duygu oluşturmakla meşgul olduklarını söylediğim zaman ne denli doğru söylediğimi göreceksiniz. Çünkü biraz önce alıntı yapılan mektuptaki ifadeler ilk

önce kasıtlı olarak yanıltıcı, sonra da mütecaviz birer yalandır.

Dışarda bırakılan eyaletlerin altı yıl sonra otomatik olarak katılacağı cümlesi kasıtlı olarak yanıltıcıdır çünkü Avam Kamarasında açıklanmış olduğu gibi, bu sürenin tamamlanmasından önce iki genel seçim yapılacaktır. Bu genel seçimlerin herhangi birisinde Muhafazakarlar çoğunluğu sağladığı takdirde — ve Liberallerin birbiri üstüne öteki iki seçimi kazanabileceklerine inanmak olanaksızdır — bu eyaletlerin dışarda bırakılmasını sürekli kılmak için üç dört satırı aşmayan küçücük bir yasanın geçirilmesi yeterli olacaktır. Ve Muhafazakarlar bu yasayı geçireceklerdir. Onlara kim engel olabilir? Onların bu fırsatı ele geçirmeleri *şimdi* hiç bir eyaleti dışarda bırakmayan bir Yerel Yönetim Yasası üzerinde ısrar etmekle önlenebilir. *Şimdi* harekete geçmezseniz, siz fırsatınızı yitirmiş olursunuz.

Yaptığım alıntının ikinci bölümü herkesin de bildiği gibi mütecaviz bir yalandır. Dört eyaletin Milliyetçilerine fikirleri sorulmamıştır ve eğer herhangi bir politikacı, bu dışlanma veya dışlanmama konusu üzerinde bir referanduma başvurma cesaretini gösterecek olursa, Ulster demokrasisi hiç kuşkusuz bu öneriye karşı şiddetli bir red oyu kaydedecektir. Ama gene de kendilerine Yerel Yönetim dergileri denilen bir takım yayınlar tüm dünyaya sizin İrlanda'dan kopmaya pekala istekli olduğunuzu ve bunca zamandır Ulsterde dehşet saçan hoşgörüsüz darkafalılar çetesinin ve ilericilik düşmanlarının boyunduruğu altına girmeyi kabul ettiğinizi söylemektedir.

Erkekler, kadınlar, hepiniz düşünün! Dinsel bağnazlığın ateşini körükleyen ve böylece işçileri bölerek birlik içinde ilerlemeyi olanaksız yapan bir çetenin egemenliği altında yaşamınız şu anda zor bir yaşamsa; tüm İrlanda'nın ilerici ve hoşgörülü güçleriyle desteklendiği halde bile şu anda yaşamınız zor bir yaşamsa, İrlanda'dan kopartıldığınız ama Büyük Britanya için gene de yabancı sayıldığınız, insaftan hiç haberi olmayan bir sınıfın, ulusal ve demokratik olan herşeye karşı cahil bir nefretle zehirlenmiş olan bir güruhun ince merhametine kaldığınız zaman bu yaşamın ne denli zor ve çekilmez olacağını düşünün.

Politikacıların vaadleri sizleri yanıltmasın. Unutmayın ki Baş Sekreter Bay Birrel Dublin Polis Soruşturma Komisyo-

nunda Dublin İşçilerinden bir temsilci bulunacağına dair yemin etmişti ve sonra bu yeminini bozmuştu. Unutmayın ki Bay Redmond Waterford'da, Yerel Yönetim Yasasının bir tek sözcük ve virgülünden vazgeçilmeksizin geçeceğine dair söz vermişti ve nerdeyse hemen arkasından dört eyalet ve iki kentten vazgeçilmesine razı olmuştu. Unutmayın ki İrlanda'nın bütün tarihi politikacıların ve devlet adamlarınının ihanetlerinin bir kaydıdır ve bunları hatırlayarak yalancı yeminlerini suratlarına fırlatıp Birleşik İrlanda için ayağa kalkın — Emek ve Milliyetin bütünlüğüne dayalı geniş tabanlı bir İrlanda için.

Pantomim ordusunun yalancı kahramanları sizleri korkutmuyor. Ulster'de kimseyi korkutmuyor. Eğer Parlamentodaki politikacılar korkmuş gibi davranıyorlarsa bunu yalnızca sizleri satmak için bahane olsun diye yapmaktadırlar. Satılmayın. Unutmayın ki 1907'deki Belfast Dok Grevi sırasında askerlere sizi vurma emri verildiği zaman, hiç bir subay Ulster'de kan dökmektense istifa etmeyi seçmedi ve sınıfımızın bazı masum üyeleri Falls Road, Belfast'ta vurulup düştükleri zaman, hiç bir Bakan katlettikleri zavallı işçilerin akrabalarından af dilemedi. Unutmayın ki birkaç ay önce binden fazla Dublin'li erkek, kadın ve çocuk polis tarafından vahşice dövüldü, yaralandı ve üç erkekle bir kız öldürüldü ama ne bir subay istifa etti, ne de Muhafazakar veya Yerel Yönetim basını Dublin'deki baskıyı protesto etti. O zaman Ulster'li dindar kapitalistlerin ve onların aldatıp uyuşturduklarının çoğunluğun iradesine boyun eğmeye zorlanmalarına karşı bu riyakar yaygara neden? Unutmayın ki AOH, UIL ve İrlanda Parlamenter Partisi, hükümet Dublin'in milliyetçi işçilerini coplasın diye polisini gönderdiği zaman bu hükümeti alkışlamıştı. Şimdi de hükümet sizleri Carsoncu çetenin eline teslim etmeyi önderdiği zaman aynı örgüt ve aynı parti, aynı hain hükümeti alkışlamaktadır. Nasıl Curragh'ın subayları kendi sınıflarının yanında yerlerini almışlarsa, Ulster'in işçi sınıfı demokrasisi de kendi sınıfının yanında yerini alsın ve o zaman Malin Head'den Cape Clear'a, Dublin'den Galway'e kadar tüm İrlanda'lı işçiler sizin yanınızda yerlerini alacaklardır.

Şiarınız, James Fintan Lalor'unki olsun, işçi sınıfının İrlanda Halk Ordusunun amacı ve hedefi olarak benimsediği şu şiar :

İrlanda'nın (tüm İrlanda'nın) eksiksiz mülkiyeti — maddi ve manevi — İrlanda halkının bütününe, hak olarak aittir.

Ve bunu şiarınız olarak benimsediğinizde, İrlanda'da Emeğin, İrlanda'nın bütünlüğünü savunduğunu duyurun, anlatın — ilericilik adına bütünleşmiş bir İrlanda, ve o zaman bizi kim ayırabilir?

Irish Worker, 4 Nisan 1914

ULSTER'IN DIŞARDA BIRAKILMASI

Büyük Britanya'da Sosyalistlerin ve genellikle İşçi kesiminin İrlanda sorununun varlığından mütessir olmak ve seçmenler arasında siyasal eylemlilikleri yalnızca veya hatta çoğunlukla seçmenlerin karşı karşıya bulunduğu iç sorunlarla etkilenmeyen büyük bir örgütlü seçmen kitlesinin varlığının, adaylarının seçim şansları açısından ne denli bir felaket olduğunu anlamak için birçok nedenleri vardı. İngiliz yoldaşlarımızın uzun ve acı yarışma deneyimleri vardır ki bunlarda bütün tezler ve duygular Sosyalist veya İşçi adayları lehine olmasına karşın yerel aday utanç verici bir yenilgiye uğramış çünkü seçmenler arasında büyük bir İrlanda'lı oy kitlesi var olmuştur — bu büyük seçmen kitlesi İşçi (Partisi) karşısında yer aldığı için değil, İrlanda'nın Yerel Yönetime kavuşmasını arzuladığı için Liberalleri desteklemiştir.

İngiliz yoldaşlarımız bu İrlanda'lı oyların varlığının, geçmişi ve işçi sorunları karşısında tavrı ne olursa olsun bu oyların resmi Yerel Yönetim adayı için kullanılacağı bilgisinin, İşçi (Partisi) ne verilecek yüzbinlerce oyun, İrlanda'lıların çekilmesi sonucu 'Muhafazakarları iktidara getireceği' korkusuyla Liberallere verildiğini öğrenmişlerdir. Yirmi yıldır Büyük Britanya İşçi hareketi bu korku nedeniyle siyasal felce uğramıştır; ve herkes, Yerel Yönetimin tanınmasıyla bu korkunun ortadan kalkacağı ve o ülkede siyasal İşçi hareketini oluşturan tüm güçlerin özgürce kendilerini ifade edebilecekleri zamanı merakla bekler olmuşlardır. Kuvvetli şikayetlere hedef olan İşçi Partisinin Avam Kamarasındaki birçok eylemi ve oy veriş biçimi bile bu Parti tarafından, Yerel Yönetim sorununu aradan çıkaracak bir Hükümeti iktidarda tutmak gerekçesiyle haklı gösterilmeye çalışılmıştır. Şimdi, Büyük Britanya Sosyalist hareketinin bu deneyimini göz önünde tuttuğumuzda, sorunu altı yıl daha, veya daha doğrusu tamamen belirsiz bir süre için İngiliz seçimlerinde ön planda gelen canlı bir sorun olarak muhafaza etme önerisine herhalde kayıtsız kalamayız. Politikacıların cerbezeyle dil döktüğü bu 'altı yıllık süre'nin yalnızca bir mecaz olduğunu ve arkasında hiç bir gerçek bulunmadığını biliyoruz.

6 Nisan tarihli *Daily News and Leader*'de, 'Ulster Sınırı'

üzerine yazan Bay H. W. Massingham şöyle demektedir ve sözleri Liberal düşüncedeki yönelişi belirtmek açısından değerlidir:

Dolayısıyla biz altı yıllık süreyi tamamen dondurmalı mıyız? Her iki parti de bunun olanaksız olduğunu açıkça olmasa bile kabul etmektedir çünkü bir Meclis, bir diğeri için bağlayıcı olamaz.

Ve bir önceki hafta Liberallerin Genel Sözcüsü Parlamento'da beyan etmiştir ki eğer altı yıllık süre içinde:

... öteki taraf Ulster'i dışarda bırakmak üzere bir Yasa getirecek olursa, tahtın basamaklarına doğru şahane ve muzaffer bir biçimde yürüyecektir.

Dolayısıyla açıkça görülmektedir ki gelecekteki Parlamentoları bağlayabilecek altı yıllık bir süre gibi sınır kesinlikle sözkonusu değildir ve bundan dolayı da Ulster Eyaletleri için Yerel Yönetim sorunu gelecekteki İngiliz seçimlerinde sınayıcı bir sorun olacak ve o zaman da İşçi hareketi için şu anda Yerel Yönetim sorununun oynamakta olduğu feci rolü oynayacaktır. Yerel Yönetim Partisinin siyasal örgütü, 'Birleşik İrlanda' uğruna çalışma bahanesiyle her endüstriyel seçmen bölgesinde canlı tutulacak ve aynı biçimde de Unionist Parti kendi özel örgütlerini, Orange Loncalarını, vb. ni koruyarak kendilerinden 'Ulster'i, Katolik Dublin Parlamentosunun boyunduruğuna sokmaya karşı oy vermeleri' istenecek olan İrlanda'lı seçmenler arasında sekterliğin cazibesini canlı tutacaktır.

İrlanda içinde ve dışındaki İşçi yanlıları sık sık ilan etmişlerdir ki Yerel Yönetim başka hiç bir amaçla istenmese bile, Büyük Britanya'da İşçi oylarını bütünleştirmeye hizmet etmesi için ve o ülkedeki İrlanda'lı seçmenleri Liberal politikacılara köle olmaktan kurtarmak için gereklidir. Liberal Parti yöneticilerinin bu noktayı bizim gördüğümüz kadar açıkça görmüş olduklarını ve Milliyetçi Parti duygusu gibi güçlü bir silahın silahhanelerinden tamamen çıkarılmaması gereğine sessizce karar verdiklerini tahmin etmek gerçeklerden pek uzağa düşmeyecektir. Okuyucu ayrıca görecektir ki, tamamen Mefistovari bir incelikle, Ulster'in dışarda bırakılması konusunun, lehte ve aleyhte oyların aşağı yuka-

rı aynı olabileceği, bu önerinin reddedilebileceği, ki tüm Ulster oylamaya katılacak olsa önerinin reddedileceği kesindir, herhangi büyük bir merkezde oylanması teklif edilmemekte ve oylamanın hükmüne uygun olarak Ulster'in tamamen dışarda bırakılması veya tamamen yasa kapsamına alınması gibi bir zorunluluktan kaçınılmaktadır. Hayır, oylamanın yapılacağı eyaletler, Unionistlerin ezici çoğunluğa sahip olduğu eyaletlerdir ve dolayısıyla da oylama aşağılık bir komediden ibarettir — Yerel Yönetim seçmenlerine ihanetin büyüklüğünü gizlemek için bir hiledir. Sonra gene her eyalet veya kent, kendi oyunun sonucuna göre yasa kapsamına alınmakta veya dışında bırakılmaktadır ve Ulster'deki komşularının oylarından tamamen bağımsız ele alınmaktadır. Dolayısıyla Ulster açısından Yerel Yönetim sorunu sonsuza kadar uzatılabilir ve Büyük Britanyada İşçi oylarını bölmek ve dağıtmak üzere canlı bir konu olarak muhafaza edilebilir.

Böylesine bir dışarda bırakmanın İrlanda'daki İşçi (hareketi) üzerindeki etkisi en az İngiltere'de olduğu kadar ve muhtemelen daha fazla feci olacaktır. İşçileri, din ve yıllanmış siyasal feryatlara bakmaksızın bütünleştirme umutlarının tümü yitirilecek ve Kuzey — Güney arasında Yerel Yönetim konusu gene toprak ağası ve kapitalist sınıfın hakkaniyetsizliklerini örtbas etmek için kullanılacaktır. Ulster'i veya Ulster'in herhangi bir bölümünü dışarda bırakacak biçimde geçirilmesindense Yerel Yönetim Yasasının geri çevrilmesini görmeyi yeğleriz dediğim zaman İrlanda'daki İşçi hareketinin duygularını tam olarak bilerek konuşuyorum...

Bu arada, siyasal uyumsuzluğun bir incelemesini yapmak istiyorsanız Yerel Yönetim Partisinin bu sorun etrafındaki manevralarını izleyiniz. Kartlar düzeltilmiştir bile, buna inanıyorum, ama Down, Antrim, Derry ve Armagh eyaletleriyle Belfast ve Derry kentlerinde fiili oylama yapılacağı zaman, Baylar Redmond, Devlin ve Şürekası bu eyalet ve kentleri katederek dışarda bırakılmaya karşı oy verilmesi için dağınık nutuklar atacak ve böylelikle işçileri, gerçek suçu unutmaları için kandıracaklardır — gerçek suç, İrlanda Ulusunun bütünlüğü konusunu, böylesine gericilerin çoğunlukta olduğu dört eyaletin en dar kafalı ve hırstan körelmiş gericilerinin oylarıyla karara bağlanacak bir konu olarak kabul

etmektir. Tekrar ediyorum, ihanet kararlaştırılmıştır, oylama yalnızca ihanetin büyüklüğünü gizlemek için bir hiledir.

İşçi sınıfı ajitasyonunun Parçalanmış bir İrlanda'nın cesedi üzerinde kendilerine vaadettikleri bu ziyafetten bu vampirleri korkutup kaçırmayı başarıp başaramayacağını göreceğiz...

Forward, 11 Nisan 1914

ulusal sorun, sendikal mücadele ve devrimci savaş üzerine

seçme yazılar

"İngiliz Ordusu hemen yarın İrlanda'dan kovulup, yeşil bayrağımız Dublin kalesine dikilse bile ülkemiz, sosyalist bir cumhuriyet kurulmadıkça, gene de, İngiliz egemenliğinden kurtarılmış olmazdı. İngiltere; kapitalistleri, toprak beyleri ve bankacıları ile, yani, annelerimizin gözyaşları ve kahramanlarımızın kanları ile beslenmiş bu ekonomik ve bireysel baskı sistemi ile egemenliğini sürdürdü."

James Connolly, 1897

JAMES O'CONNOLY

belge yayınları

Kapak Resmi:
1916 Paskalya Ayaklanmasında Dublin'de
İngilizlere karşı kurulan barikatlar

100 lira